

ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง
จากคำฟังเพยประกอบภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

กรกฎาคม 2557

ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง
จากคำฟังเพยประกอบภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

กรกฎาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง
จากคำฟังเพยประกอบภาพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
กรกฎาคม 2557

ศักดิ์ชัย มหาอุตร. (2557). ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (วิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาปรินญาณินพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์,
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่เป็นผลมาจากจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงมาหนึ่งห้องเรียนจากนั้น ใช้คะแนนจากแบบวัดความสามารถทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำสุด 15 คนสุดท้าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบ ภาพ และแบบวัดความสามารถทางการพูดที่ใช้การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับฉบับที่ 1 ความสามารถทางการพูดคำศัพท์ มีค่าเท่ากับ .64 ฉบับที่ 2 ความสามารถทางการพูดเป็นประโยค มีค่าเท่ากับ .60 ฉบับที่ 3 ความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราว มีค่าเท่ากับ .51 ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One - Group Pretest - Postest Design และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ t - test for Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดสอบ ระดับความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ โดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่ 1 ความสามารถทางการพูดคำศัพท์ ($\bar{X} = 2.95$) ด้านที่ 2 ความสามารถทางการพูดเป็นประโยค ($\bar{X} = 2.84$) และด้านที่ 3 ความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราว ($\bar{X} = 2.82$) ซึ่งอยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบระดับ ความสามารถทางการพูด หลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ ของเด็กปฐมวัยทั้งภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านมีค่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ สามารถส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นทั้งโดยรวมและรายด้าน

THE SPEAKING ABILITY OF PRESCHOOL CHILDREN THROUGH THE
STORY-TELLING FROM PROVERB WITH PICTURE ACTIVITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Science Learning Management
at Srinakharinwirot University

July 2014

Sakchai Mahahut. (2014). *The Speaking Ability of Preschool Children through the Story-Telling from Proverb with Picture Activity*. Master thesis, M.Ed. (Educational Science and Learning Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc.Prof.Dr.Sirima Pinyoanuntapong, Assoc.Prof.Dr. Boonchird Pinyoanuntapong.

The main purpose of this research was to study the speaking ability of preschool children through the use of story-telling from proverb with picture activity. The sample used in the study was 15 boys and girls, with 5-6 years of age, who were studying in second year kindergarten in second semester of 2013 academic year at Anubanprachinburi School, Muang District, Prachinburi Province, selected by using purposive sampling. One class was chosen and then 15 students with lowest scores were selected by using the speaking ability tests developed by the researcher. The instruments used in the study were plans of story-telling from proverb with picture activity and tests of speaking ability with the whole paper reliability of .64 for Test 1: Speaking ability of words, .60 for Test 2: Speaking ability of sentences, and .51 for Test 3 Speaking ability of discourses. The research followed the one-group pretest-posttest design and the data were statistically analyzed by using dependent sample t-test.

The results of study revealed that, after the use of story-telling from proverb with picture activity, the speaking ability of preschool children in general was at the high level ($\bar{X} = 2.87$). When considering in individual areas, it was found that the speaking ability was also at the high level in the areas of word speaking ($\bar{X} = 2.95$), sentence speaking ($\bar{X} = 2.84$), and discourse speaking ($\bar{X} = 2.82$). When comparing the levels of speaking ability of preschool children after the use of story-telling from proverb with picture activity, they were higher both in general and in all individual areas with statistical significance at the level of 0.1. The results indicated that the story-telling from proverb with picture activity could make the speaking ability of preschool children higher both in general and in individual areas.

ปริญญาบัตร

เรื่อง

ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง

จากคำฟังเพียบประกอบภาพ

ของ

ศักดิ์ชัย มหาอุตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาบัตร

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....ที่ปรึกษาร่วม

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ สมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนันทพงษ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนันทพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและเสนอแนะ ช่วยเหลือ สนับสนุน เอาใจใส่ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน รองศาสตราจารย์ ดร. กุลยา ตันติผลาชีวะ อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ช่วยปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์เรียบร้อยและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ต่างๆ ด้วยความรักและความเมตตา และเป็นกำลังใจช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล กองศิลป์ ดร.ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ อาจารย์ นลินทิพย์ บุญเฉลยมรรค อาจารย์ เสกสรร มาตวงแสง อาจารย์ วรางคณา กันประชา และ อาจารย์ กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทั้งตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและแผนการจัดประสบการณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากร โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรีและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ปราจีนบุรี ที่ได้ให้การช่วยเหลือให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกเอื้อเฟื้อสถานที่ ตลอดจนนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทุกๆ คนที่ให้การสนับสนุน และร่วมมือในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ คุณพ่อ บุญศรี คุณแม่สุดใจ มหาอูตร บิดามารดาที่ในชีวิตให้การอบรมเลี้ยงดูให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย และพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จในปริญญาอันทรงคุณค่ายิ่ง

ศักดิ์ชัย มหาอูตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิด	6
สมมติฐานในการทำวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัย	9
ความหมายของภาษาและการพูด	9
ความสำคัญของการพูด	10
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางการพูด	12
แนวทางและกิจกรรมในการส่งเสริมความสามารถด้านการพูด	14
การจัดประสบการณ์ส่งเสริมการพูด	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด	17
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง	19
ความหมายของการเล่าเรื่อง	19
จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่อง	21
หลักการและเทคนิคเล่าเรื่อง	22
การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง	26
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยไทย	28
หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ	35
ความหมายของภาพประกอบ	35
คุณค่าและประโยชน์ภาพประกอบ	36
ชนิดและลักษณะของภาพประกอบ	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
หลักการเลือกและใช้ภาพประกอบการสอน	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	42
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัย	42
วิธีการดำเนินการทดลอง	47
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผล	60
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย	63
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	63
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	63
บรรณานุกรม	64

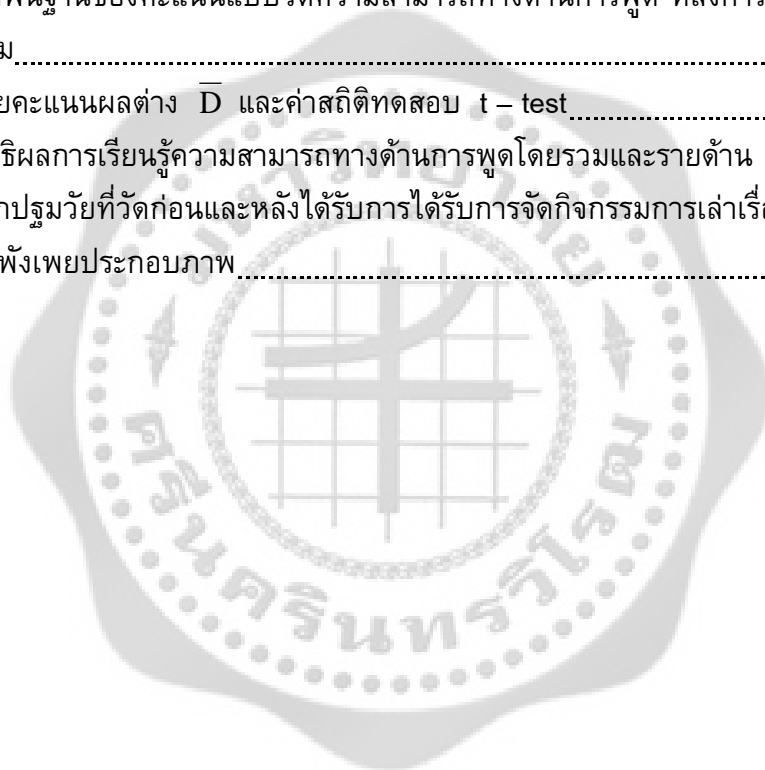
สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก.....	74
ภาคผนวก ข.....	88
ภาคผนวก ค.....	95
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	97

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	48
2 วันและกิจกรรมที่ดำเนินการทดลอง.....	49
3 การแปลความหมายและการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อข้อ.....	54
4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบวัดความสามารถทางด้านการพูด ก่อนการจัดกิจกรรม.....	55
5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบวัดความสามารถทางด้านการพูด หลังการจัดกิจกรรม.....	55
6 ค่าเฉลี่ยคะแนนผลต่าง \bar{D} และค่าสถิติทดสอบ $t - test$	56
7 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ความสามารถทางด้านการพูดโดยรวมและรายด้านของเด็กปฐมวัยที่วัดก่อนและหลังได้รับการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ.....	58

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 6

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่อยู่ในช่วงอายุ 3-6 ปี ซึ่งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับเด็กในวัยนี้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กในช่วงอายุ 6 ปีแรกซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้และมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ดังนั้นเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่จะต้องได้รับการเสริมสร้างและส่งเสริมรากฐานสำคัญสำหรับพัฒนาการด้านภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งการที่บุคคลมีความสามารถทางภาษาที่ดีย่อมแสดงว่าบุคคลผู้นั้นมีความสามารถทางสติปัญญาที่ดีด้วยเช่นกัน เพราะภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางสติปัญญาความคิด จะถูกถ่ายทอดสู่กันโดยผ่านภาษา บุคคลที่สามารถใช้ภาษาได้ดีย่อมได้เปรียบในการดำรงชีวิตในสังคม โดยเฉพาะทักษะที่สำคัญอีกทักษะหนึ่งคือ ทักษะการพูด การพูดเป็นพฤติกรรมสื่อสารที่มีความสำคัญยิ่งในสังคมปัจจุบันแม้โลกจะเข้าสู่ “ยุคไร้พรมแดน (Globalization)” ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมากแล้วก็ตาม การพูดก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นมากในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังที่ วรรณิ โสมประยูร (2539: 98) กล่าวว่า “การพูดเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด เพราะการพูดเป็นเครื่องมือสื่อความคิดที่รวดเร็วแพร่หลายได้ผลยิ่งขึ้น นอกจากจะพูดทั่วไปในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีโอกาสอื่นๆ ที่ต้องพูดเป็นทางการ ซึ่งเป็นการเผยแพร่ที่ถ่ายทอดความรู้ความคิดเป็นสำคัญ ” เจนจิรา สิบศรี (2553: บทนำ) นอกจากนี้ภาษายังเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูด ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ดังนั้นการพัฒนาภาษาควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัย 2-7 ปีเป็นวัยที่พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 136) ที่กล่าวว่าเด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการเริ่มจากความคุ้นเคยจากการได้ยินได้ฟัง การพูดคุยสนทนา ทำให้พัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงาม เด็กเริ่มเรียนจากภาษาง่าย ๆ เรียนรู้การใช้คำศัพท์ด้วยการใช้ประโยค ครูสอนภาษาคนแรกของเด็กคือพ่อแม่เสียงแรกที่เด็กได้ยินได้ฟังคือเสียงจากพ่อแม่ การโต้ตอบของพ่อแม่ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษา การพูดและสนทนากับเด็กคือการสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 9-12)

การพูดเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ โดยจะแทรกอยู่ในชีวิตประจำวันของบุคคลทุกเพศทุกวัย และทุกหน่วยงานดังนั้นผู้ใหญ่ จึงควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการพูดไม่น้อยไปกว่าทักษะด้านอื่นๆ เพราะการพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ มีหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ ที่สามารถสอนได้ และสามารถเรียนรู้ได้ และฝึกฝนได้ เช่นเดียวกับทักษะอื่นๆ ที่ไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิดและไม่ใช่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เพราะฉะนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ มีการฝึกฝนและส่งเสริมการพูดอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตั้งแต่ยังเยาว์วัยซึ่งเพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่า เด็กที่อายุ 2-7 ปี (Preoperational Thought) เป็นขั้นที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาพูด รวมทั้งท่าทางที่สื่อความหมายและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีและเด็กในวัยนี้จะใช้ภาษาพูดมากขึ้น เด็กจะเริ่มใช้คำพูดที่เกี่ยวกับตัวเอง รู้จัก

ชื่อนามสกุลของตัวเองเริ่มเลียนแบบคำพูดผู้ใหญ่ การพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในขณะเดียวกันพัฒนาการทางการพูดก็มีความแตกต่างกันในแต่ละคนขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวเด็ก(นภเนตร ธรรมบวร. 2544: 113) เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่เด็กควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมเป็นอย่างดีทั้งด้านการรับรู้ภาษาและการแสดงออกทางภาษา การเรียนรู้ภาษาประกอบด้วย ทักษะหลายด้านได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งอาศัยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ประสาทส่วนที่สำคัญที่เด็กใช้ในการเรียนรู้ภาษาในเรื่องการพูดของตนเอง ดังนั้นการพูดจึงเป็นทักษะของพัฒนาการทางภาษาในเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับสิริมาภิญญ์อนันตพงษ์ (2550: 110)

การส่งเสริมทักษะทางการพูดนั้นมีกิจกรรมที่หลากหลายได้แก่ การเล่านิทาน การเล่นบทบาทสมมุติ การสนทนาอภิปราย (วรารภรณ์ รักวิชัย. 2535: 83-87) การใช้มือและนิ้วประกอบการท่องบทหรือกรองประกอบการร้องรำทำเพลง การใช้แผ่นป้ายคำศัพท์ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้ประพฤตินิปฏิบัติ ลงมือกระทำจริง จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีโอกาสรับรู้โดยผ่านการรับรู้หลาย ๆ ทางอาทิการฟัง การพูด การถาม การสัมผัส และการทดลอง กิจกรรมต้องท้าทาย ชวนคิด มีความยากง่ายสลับซับซ้อนพอเหมาะกับวัยและความสามารถของผู้เรียน (บุญเชิด ภิญญ์อนันตพงษ์. 2544: 196) จากงานวิจัยของเบญจะ คำมะสอน (2544: 50-54) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ และการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องผลก การทดลอง พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ มีความสามารถด้านการพูดสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับนางเยาว์คลิกคลาย (2543: 53-57)

คำพังเพยไทย ซึ่งเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะความสามารถทางการพูด สามารถเข้าใจคำศัพท์ได้ง่าย มีความกระชับและชักชวนให้ผู้เรียนสนใจ เกิดจินตนาการทางภาษา การตั้งเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันสื่อสาร ให้เข้ากับเรื่องเพื่อให้เกิดการสื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น(ชัยวัฒน์ สีแก้ว. 2542: 61)เพื่อให้เกิดการอบรมสั่งสอน ให้คติข้อคิดสอนใจมาสร้างเป็นเรื่องราว เช่น ดินพอกหางหมู กระจายต้นตม ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบลักษณะนิสัยของเด็กปฐมวัยที่เห็นเด่นชัด เป็นต้น การนำ คำพังเพย มาประยุกต์ใช้ในจัด กิจกรรม ส่งเสริมความสามารถทางการพูดนับเป็นวิธี ที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้เร็วและง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันและช่วยเหลือกัน กล่าวคือ ไม่ละตามความสามารถนักเรียนที่เรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน นักเรียนที่เรียนอ่อนก็ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกี่ยวกับเรื่องคำพังเพยที่จะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งสอดคล้องกับ นิรมล สมตัว (2552: 2)

นอกจากการส่งเสริมกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องที่กล่าวมาแล้ว การใช้ภาพประกอบนับเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยเนื่องจากรูปภาพเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของเด็กเป็นสิ่งแรกและสามารถสื่อความหมายของเรื่องราวส่งเสริมความเข้าใจและจินตนาการของเด็กได้ดีเป็นอย่างดี (กรมวิชาการ. 2540: 107 -108) ดังคำกล่าวของชงจื้อนักปราชญ์จีนกล่าวไว้ว่า “รูปภาพรูปเดียวสามารถแทนคำพูดได้พันคำ” ทั้งนี้ธรรมชาติของเด็กไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายจะมีความสนใจในการเรียนรู้จากภาพที่เห็นในรูปลักษณะต่างๆ (เยวพา เดชะคุปต์. 2542: 17- 20) ดังจะเห็นได้จากการศึกษาค้นคว้าของ(ณภัทรสร จรจรรย์. 2551) กล่าวว่า สื่อภาพมีความสำคัญมากในการช่วยสื่อสารความหมายต่างๆ ให้บุคคลมีการรับรู้และเข้าใจตรงกัน และภาพเป็นสิ่งที่ช่วยในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะภาพที่มีคติสอนใจมีเนื้อหาชวนคิด มีการสื่อถึงปริศนาในตัวเองอย่างเช่นภาพ คำพังเพย เป็นคำเตือน คำสอนหรือคำสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติดีมีกิริยามารยาทดี และควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำพังเพยประกอบภาพ จะมีผลต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย หรือไม่เพียงใดซึ่งผลจากการศึกษานี้จะเป็นแนวทางให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองในการที่จะพิจารณากิจกรรมและวิธีการในการส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษา ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษา การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำพังเพยประกอบภาพ ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับครูพ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการส่งเสริมความสามารถด้านการพูดให้กับเด็กปฐมวัย ให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำพังเพยประกอบภาพ เป็นการจัดประสบการณ์ตรงด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฟังจำแนกเสียง ฟังเรื่องราวจนสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง สามารถพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค พูดเป็นเรื่องราวสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้เหมาะสมกับวัยและเมื่อเด็กมีความสามารถในด้านการพูดที่ดีเพิ่มมากขึ้นแล้วก็จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้มีพื้นฐานในการพัฒนาความสามารถทางภาษาในด้านการอ่านและการเขียนต่อไปได้อีกด้วย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 29 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้คะแนนจากแบบวัดความสามารถทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว คัดเลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำสุด 15 คนสุดท้าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพียบประกอบภาพ
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

2. **ความสามารถด้านการพูด** หมายถึง การแสดงออก ของเด็กปฐมวัย ด้วยการใช้อ้อยคำ การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ออกมาเป็นภาษาพูด เพื่อสื่อสารให้ ผู้อื่นได้เข้าใจ แบ่งลักษณะของความสามารถทางด้านการพูด ไว้ดังนี้

2.1 การพูดคำศัพท์ หมายถึง เด็กสามารถพูดชื่อและความหมายของ คำศัพท์สิ่งที่พบเห็น ด้วยการอธิบายตามที่เด็กคิดเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจ อย่าง ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค

2.2 การพูดเป็นประโยค หมายถึง เด็กสามารถ คิดคำพูดด้วยคำศัพท์หลายคำ ต่อกัน มาผูกเรียงเป็นคำ วลี และประโยคที่เคยได้ยินด้วยภาษาของตนเองที่สละสลวยงดงาม ซึ่งสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค

2.3 การพูดเป็นเรื่องราว หมายถึง เด็กสามารถพูดอธิบาย ขยายความเพื่อสื่อสารให้ ผู้ฟังเกิดความเข้าใจโดยการพูดตามลำดับเหตุ การณ์อย่างต่อเนื่องตลอดจนการแสดงสีหน้าท่าทาง และน้ำเสียงเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด ซึ่งสอดคล้องกับ แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว

3. คำพังเพยประกอบภาพ หมายถึง คำพังเพยไทย จำนวน 8 เรื่อง ที่ผู้วิจัยนำมาโน้ตศัพท์หรือเค้าโครงเรื่องของคำพังเพย ดังกล่าว มาแต่งเป็นเนื้อเรื่อง โดยวาดภาพประกอบมีตัวละครซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินเรื่อง รูปภาพที่วาด ไม่ซับซ้อนจนยากแก่ความเข้าใจ มีแง่คิดและส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูด มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก การคัดเลือกเรื่อง คำพังเพยที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการแสดงออกทางด้านการพูดสูงขึ้น

4. การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจาก คำพังเพยประกอบภาพ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องโดยครูเล่าเรื่องจากคำพังเพยให้เด็กฟัง โดยใช้ภาพประกอบ ในระหว่างเล่าเรื่องครูเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น สนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟังในเรื่อง อย่างเข้าใจ จากนั้นครูเปิดโอกาสให้เด็กมาเล่าเรื่องโดยใช้ภาพประกอบการเล่า เรื่องและเด็กสามารถเล่าเรื่องย้อนกลับจากภาพได้อย่างเข้าใจ เด็กจะได้ฝึกฝนความสามารถทางด้านการพูด เมื่อทำกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ โดยจัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยแบ่งกิจกรรมเป็น 3 วัน คือ วันที่แรก ครูเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบ ภาพ วันที่สอง เด็กเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ วันที่สาม เด็กร่วมกันสรุปการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพย้อนกลับ โดยการแต่งเรื่องใหม่ที่คล้ายกับเรื่องที่เล่า และวาดภาพประกอบเรื่องตามจินตนาการ ครูบันทึกสิ่งที่เด็กพูด โดยมีวิธีดำเนินกิจกรรม ดังนี้

4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเด็กเข้าสู่เรื่องราว เช่น ร้องเพลง การสนทนา การใช้ปริศนาคำทาย การใช้คำถาม โดยเลือกกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ และเกิดความพร้อมก่อนนำเข้าสู่กิจกรรม จากนั้นร่วมกันสร้างข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูกับเด็กนักเรียนในการปฏิบัติตัวระหว่างการทำกิจกรรม

4.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม

4.2.1 ครูกระตุ้นเด็กด้วยคำถามซึ่งชวนเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นในภาพประกอบ ว่าสื่อถึงอะไรบ้าง เด็กเห็นอะไรในภาพ มีใครกำลังทำอะไร ที่ไหนอย่างไร จากนั้นครูเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพให้เด็กฟัง

4.2.2 ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาสื่อสารและพูดคุยกันเกี่ยวกับภาพในเรื่องอย่างอิสระ

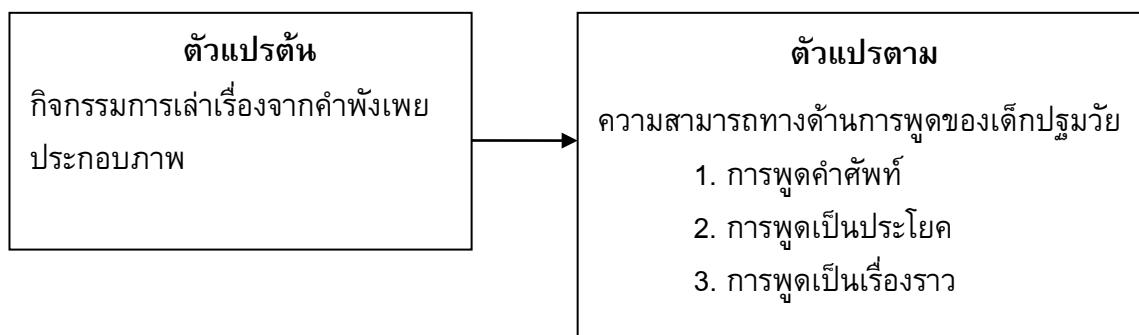
4.2.3 ครูบันทึกสิ่งที่นักเรียนพูด หลังจากนั้นแบ่งกลุ่มนักเรียนให้เท่าๆ กันเพื่อให้ นักเรียนออกมาเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ

4.2.4 นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับโดยใช้ภาพประกอบเพื่ออธิบายและลำดับเหตุการณ์ภายในเรื่องได้อย่างเข้าใจ

4.3 ชั้นสรุป เด็กและครูสนทนาถึงเรื่องเล่าที่ได้ฟังโดยลำดับเนื้อเรื่องจากต้นจนจบมีใครทำอะไร ที่ไหนอย่างไร สิ่งที่เป็นข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ให้การเสริมแรงสำหรับเด็กที่สามารถพูดเป็นคำ ศัพท์พูด เป็นประโยค การพูดสื่อสารเข้าใจเรื่องราว กล่าวแสดงออกและมีความสามารถทางการพูดมากขึ้น

กรอบแนวคิด

การส่งเสริมทักษะทางการพูดของเด็กปฐมวัย สามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะได้หลายวิธีอีกวิธีหนึ่งที่สามารถจัดให้ เด็กได้คือ การเล่าเรื่องจาก คำฟังเพยประกอบภาพ เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเด็ก เนื่องจากเรื่องเล่าจะเป็นตัวเชื่อมทำให้เด็กเกิดพัฒนาการและกระบวนการทางภาษา (ฉันทนา ภาคบงกช. 2538: 1-2) ซึ่งถือได้ว่าเป็นอีกวิธีหนึ่งส่งผลทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาที่ทำได้ผ่อนคลาย และเด็กสามารถพูดสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจนและเป็นอิสระ มีความถูกต้องมากขึ้น (วรรณิ โสมประยूर. 2537: 98) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพราะการ พูดของเด็กจะสามารถพัฒนาได้นั้นต้องอาศัยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้พูดอย่างเหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กใช้ภาษาอย่างอิสระ โดย ให้เด็กทำกิจกรรมด้วยการใช้ภาษา ในการตั้งคำถาม การอธิบาย การสร้างและสื่อจินตนาการ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การสะท้อนแสดงความเข้าใจกับคนอื่น ๆ และครูเน้นให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองและลองทำ นับเป็นกระบวนการเรียนที่มีความสำคัญ (สิริมาภิญญอนันตพงษ์. 2550: 123) กิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ฝึกให้เด็กได้พูด การทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ครูมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนให้เหมาะสมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้พูดสนทนาและเล่าเรื่องได้อย่างเข้าใจความหมาย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านภาษาสูงขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยเรื่อง ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ดังแสดงในภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการ เล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพมีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของภาษาและการพูด
 - 1.2 ความสำคัญของภาษาและการพูด
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษาและการพูด
 - 1.4 แนวทางการจัดประสบการณ์ส่งเสริมความสามารถด้านการพูด
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการภาษาและการพูด
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง
 - 2.1 ความหมายของการเล่าเรื่อง
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่อง
 - 2.3 หลักการและเทคนิคเล่าเรื่อง
 - 2.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่าเรื่อง
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนสุภาษิตและคำพังเพยไทย
 - 3.1 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ
 - 4.1 ความหมายของภาพประกอบ
 - 4.2 คุณค่าและประโยชน์ภาพประกอบ
 - 4.3 ชนิดและลักษณะของภาพประกอบ
 - 4.4 หลักการเลือกและใช้ภาพประกอบการสอน
 - 4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของภาษาและการพูด

การพูดเป็นทักษะหนึ่งในทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งมีความสำคัญใช้ในการถ่ายทอดสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของการพูดไว้ดังนี้

วรรณ โสมประยูร (2537: 99) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อความหมายอย่างหนึ่ง โดยใช้น้ำเสียงภาษากริยาท่าทางเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้ฟังหรือเข้าใจความต้องการหรือความรู้สึกนึกคิดของตนเพราะการพูดเป็นทักษะการส่งออกตามหลักของภาษาศิลป์

นิตยา ประพุดติกิจ (2539: 151) ได้กล่าวถึงการพูดว่าเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทดสอบความคิดของตนเอง แสดงความรู้สึก เพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ พัฒนาความสามารถด้านการฟังสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ฝึกฝนการใช้คำและโครงสร้างทางภาษาและให้ความสนุกสนานยิ่งเด็กอายุน้อยเท่าไรก็ยิ่งพูดน้อยลงเท่านั้น เพราะเด็ก ๆ จะใช้พลังทางกายเพื่อให้ได้ในสิ่งที่เขาต้องการ เช่น เด็กจะหยิบหรือกระซอกของจากผู้อื่น เดินข้ามกัน ข่วน ร้องให้หรือตะเบ็งเสียง โดยไม่ใช้คำพูดหรือเด็กที่โตแล้วแต่เมื่อเด็กพัฒนาทางด้านวุฒิภาวะแล้วเด็กจะพัฒนาทางการใช้ภาษา (คำพูด) ด้วย

ศรียา นิยมธรรมและประภัสสร นิยมธรรม (2541: 49) ได้อธิบายถึงความหมายของการพูดไว้ ดังนี้

ในด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Level) หมายถึง ขบวนการที่ผู้พูดสรรหาถ้อยคำเสียงที่ต้องการใช้มารวมกัน เปล่งออกมาเป็นประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ในด้านสรีรวิทยา (Physioligocil Level) เป็นระบบการทำงานของเซลล์ประสาทเช่น จัดสรรให้อวัยวะต่างๆ ของผู้พูดเคลื่อนไหว เพื่อการเปล่งเสียงกระตุ้นการทำงานของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงและอวัยวะที่ใช้ในการรับฟังเสียงของผู้พูด และผู้ฟังในด้านความรู้ในเรื่องเสียง (Acoustic Level) ก็คือการศึกษาคลื่นเสียงเดินทางผ่านอากาศระหว่างผู้พูดมายังผู้ฟังพร้อมๆ กับที่จะสะท้อนไปเข้าหูผู้พูดเองด้วย

ในด้านจิตวิทยา (Psychological Level) หมายถึง ความรู้สึกจากการฟังที่ได้ยินได้ฟังจากผู้พูดทำให้เกิดความสัมพันธ์กันทั้งผู้พูดและผู้ฟัง โดยที่มีการคาดหวังด้วยกันทั้งสองฝ่าย

กรมวิชาการ (2542: 107) ให้ความหมายของการพูดว่าการพูดเป็นการสื่อสารระหว่างมนุษย์ด้วยการเสียง ภาษาและท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดและความเข้าใจจากผู้พูดไปสู่ผู้ฟังหรือเป็นการสื่อความหมายเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารต่างๆ การพูดที่ดีต้องสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ต้องการสื่อได้

สุภาวดี ศรีวรรณ (2542: 86) ได้กล่าวว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตาเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและเกิดการตอบสนองได้

ชัชยา เปรมภักดี (2543: 18) อธิบายว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ข่าวสารโดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงหรือกิริยาอาการ ซึ่งต้องมีความรู้เกี่ยวกับเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ และวัฒนธรรมผู้พูดจะต้องใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากนักการศึกษา กล่าวสรุปได้ว่า การพูดเป็นการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยใช้น้ำเสียงเพื่อสื่อความหมาย ไปให้ผู้ฟังรู้หรือเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของตนและสำหรับเด็กปฐมวัย การพูดเป็น เครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อสารความรู้สึกนึกคิด หรือความต้องการของตนให้ผู้อื่นได้ทราบ

จากนักศึกษากล่าวสรุปได้ว่าการพูด หมายถึง การเปล่งเสียงเพื่อการสื่อความหมาย อย่างหนึ่งโดยใช้น้ำเสียงภาษากริยาท่าทางเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจให้ผู้ฟังหรือเข้าใจความต้องการ หรือความรู้สึกนึกคิดของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กปฐมวัย หากผู้ที่เกี่ยวข้องคือ พ่อแม่ และครู รู้จักหาวิธีที่จะส่งเสริมพัฒนาการพูดที่เหมาะสมและฝึกบ่อยๆ ก็จะทำให้เด็กสามารถพูดได้เร็วขึ้น

1.2 ความสำคัญของภาษาและการพูด

ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ (2535: 214-215) กล่าวว่าภาษามีความสำคัญอยู่ 3 ประการ ได้แก่ เด็กสามารถใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ และเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการทางสังคมขึ้นเด็กสามารถใช้ภาษาเป็นคำพูดที่เกิดขึ้นภายใน จากรูปแบบของการคิดโดยระบบของการใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางภาษาในระดับต่อไป ภาษาก่อให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก ดังนั้นเด็กจึงไม่ต้องอาศัยการจัดกระทำกับวัตถุ จริงๆ เพื่อแก้ปัญหา เด็กสามารถสร้างจินตนาการถึงวัตถุ แม่วัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตาหรือเคยพบมาแล้ว เด็กสามารถทำการทดลองในสมองและทำการได้เร็วกว่าการจัดกระทำกับวัตถุนั้นจริงๆ

ผุสดี กุฎอินทร์ (2536: 186) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นทักษะที่เด็กจำเป็นต้องฝึกฝน เพื่อ การติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน และเพื่อการทำงานในอนาคต นอกจากการ “พูดได้” แล้วเด็กควรจะ “พูดเป็น” ด้วย กล่าวคือ สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนถูกต้อง ใช้ภาษาได้เหมาะสม พูดถูก กาลเทศะ เลือกเนื้อหาที่พูดได้เหมาะสมพูดในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

วรรณิ โสมประยูร (2537: 98) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญและ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากที่สุด เพราะคำพูดเป็นเครื่องมือสื่อความคิดที่รวดเร็วแพร่หลายได้ผล อย่างยิ่ง นอกจากจะพูดในโอกาสทั่วไปในชีวิตประจำวันแล้วยังมีโอกาสอื่นๆ ที่ต้องพูดอย่างเป็นทางการหรือพูดในเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นการเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้และความคิดเห็นที่นับว่าสำคัญ

นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต (2542: 32-34) กล่าวว่า การพูดมีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะ การพูดทำให้เกิดความเข้าใจกับบุคคลอื่นๆ ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

1. การพูดมีความสำคัญต่อตนเอง เพราะมนุษย์มีการเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ มีการคบหาสมาคมจำเป็นต้องใช้ภาษาพูดในการติดต่อเพื่อสื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกัน จึงจะทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนา รวมทั้งสามารถนำประสบการณ์ต่างๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

2. การพูดมีความสำคัญต่อผู้ฟัง หรือผู้เกี่ยวข้องการนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมนั้น ถ้าได้รับฟังข้อมูลที่ผิดพลาด อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด หรือนำไปปฏิบัติในทางที่ผิด ซึ่งเป็นการให้โทษแก่ผู้ฟังและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง จึงควรที่จะคิดให้รอบคอบเสียก่อน

3. การพูดมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ เพราะการพูดเป็นเครื่องมือสำหรับประกอบอาชีพต่างๆ ช่วยให้สามารถติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นหรือสังคมภายนอกได้

4. การพูดมีความสำคัญต่อสังคม เนื่องจากภาษาพูดเป็นสิ่งที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงควรระมัดระวังในเรื่องของการพูดเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งในสังคม

5. การพูดมีความสำคัญต่อประเทศชาติ การพูดในระดับประเทศมีผลกระทบต่อผู้คนในภาพรวม ผู้พูดจึงต้องระมัดระวังและต้องมีจุดประสงค์ที่แน่นอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันและอยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542: 63-64) ได้กล่าวถึง การพูดเป็นเครื่องมือสำคัญของการติดต่อสื่อสารที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต การฝึกพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะด้านภาษาได้เป็นอย่างดีซึ่ง จุดประสงค์ของการฝึกพูด มีดังนี้

1. เพื่อให้เด็กพัฒนาการพูดได้คล่องเป็นธรรมชาติ ได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ
2. พัฒนาความสามารถในการพูดได้ชัดเจน ได้ฝึกเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับเด็ก เช่น เสียง“ส”นอกจากนี้ยังควรพูดเสียงที่น่าฟัง รื่นหู ไม่ดัง ไม่ค่อยเกินไป มีความมั่นใจในการพูด
3. พูดถูกต้องจนเป็นนิสัย เช่น เด็กๆ มักจะพูดประโยคปฏิเสธว่า “ผมเปล่าทำ” ต้องแก้เป็น “ผมไม่ได้ทำครับ” หรือ “ไม่ได้ทำค่ะ”
4. เพื่อใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อสังคมกับเพื่อน ๆ และบุคคลอื่น ๆ การที่เด็กจะเป็นที่น่าคบหาสมาคมด้วยย่อมต้องมีภาษาที่สุภาพ ดังนั้น การให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้ย่อมต้องฝึกให้เด็กรู้จักใช้คำสุภาพทั้งหลาย เช่น “ขอโทษ” “ขอบคุณ” “ขอบใจ” โดยต้องเป็นแบบให้เด็กและให้เด็กใช้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้จะต้องให้รู้จักกาลเทศะด้วย เสียงที่พูดในห้องเรียนย่อมจะต้องดังเหมือนเสียงที่ใช้ในสนาม

5. เพื่อพัฒนาความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นคือไม่เพียงแต่แสดงความคิดเห็นของตนเองเท่านั้นแต่ยังสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูด สามารถพูดสิ่งที่ผู้อื่นกล่าวไว้ได้

6. การฝึกเลียนเสียงคำพูดก่อนที่จะบรรยายเรื่องราวต่างๆ หากไม่ฝึกในเรื่องนี้เด็กบางคนจะเล่าเรื่องไม่ตรงจุด เช่น เด็กอาสาจะเล่าเรื่อง “ไปเที่ยวทะเล” แทนที่จะพูดถึงการไปทะเลเด็กบางคนจะมัวพะวงแต่จุดไม่สำคัญ เช่น มัวพูดเกี่ยวกับการแต่งตัว การซื้อของต่างๆ สำหรับเดินทางครูอาจต้องช่วยเตือนเด็กให้พูดเข้ามาหาเรื่องอีกทีหนึ่ง

7. เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา เช่น หลักการออกเสียง เสียงวรรณยุกต์ การเว้นวรรคการเรียบเรียงคำให้เป็นประโยคและคำบางคำมีความหมายได้หลายอย่าง

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การพูดเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งใช้ในการสื่อสารถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็น เพื่อให้ผู้อื่นได้รู้และเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กปฐมวัย หากผู้ที่เกี่ยวข้องคือพ่อแม่ และครู รู้จักหาวิธีที่จะส่งเสริมพัฒนาการพูดที่เหมาะสม และฝึกบ่อยๆ ก็จะทำให้เด็กพูดได้อย่างชัดถ้อยชัดคำ กล่าวแสดงออกทางการพูดรู้จักเรียงลำดับการพูดของเรื่องราวก่อนหลัง ไม่วกไปวนมา ทำให้การสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตนถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางภาษาและการพูด

นักวิชาการการสื่อสารทั้งหลายได้ศึกษารูปแบบและกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกโดยการพูด ปัจจัยที่ทำให้การพูดสัมฤทธิ์ผลนั้นสามารถอธิบายให้เข้าใจถึงขั้นตอนกระบวนการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับมีหลากหลายทฤษฎี ดังนี้

ซีเฟลท์ (हररररर नीलुवुवुवु. 2535: 208; อ้างอิงจาก Seefeldt. 1986) กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาระดับพื้นฐานของเด็กไว้ 5 ระดับ ดังนี้

1. ระบบเสียง (Phonology) เด็กทารกมีการพัฒนาระบบเสียงในภาษาของตน โดยการออกเสียงหลายๆ ลักษณะและเริ่มนำเสียงมาเชื่อมต่อกันเพื่อให้มีความหมาย

2. ลักษณะคำพูด (Morphology) เด็กเริ่มพัฒนาการผสมกันของเสียงทำให้เกิดความหมายเริ่มเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ จนกระทั่งถึงวัยก่อนประถมศึกษาเด็กจะเข้าใจกฎของคำ

3. การสร้างประโยค (Syntax) เด็กพัฒนาการการสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ ขณะที่เด็กเริ่มนำคำมาสร้างประโยค เข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ เมื่อเด็กเข้าใจประโยคที่มีคำจำนวนมากเมื่ออายุ 2-3 ปี เด็กจะพูดประโยคความเดียวชนิดต่างๆ ได้ เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม เด็กจะใช้ประโยคที่มีคำเชื่อม เมื่ออายุ 5-7 ปี และเด็กจะใช้คำนาม สรรพนามได้อย่างถูกต้อง เมื่ออายุประมาณ 7 ปี จึงจะใช้ประโยคหลายความได้

4. ความหมาย (Semantics) ขณะที่เด็กเลียนเสียง และโครงสร้างของภาษาเด็กจะเกิดการพัฒนารู้ว่าคำจะมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของการใช้คำนั้นด้วยกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ความหมาย เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และสัมพันธ์กับขั้นตอนพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ กล่าวคือ ชั้นประสาทสัมผัสเด็กจะใช้คำพูดคำเดียวแทนประโยคทั้งประโยค ความหมายของ คำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำพูด เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อและพูดว่า พ่อ มีความหมาย พ่ออยู่ไหน เมื่ออายุ 2-7 ปี หรือชั้นก่อนปฏิบัติการ เด็กจะแยกคำออกจากประโยคพร้อมกับใส่ความหมาย ซึ่งสัมพันธ์กับการกระทำที่เป็นรูปธรรม คำว่าบ้าน อาจหมายถึง สถานที่พ่อแม่ และตัวเองอาศัยอยู่เด็กเริ่มตระหนักถึงความไม่ชัดเจนหรือความยืดหยุ่นของภาษา แต่เด็กจะเข้าใจก็ต่อเมื่อเด็กมีประสบการณ์ รูปธรรมเท่านั้น เมื่ออายุ 7-11 ปี เป็นชั้นปฏิบัติการรูปธรรม เด็กจะเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ก็ยังมีประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่ เด็กอาจอธิบายคำว่าบ้าน หมายถึง สถานที่สำหรับนอน รับประทานอาหาร และให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (Pragmatics) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายไปอยู่ที่ใหม่ก็จะรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541: 27-30) ได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาและการพูดไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยหลักทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rheingold) และคณะพบว่า เด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลัง วินิทซ์ (Winitz) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ในระยะการเล่นเสียงตอนต้นๆ ว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ในการที่จะมีจุดหมายปลายทางตัวอย่าง เช่น เมื่อเด็กหิวก็เคลื่อนไหวปาก ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่การดูดและการกินอาหารต่อมาเมื่อโตขึ้นก็อาจใช้วิธีทำเสียงอ้อแอ้ โดยหวังว่าแม่จะเข้ามาหาและเล่นเสียงคุยตามไปด้วย

2. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนมาก่อนให้พูดมาก่อนเลย แม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็ได้เปล่งเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ให้คำตอบในแง่ที่ว่า ลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเล่นเสียงจึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย ทำนองเดียวกันเด็กหูตึง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังพูดซ้ำด้วยตนเองหรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

3. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory) ชอมสกี (Chomsky) นักภาษาศาสตร์อเมริกันเป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ เขาอธิบายว่าเด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device) ซึ่งเรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D.) เครื่องมือนี้จะรับข้อมูลทางภาษาซึ่งมาจากประโยคต่างๆ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้กฎต่างๆ ทางไวยากรณ์ที่มีใช้ในภาษากฎทางไวยากรณ์ต่างๆ นี้ก็คือ ความรู้ในภาษา (Competence)

4. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory) ได้มีนักสังคมวิทยาภาษาศาสตร์ และนักจิตวิทยาศาสตร์กลุ่มหนึ่งเสนอขึ้น โดยกล่าวว่า คนเราเกิดมาจะต้องมีบางสิ่งบางอย่างติดตัวมาซึ่งทำให้คนผิดไปจากสัตว์อื่นแต่ไม่ใช่ แอล เอ ดี สิ่งนั้นคือ ความสามารถในการเรียนภาษา (Language Capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive Knowledges) นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาอื่นๆ อีก เช่น

- ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ซึ่งธอร์นไดร์ (Thorndike) เป็นผู้คิดอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นอยู่นั้นเผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้รางวัลทันที ด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาไปเรื่อย

- ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) ของอีริค เลนเนเบอร์ก (Eric Lenneberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ก็เกิดจากการที่คนสามารถถ่ายทอดภาษากันได้

- ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) จอห์น ดอลลาร์ด (John Dollard) และนีล มิลเลอร์ (Neel Miller) เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ โดยย้าเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาทางภาษาของเด็กว่าภาษาที่แม่ ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกจะเป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

ชอมสกี (สุภาวดี ศรีวรรณะ . 2542: 23; Chomsky. 1965: 22-23) ได้กล่าวว่าเด็กสามารถพูดคำใหม่ๆ ได้โดยไม่ได้รับการเสริมแรง การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องที่ซับซ้อนซึ่งจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างภายในตัวเด็กด้วย เขาอธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่าเมื่อเด็ก ได้รับประโยคหรือกลุ่มคำต่างๆ เข้ามาเด็กจะสร้างระบบไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาโดยใช้ความสามารถของตนเองมาเปลี่ยนแปลงประโยคที่ตนได้ยินโดยการลดเสียงลดคำเปลี่ยนที่และแทนที่ การเปลี่ยนแปลง นี้มีอยู่ทุกภาษาแต่ละภาษามีลักษณะพิเศษแตกต่างกัน ผู้เรียนจะใช้ความสามารถเฉพาะตนสร้างหลัก ไวยากรณ์โดยอัตโนมัติ

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การพูดหรือการใช้ภาษาของเด็กเล็กๆ มีสัญชาตญาณในการแสดงออกโดยการพูด และเป็นการพูดที่น่ายินดีอย่างยิ่ง เพราะถ้อยคำของเด็กๆ ก่อนข้างจะมีจำกัดเล็กๆ จึงแสวงหาการใช้คำเหล่านั้นด้วยตนเองโดยแสวงหาคำที่ใหม่และไม่เหมือนใคร ขณะเดียวกันความอยากรู้อยากเห็นของเด็กที่อยากรู้อยากเห็นจะติดต่อกับบุคคลอื่นและความอยากรู้อยากเห็นอย่างเต็มที่จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กเกิดการแสดงออกทางความคิดในด้านการพูดประกอบสำคัญในการพูด คือ ผู้พูด คำพูด และผู้ฟัง การใช้ภาษาพูดของเด็กปฐมวัยนั้นจะ ต้องมีความพร้อมของอวัยวะเกี่ยวกับการพูด การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ซึ่งประสบการณ์ที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กถึงจะทำให้เด็กสามารถพูดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความสามารถในการพูดสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเกิดได้ถ้าผู้เกี่ยวข้อง คือ พ่อ แม่ ครู รู้จักหาวิธีส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กให้เด็กได้ แสดงออกในการพูดในสภาพแวดล้อมที่จูงใจเด็กให้พูด เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้เรื่องการพูดเป็นคำ การพูดเป็นประโยค การพูดซักถามและการพูดเล่าเรื่องราวต่างๆ ได้

1.4 แนวทางการจัดประสบการณ์การส่งเสริมความสามารถด้านการพูด

กรมวิชาการ (2540: 36-37) มีแนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่สามารถจัดได้หลากหลายวิธีเช่น

1. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟังรู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง ฯลฯ

2. การเล่านิทานเป็นการเล่าเรื่องต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้จะเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน หุ่นการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

3. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ ในบางครั้งครูอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครู เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพาะเมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4. การทดลอง /ปฏิบัติการณ์ เป็นกิจกรรม ที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเองได้สังเกตการเปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหาและส่งเสริมให้เด็กมีความ อยากรู้อยากเห็นและ ค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช

5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่งด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่างๆ รอบโรงเรียนหรือสถานที่นอกโรงเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

6. การเล่นเกมทบทวน เป็นตัวละครต่างๆ ตามเนื้อเรื่องนิทานหรือเรื่องราวต่างๆ อาจใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจและก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะที่คาดศีรษะรูปคนและรูปสัตว์แบบต่างๆ เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ของจริงชนิดต่างๆ

7. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย

ภรณ์ คุรุรัตน์ (2540: 21) เด็กปฐมวัยมีความอยากรู้อยากเห็นและความต้องการที่จะสื่อสารกับผู้อื่นเป็นสิ่งเร้าให้เกิดการแสดงออกทางความคิดในด้านการ พูด แต่เด็กมีถ้อยคำในการสื่อสารที่ค่อนข้างจำกัด จึงพยายามแสวงหาการใช้คำพูดด้วยตนเองสิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อการพูดของเด็ก คือ การเปิดโอกาสให้เด็กพูดถึงสิ่งที่ชอบด้วยคำพูดของเขาเอง ดังนั้นครูผู้สอนควรจะได้ศึกษาถึงพัฒนาการด้านภาษาและความสามารถในการพูดของเด็กในแต่ละช่วงอายุ เพื่อจัดกิจกรรมตอบสนองความสามารถด้านการพูดได้อย่างเหมาะสมต่อไป

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยสามารถจัดประสบการณ์ที่หลากหลายซึ่งจะส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เช่น การเล่าเรื่องราวต่างๆ จากประสบการณ์ของเด็กและสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวรอบตัวเด็ก การพูดเพื่อแสดงความรู้สึกทำให้เด็กได้แสดงออกในโอกาสต่างๆ เช่น การเล่าเรื่องการร้องเพลง การแสดงละคร เป็นต้น โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะชอบและสนใจในกิจกรรมที่เกี่ยวกับนิทาน การเล่าเรื่องราวต่างๆ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยโดยใช้นิทาน จึงน่าจะเป็นตัวส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถกล้าแสดงออกและมีพัฒนาการด้านการพูดได้ผลมากที่สุด

1.5 การจัดประสบการณ์ส่งเสริมการพูด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529: 15) เสนอแนะแนวการสอนภาษาที่สองไว้ดังนี้การจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษาในด้านการฟังและการพูด ได้แก่

1. เตรียมสื่อการฟัง โดยฝึกการใช้หูฟังเสียงต่างๆ ฟังเสียงที่คุ้นเคยในภาษาถิ่นฟังเสียงที่ไม่คุ้นเคย
2. เตรียมเพื่อการพูด โดยฝึกการใช้ปาก ลิ้น เลียนเสียงต่างๆ เลียนเสียงที่คุ้นเคย เลียนเสียงที่ไม่คุ้นเคย
3. การสอนเพื่อออกเสียงหลายพยางค์
4. ควรสอนคำใหม่ประมาณวันละ 5 คำ เพราะต้องสอนตามกระบวนการให้ครบลำดับขั้นของการสอนคำ ความหมายและการนำไปใช้ให้เกิดข้อความ
5. การสอนคำต้องสอนคำที่ง่ายและมีพยางค์น้อยก่อน
6. การสอนศัพท์มากอาจใช้เป็นวิธีการสอนเป็นกลุ่ม
7. การสอนคำที่เป็นนามธรรม เป็นการยากที่จะให้เข้าใจความหมาย จึงเสนอว่าสื่อที่จะช่วยในการสอนคนที่เป็นนามธรรมเหล่านี้ได้ดี ได้แก่ การอธิบายความหมายโดยเทียบกับภาษาที่ใช้ที่บ้าน ใช้บทบาท ใช้ภาพ ใช้เพลงหรือคำคล้องจอง
8. เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งที่ว่า เมื่อครูสอนให้นักเรียนเข้าใจความหมายและออกเสียงศัพท์ได้แล้ว ครูต้องให้เด็กรู้จักนำคำที่เรียนมาแล้วพูดเป็นประโยคง่ายๆ และค่อยๆ เพิ่มคำให้มากขึ้นเป็นประโยคยาวๆ
9. การส่งเสริมให้เด็กเล็กสองภาษาออกเสียงภาษาไทยได้ชัดเจนวิธีหนึ่ง ได้แก่ การฝึกคำคล้องจอง
10. นำภาพที่แสดงความหมายของคำมาวางเรียงกัน แล้วให้เด็กเรียนอ่านจากภาพหรือการแสดงท่าทางประกอบ (ภาษาท่า)
11. เมื่อเด็กออกเสียงและเข้าใจความหมายของคำใหม่ได้ถูกต้องแล้วครูควรประเมินผลว่านักเรียนเข้าใจความหมายและออกเสียงคำได้ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายวิธี เทคนิควิธีการฝึกทักษะเฉพาะด้านการพูดและการฟังสรุปได้ ดังนี้
 1. ฝึกการออกเสียงให้รู้ความหมาย ให้พูดเป็นคำตามเสียงครู พร้อมกับให้ดูสิ่งของรูปภาพหรือแสดงท่าทางครูชี้ภาพ สิ่งของหรือท่าทางแล้วพูดออกเสียงให้เด็กว่าตาม
 2. ฝึกให้พูดโดยบอกสิ่งของหรือรูปภาพ ใช้ภาพหรือสิ่งของที่ฝึกในข้อ 1. แต่ครูไม่ต้องพูดนำเพียงแต่คอยชี้และให้นักเรียนออกเสียงบอกชื่อสิ่งของหรือภาพนั้นๆ
 3. ฝึกออกเสียงพร้อมกันในคำหรือประโยคที่มีความหมายโดยใช้ภาพหรือสิ่งของครูชี้พร้อมกับพูดประโยคสั้นๆ ให้เด็กว่าตาม
 4. ฝึกบรรยายภาพ เป็นการฝึกประโยคสั้นๆ โดยใช้ภาพสิ่งของเป็นเครื่องจูงใจครูชี้ที่ภาพหรือสิ่งของแล้วเด็กพูดเป็นประโยคสั้นๆ

5. จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษาด้านการพูด โดยฝึกการใช้ปาก ลิ้น เลียนเสียงต่างๆ เลียนเสียงที่คุ้นเคย เลียนเสียงที่ไม่คุ้นเคย

6. จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษา ด้านการฟัง โดยฝึกการใช้หูฟัง เสียงต่างๆ ฟังเสียงที่คุ้นเคยในภาษาถิ่น ฟังเสียงที่ไม่คุ้นเคย

นิตยา ประพตติกิต (2536: 146) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ว่าต้องมีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น พื้นฐานที่ดีทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ประสบการณ์ที่สร้างเสริม การฝึกฝนประสาทสัมผัส การยอมรับฟังเด็ก การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ การมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี การตั้งใจฟังเด็ก การไม่มอดิตต่อการใช้ภาษาของเด็ก การที่เด็กมีโอกาสได้พูดคุยสนุกสนาน

ฉันทนา ภาคบงกช (2538: 1-2) ได้กล่าวถึง ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาสำหรับเด็กว่า ภาษาสามารถพัฒนาได้ดีในบรรยากาศที่ผ่อนคลายมีการยอมรับและไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางภาษามีดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษา ชั้นเรียนและโรงเรียนควรตกแต่งด้วยคำหรือข้อความซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

2. การเล่น การเล่นของเด็กเปรียบได้กับการทำงานในโลกของผู้ใหญ่ การพัฒนาภาษาส่วนมากเกิดจากประสบการณ์จริง จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้เล่น

3. การอ่าน การอ่านเป็นสื่อของการเรียนรู้ ควรจูงความสนใจให้เด็กรักการอ่าน เช่น อ่านนิทานให้เด็กฟัง

4. การเขียน การอ่านมีความสัมพันธ์กับการเขียน ควรจัดกิจกรรมการเขียนให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กอ่าน

5. การใช้สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การสื่อข้อความถึงกัน ข้อความถึงเด็กและข้อความถึงผู้ปกครอง การซื้อสิ่งของ เป็นต้น

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์พูดนั้นเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็กที่พูดภาษาที่สอง ให้สามารถเข้าใจความหมายของคำการพูดเป็นประโยคอย่างรู้ความหมายโดยมีกิจกรรมพัฒนาการที่ถูกต้อง สำหรับครูการสอนให้เด็กสามารถเข้าใจความหมายการออกเสียงคำศัพท์ได้ แล้วครูต้องรู้จักให้เด็กรู้จักนำคำที่เรียนมาแล้วพูดเป็นประโยคง่ายๆ แล้วค่อยๆ เพิ่มคำให้มากขึ้นเป็นประโยคยาวๆ เพื่อให้เด็กสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

Lees (1991: 2330-A) ได้ศึกษาลักษณะทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารของเด็กและพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดให้ชัดเจนและครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ผู้อื่นได้รู้จักและเข้าใจ

จอห์นส์โทน (นงลักษณ์ งามขำ. 2551: 24; อ้างอิงจาก Johnston. 1995: Abstracts) ได้ทำการศึกษาความสามารถทางการพูดและพฤติกรรมการอ่านหนังสือของเด็กปฐมวัยต่อการมีปฏิสัมพันธ์การอ่านกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์จากการศึกษาพบว่าการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำให้มีพัฒนาการความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเด็กได้ใช้เวลาอย่างน้อย 42 นาที ต่อสัปดาห์ แต่การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้เด็กไม่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ซิมสัน (นงลักษณ์ งามขำ. 2551: 24; อ้างอิงจาก Simpson. 1998) ได้ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัย 4 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ ผลการวิจัยพบว่าการเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภาษาให้ชัดเจนละเอียดละออ ครอบคลุมความหมายที่ต้องสื่อให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค (Length of a T-unit) ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำ ซึ่ง มิลเลอร์ (Miller. 1951) ถือว่าความสามารถนี้เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดความซับซ้อนของรูปประโยคได้เป็นอย่างดี

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยนั้นจัดได้หลายหลากวิธี ซึ่งแต่ละวิธีการจัดประสบการณ์ทางภาษา เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกฝนซ้ำๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย เปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุยซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในคำศัพท์ และเนื้อหาในปริศนาคำทาย เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการฟังและการพูดจนทำให้เกิดการเรียนรู้มีการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาในขั้นต่อไป

งานวิจัยในประเทศ

นงลักษณ์ งามขำ (2551: บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทายที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2551 โรงเรียนสันติสุขวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย เด็กปฐมวัยมีระดับคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$

รติรัตน์ คล่องแคล่ว (2551: บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสานจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบธรรมชาติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชาวไทยอีสานชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสามเสนนอก สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบธรรมชาติก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมและรายด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฉันทสรจรรจัญ (2551: บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้คำคล้องจองประกอบภาพ อายุระหว่าง 3 - 4 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอนุบาลสุตารักษ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่าหลังการใช้คำคล้องจองประกอบภาพความสามารถด้านการฟังโดยรวมมีผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ 7.86 คะแนน และรายด้านปรากฏว่า ด้านการจำแนกเสียงมีผลเฉลี่ยสูงขึ้นเท่ากับ 2.13 คะแนน ด้านการฟังเรื่องราวมีผลเฉลี่ยสูงขึ้นเท่ากับ 2.93 คะแนน และด้านการปฏิบัติตามคำสั่งมีผลเฉลี่ยสูงขึ้นเท่ากับ 2.80 คะแนน ซึ่งทุกด้านมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นจากการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$

สมศรี ปาณะโตชะ (2551: บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสาสมัครตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) สังกัดสำนักงานเขตวัฒนากรุงเทพฯ จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองระดับความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมากและความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา มีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การพูดในเด็กปฐมวัยนั้นจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดติดต่อสื่อสารสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และการทำงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก มีส่วนช่วยในการส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกด้านความคิด ความรู้สึก การใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง

2.1 ความหมายของการเล่าเรื่อง

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการการเล่าเรื่องไว้ ดังนี้

การเล่าเรื่อง หมายถึง ทักษะที่ครุ่นเอาเรื่องราว เช่น นิทาน เรื่องราวในประวัติศาสตร์ เหตุการณ์เรื่องจริง เรื่องแต่ง หรืออื่นๆ ที่เป็นเรื่องราวมาเล่าให้นักเรียนฟัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งในการเล่าเรื่องนั้นจะต้องสอดคล้องและมีลำดับเรื่องราวที่บอกให้รู้ว่า ใคร ทำอะไรและที่ไหน

ฟิลลิปส์ (Phillips. 1993: 32) ได้ให้ความหมายของการเล่าเรื่องว่า หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ถูกนำมาเล่า แล้วสามารถดึงดูดใจคนทุกชาติทุกภาษา ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ต่างชื่นชอบและหลงใหล

มาลิกินา (Malkina. 1995: 38) กล่าวว่า การเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพกับผู้เริ่มเรียนภาษา เพราะสามารถแสดงถึงอารมณ์ต่างๆ การรับรู้และความต้องการได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กเล็ก

เอียซ์ (Aiey. 2013: Online) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเล่าเรื่องว่า เป็นศาสตร์ที่สร้างความรื่นรมย์แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งเรื่องที่เล่าสามารถแสดงวัฒนธรรมของแต่ละชาติได้

วาโร เฟ็งสวัสต์ (2542: 35) ได้ให้ความหมายของการเล่าเรื่องว่าการเล่าเรื่อง หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาเป็นเวลานาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินและให้ความรู้ในระหว่างการเล่าให้เด็กฟังอาจมีการสนทนาโต้ตอบ อภิปราย ชักถามแสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบเรื่องราวก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการเล่า

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2556: Online) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่าเรื่องเป็นการเล่าเรื่องราวที่สร้างขึ้นเพื่อให้ความรู้สึกรหรือผ่อนคลายโดยการถ่ายทอดด้วยเทคนิควิธีการต่างๆโดยมีจุดประสงค์เฉพาะเจาะจงสำหรับเด็ก เช่น การเล่านิทานทั่วไป นิทานพื้นบ้าน นิทานสมัยใหม่ ที่นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขเสริมแต่งเพื่อให้เหมาะสมกับเด็ก

เกศราภรณ์ ภักดีวงศ์ (2556: Online) การเล่าเรื่อง จะประสบความสำเร็จมากน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ ผู้เล่า ผู้ฟัง และบรรยากาศขณะเล่า

1. ผู้เล่า เป็นผู้ประสบเหตุการณ์ในเรื่องที่เล่าด้วยตนเอง ภูมิใจในความสำเร็จที่ตนกำลังเล่าและมีจิตใจพร้อมจะถ่ายทอดให้แก่ผู้ฟัง ในฐานะกัลยาณมิตรในการเล่า ผู้เล่าควรเตรียมการ ทบทวนเรื่องราวที่จะเล่ามาเป็นอย่างดี เพื่อถ่ายทอดให้ผู้ฟังรับทราบได้อย่างที่ตนต้องการภายในเวลา 3-5 นาที เรื่องที่จะนำมาเล่าให้เลือกเพียงประเด็นเดียวและเล่าสั้นๆไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงรายละเอียดที่ไม่เกี่ยวข้องกับเล่าตามความเป็นจริงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ต้องตีความหรือสรุปความเข้าใจ ความคิดเห็นของผู้เล่าถือว่าเรื่องเล่าเป็นข้อมูลดิบ สำหรับให้สมาชิกกลุ่มผลัดกันตีความและสรุปเพื่อตีความที่ได้จากการเล่านั้น

2. ผู้ฟัง เป็นผู้ฟังอย่างตั้งใจ ซึ่งจะเป็นพลังกระตุ้นให้ผู้เล่าสามารถเล่าออกมาจากใจ ได้ลึกยิ่งขึ้น คำถามที่แสดงความสนใจ และความชื่นชม (Appreciative inquiry) จะช่วยกระตุ้นอารมณ์สร้างสรรค์และทำให้การเล่าเรื่องครบถ้วนมากขึ้น ในกรณีที่เล่าข้ามขั้นตอน ผู้ฟังที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในกลุ่ม (Group facilitator) อาจช่วยถามว่า “ทำไมถึงทำเช่นนั้น” “คิดอย่างไรจึงทำเช่นนั้น” จะช่วยให้ความรู้สึกรู้สึกคิด ในขณะที่เกิดเหตุการณ์ถูกเล่าออกมาได้ครบถ้วน

3. บรรยากาศ บรรยากาศที่เท่าเทียม เป็นอิสระ ผ่อนคลาย สำคัญยิ่งเพราะจะช่วยให้การเล่าเรื่อง การชักถามแบบสร้างสรรค์ การเสนอข้อคิดเห็น และการตีความเรื่องเล่า เพื่อตีความรู้ออกจากเรื่องเล่า ดำเนินไปอย่างเป็นธรรมชาติ ออกมาจากใจไม่ผ่านการกลั่นกรองด้วยความเกรงใจ ความเกรงอาวุโส เกรงว่าจะผิดหลักทฤษฎี ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นบ่อเกิดของนวัตกรรม

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ การเล่าเรื่อง (Story telling) เป็นเครื่องมือดึงความรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งเป็นความรู้ระดับฝังลึก (Implicit Knowledge) และระดับซ่อนเร้น (Tacit Knowledge) จากผู้ปฏิบัติงาน ให้แสดงออกมาเป็นคำพูด และเรียบเรียงเรื่องราวที่เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ได้พบจากประสบการณ์ของตนเอง หรือจากผู้อื่น ซึ่งอาจจะเป็นนิทาน หรือเรื่องสมมุติที่แต่งเองมาเล่าให้แก่ผู้อื่นรับรู้

2.2 จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่อง

สังคม ภูมิพันธ์ (2556: Online) กล่าวว่า การเล่าเรื่องสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการฟังและการพูด เมื่อนักเรียนได้ฟังเรื่องที่ครูเล่า นักเรียนจะเกิดความจดจำ ความต่อเนื่องของเรื่องราว ตลอดจนการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ และเสริมประสบการณ์ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการเล่าเรื่องมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก
2. เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง
3. เพื่อช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจที่อยากจะอ่านหนังสือ
4. เพื่อให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการสนทนา
5. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กให้รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง
6. เพื่อส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์คุณธรรมและเจตคติที่ดีส่งเสริมพัฒนาการทางด้าน

ภาษาของเด็ก

จากจุดมุ่งหมายดังที่กล่าว จึงได้มีการนำการเล่าเรื่องมาเป็นสื่อการเรียนกา รสอนภาษาด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การเล่าเรื่องช่วยสร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลินและช่วยพัฒนาทัศนคติในเชิงบวกในการเรียน
2. การเล่าเรื่องช่วยสร้างจินตนาการ เด็กสามารถจินตนาการตัวเองเป็นตัวละครในเรื่อง ซึ่งประสบการณ์แห่งจินตนาการช่วยพัฒนาพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์
3. การเล่าเรื่องเป็นเครื่องมือสามารถเชื่อมโยงจินตนาการกับโลกแห่งความเป็นจริงของเด็กซึ่งสามารถสร้างจิตสำนึกของตัวเองให้เชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตในแต่ละวันระหว่างบ้านกับโรงเรียน
4. การเล่าเรื่องในห้องเรียนเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ทางสังคม เช่น ความสุขจากเสียงหัวเราะ ความเศร้า ความตื่นเต้นและการคาดคะเน สร้างความมั่นใจและกระตุ้นการพัฒนาทางสังคมและอารมณ์ให้เกิดขึ้น
5. การฟังเรื่องที่นำมาเล่าเข้าไปมา จะทำให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษา เนื่องจากการเล่าเรื่องจะมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคเข้าไปซ้ำมา เพื่อช่วยให้เด็ก จำรายละเอียดได้ ดังนั้นคำหรือประโยคช่วยให้เด็กคาดคะเน เรื่องที่จะเกิดขึ้นต่อไป

6. การเล่าเรื่องเป็นการทบทวนคำศัพท์ โครงสร้างภาษาโดยเปิดให้เด็กได้จดจำ และเทียบเคียง โดยใช้ความคิด แล้วค่อยนำไปสู่คำพูดของตัวเอง

2.3 หลักการและเทคนิคเล่าเรื่อง

2.3.1 หลักการเล่าเรื่อง

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2556: Online) กล่าวว่า การเล่าเรื่อง เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวให้ผู้อื่นทราบ ผู้เล่าต้องสามารถถ่ายทอดเรื่องให้ผู้อื่นรับทราบได้ดี เกิดการเข้าใจที่ถูกต้อง ควรคำนึงถึงหลักการต่างๆ ดังนี้

1. เลือกเรื่องที่จะนำมาเล่า จับจุดสำคัญของเรื่องที่จะเล่า
2. ควรลำดับเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบอย่างย่อๆ
3. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องก่อนที่จะเล่า
4. เตรียมอุปกรณ์ไว้ใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องราวนั้นๆ
5. ถ้าเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นเอง ควรใช้ภาษาง่ายๆ เนื้อเรื่องไม่สับสน และ ให้ความรู้ ข้อคิดหรือคติสอดแทรกในเรื่องที่แต่งขึ้นด้วย
6. ผู้เล่าเรื่องจะต้องมีใจชอบที่จะเล่าเรื่อง
7. ผู้เล่าเรื่องต้องเป็นนักฟังที่ดี เป็นนักการอ่าน นักค้นคว้าที่ดี เพื่อที่จะได้มีเรื่องราวใหม่และแปลกที่จะนำมาเล่า และการเป็นนักฟังจะได้เรียนรู้สื่อกา รเล่าเรื่องของผู้อื่นด้วย
8. หัดเล่าเรื่องในกลุ่มเพื่อนก่อน แล้วจึงหัดเล่าเรื่องในกลุ่มใหญ่ รู้จักดัดแปลงเรื่องราวต่างๆที่จะเล่าให้เข้ากับสถานการณ์ที่เล่า
9. ใช้ถ้อยคำง่ายๆ เหมาะกับผู้ฟัง ใช้ประโยคสั้นๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย
10. การเตรียมเนื้อเรื่องที่จะพูด ในกรณีที่มีการเตรียมตัวก่อนการพูด ผู้พูดจะต้องศึกษาหาความรู้วางหัวข้อการเล่าเรื่องว่าจะพูดหัวข้อใดก่อน -หลัง เพื่อมิให้เรื่องสับสนและเตรียมเนื้อหาในความทรงจำให้มากที่สุด

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า หลักการเล่าเรื่อง คือการนำเรื่องที่จะเล่าและควรจับจุดสำคัญของเรื่อง การลำดับความสำคัญของเรื่องจากต้นจนจบอย่างย่อๆ ควรทำความเข้าใจเรื่องที่จะเล่าพร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับเรื่องนั้นๆ เวลาเล่าควรใช้ภาษาง่ายๆ เนื้อเรื่องไม่สับสน และให้ความรู้ ข้อคิดหรือคติสอดแทรกในเรื่องด้วย

2.3.2 เทคนิคการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องให้สนุกและเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง มีความจำเป็นที่ผู้เล่าจะต้องมีเทคนิคในการเล่าเรื่อง ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนอบรม จนเป็นทักษะหรือเกิดจากความสามา รดเฉพาะตัวที่มาแต่ดั้งเดิม ทั้งนี้หากครูในฐานะเป็นผู้เล่า มีความต้องการเป็นผู้เล่าที่ดี เก่ง มีความสามารถในการจูงใจนักเรียนที่เป็นผู้ฟัง ควรจะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ทดลองปฏิบัติและเล่าเรื่องให้เด็กฟังอยู่เสมอเป็นประจำ จึงได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ให้ทรรศนะถึงหลักการในการเล่าเรื่องให้ประสบผลสำเร็จไว้ดังนี้

พรทิวน์ วินโกมินทร์ (2542: 5) ได้กล่าวถึง การเล่าเรื่องสรุปได้ว่าการเล่าเรื่องให้ดีนั้น เป็นเรื่องยากพอสมควร ครูผู้เล่าจำเป็นต้องมีเทคนิคในการเล่าเรื่องอย่างมาก เพื่อที่จะทำให้เด็ก สนใจได้ตลอดเวลาครูผู้เล่าต้องมีศิลปะในการเล่าเรื่องอย่างยอดเยี่ยม นอกจากนี้ยังจะให้ความรัก ความอดทนความใกล้ชิดสนิทสนมกับเด็ก อีกด้วย บุคลิกภาพและท่าทางของครู ก็เป็นส่วนสำคัญ อีกประการหนึ่งและก่อนที่จะเล่าทุกครั้ง ครูจะต้องมีการเตรียมการเล่าอยู่เสมอ อย่าคิดว่าไม่สำคัญ เพราะถ้าครูได้เตรียมไว้ล่วงหน้า จะทำให้การเล่าเรื่องประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ เสมอ โดยต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. จัดเด็กให้นั่งเรียบร้อยและนั่งตามสบาย ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่ม หรือวงกลม บนเก้าอี้ ส่วนครูควรงั่งบนเก้าอี้เตี้ยเพื่อให้เด็กมองเห็นได้อย่างทั่วถึง และได้ยินเสียงครูชัดเจน
2. ครูต้องใช้น้ำเสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วถึงกันด้วย เสียงธรรมชาติของตนเอง ออกเสียงให้ชัดเจน มีจังหวะการพูดให้เหมาะสม ไม่เร็วหรือช้าจนเกินไป ใช้น้ำเสียงเหมาะกับตัวละคร ซึ่งอาจใช้เสียงตามธรรมชาติมาประกอบการเล่าด้วยก็ได้
3. ขณะเล่า อาจทำท่าทางประกอบด้วย แต่ต้องเป็นท่าทางที่น่าดู และไม่มากเกินไป รวมทั้งเป็นท่าทางที่ไม่ได้แก่งทำจนผิดธรรมชาติ
4. ครูต้องไม่ออกนอกเรื่อง หรือเล่าเรื่องอื่นแทรกเพราะจะทำให้เด็กเข้าใจไขว้เขว และอย่าสอดแทรกเรื่องของศีลธรรมมากเกินไป จะทำให้เด็กเบื่อ
5. พยายามถ่ายทอดเรื่องที่เล่าให้เป็นภาพที่มีชีวิตจิตใจ โดยบรรยายบุคลิกลักษณะ ของตัวละครให้ชัดเจน บรรยาย สถานที่เกิดขึ้นให้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดและทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองได้เข้าไปนั่งในเนื้อเรื่องอยู่ ณ ที่นั้นด้วย
6. เลือกถ้อยคำ หรือสำนวนให้เหมาะสมกับระดับของเด็ก ควรเลือกคำง่าย ๆ เพื่อให้เด็กฟังแล้วนึกออกมาเป็นภาพ
7. ขณะเล่าเรื่องทำใจให้สบายๆ พยายามเป็นกันเองกับเด็กให้มากที่สุด มองเด็ก อย่างทั่วถึงทุกคน อย่าให้สายตาจับจ้องกับเด็กคนหนึ่งคนใดนานเกินควร ควรสังเกตพฤติกรรมของ เด็กหากเด็ก ๆ ไม่สนใจฟัง ครูควรใช้ไหวพริบแก้ไขวิธีการเล่าให้ตื่นเต้นเร้าใจ
8. ควรคำนึงถึงระยะเวลาในการเล่าให้เหมาะสม กับความสนใจของเด็กคือประมาณ 15 -25 นาที
9. ควรกำหนดเวลาเผื่อสำหรับคำถาม หรือข้อวิจารณ์ของเด็ก ถ้าในระหว่างการเล่า เด็กขัดจังหวะหรือซักถาม ครูควรบอกให้รอจนเล่าเรื่องจบก่อน

อารีญา เชี่ยวจ้อหอ (2551: 17-19) ยังให้แนวคิดในการเล่าเรื่องไว้ดังนี้

1. ก่อนเริ่มเล่าเรื่อง ครูสามารถใช้วิธีการจูงใจเด็กด้วยเพลงปริศนาคำทาย ใช้รูปภาพ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจแก่เด็ก

2. ขณะเล่าเด็กควรมีอิสระด้านร่างกาย ความรู้สึก เช่น จัดเด็กให้นั่งเรียบร้อยและนั่งตามสบาย ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มหรือวงกลม บนเก้าอี้ หรือบนพื้นก็ได้ ส่วนครู นั่งบนเก้าอี้เพื่อให้มองเห็นเด็กทุกคนและได้ยินเสียงครูชัดเจน

3. ในขณะที่เล่าเรื่อง ครูควรมีอารมณ์ร่วมกับเรื่องที่เล่า โดยแสดงออกทางสีหน้า และอารมณ์เพื่อให้ผู้ฟังสนใจและเกิดภาพพจน์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ใช้ภาพหรือท่าทางประกอบขณะเล่า เช่น รูปภาพในกระดาษ หรือการวาดภาพประกอบการเล่า เพื่อให้เด็กมีอารมณ์ร่วมในการเล่าเรื่อง การแสดงท่าทางทำให้เกิดชีวิตชีวา

5. ครูควรให้ความสนใจเด็กในขณะที่เล่าเรื่องอย่างทั่วถึงทุกคน เพื่อสังเกตพฤติกรรมของเด็กกว่าให้ความสนใจหรือไม่

6. ครูใช้ภาษาในการเล่าเรื่องที่เหมาะสมกับเด็ก

7. ลำดับเรื่องราวให้เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนเกินไป

8. ในตอนท้ายควรสรุปเรื่องพร้อมทั้งแสดงข้อคิด คติเตือนใจ เมื่อครูเล่าแล้วควรจัดกิจกรรมหลังการเล่าเพื่อทดสอบนักเรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ซึ่งแอลลิส และบรูสเตอร์ (Ellis; & Brewster. 1991: 41-42) ได้เสนอกิจกรรมหลังการเล่าเรื่องไว้ดังนี้

1. นำประโยคที่ใช้ในการเล่าเรื่องมาวางสลับที่กัน แล้วให้นักเรียนเรียงลำดับให้ถูกต้อง

2. จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะได้ภาพในส่วนหนึ่งของเรื่องที่แตกต่างกัน ให้นักเรียนบรรยายภาพของตนให้เพื่อนฟัง แล้วเรียงลำดับภาพให้ถูกต้อง

3. ให้เรื่องที่ได้ตัดบางส่วนออกไป แล้วให้นักเรียนเติมส่วนที่หายไป

4. ให้นักเรียนแสดงละครถึงเรื่องที่เล่า หรือใช้หุ่นแทน

5. ให้นักเรียนแสดงท่าทางประกอบขณะครูเล่า

6. ให้นักเรียนวาดภาพการ์ตูนจากเรื่องที่ฟัง

ธัญญา ใจดี (2556: Online) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเล่าเรื่องไว้ดังนี้

1. การสร้างอารมณ์ขัน (humour) หรือการใช้มุขตลกช่วยวิธีนี้เป็นเทคนิคที่ฮิตมากทั่วโลก

2. การสร้างภาพที่เหนือจริง (fantasy) หรือใช้สิ่งที่ไม่เป็นจริงไม่มีตัวตนให้ตัวตนขึ้นมาเพื่อให้ชิ้นงานโฆษณาดูแตกต่างเกิดเป็นภาพใหม่ที่จะหยุดสายตาคอนดูได้

3. การนำความจริงของชีวิต (slice of life) บางเสี้ยวของชีวิตมาเป็นการนำเสนอเรื่องที่ต้องการความรู้สึกร่วมจากผู้บริโภคมาๆ

4. เป็นการเล่าเรื่องโดย ผ่านบุคคลที่เชื่อว่าจะเป็นที่ถูกอกถูกใจ (presenter) ถือน่าเชื่อถือมากที่สุด แล้วจะคล้อยตามเห็นด้วยหรือเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

5. Testimoneal คล้ายๆ กับการใช้ presenter แตต่างกันตรงที่เป็นการใช้บุคคลใดก็ได้ที่ได้พิสูจน์แล้วเห็นจริง วิธีนี้จึงเป็นลักษณะของคำยืนยัน

6. เทคนิคการเล่าเรื่องโดยการสาธิตให้เห็น (denmonstration) หรือทดลองให้ดู
7. วิธีการเล่าเรื่องโดยใช้การล้อเลียน (spoof) อาจเป็นการล้อเลียนหนังบางเรื่อง หรือการนำลักษณะเด่นของบุคคลที่เป็นที่รู้จักกันดีมาเลียนแบบเพื่อให้เกิดการจดจำ
8. การเล่าเรื่องโดยลักษณะการเปรียบเทียบให้เห็น (comparison) ซึ่งส่วนใหญ่การเปรียบเทียบก็เพื่อเหตุผล 2 ประการด้วยกันคือ
 - 8.1 เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง
 - 8.2 เปรียบเทียบให้เห็นความคล้าย
9. การเล่าเรื่องโดยวิธีอุปมาอุปมัย (simile) หรือเป็นลักษณะเปรียบเทียบเปรย ส่วนใหญ่จะเป็นการเอาประสิทธิภาพไปเปรียบเทียบกับสิ่งต่าง ๆ

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเล่าเรื่อง เป็นวิธีการหนึ่งที่ครูนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กโดยครูเป็นผู้เล่าเรื่องโดยใช้สื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว และให้เด็กเล่าสลับกันไป ประกอบภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวโดยทุกขั้นตอนอาศัยกระบวนการเล่าเรื่องดังกล่าวข้างต้น เพื่อส่งเสริมให้กับเด็ก ๆ ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับปฐมวัยได้พัฒนาการพูดถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นประโยคที่ต่อเนื่องและเรียบเรียงเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ได้ถูกต้อง ดังนั้นการเล่าเรื่องประกอบสื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวจะกระตุ้นให้เด็กเกิดจินตนาการได้ดียิ่งขึ้น

2.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเล่าเรื่อง

สำหรับเด็ก ๆ พัฒนาการทางภาษาขึ้นอยู่กับเด็กพบว่า เมื่อใช้ภาษาออกไปแล้ว ได้รับความตอบสนองจากสิ่งนั้นๆ ตามความต้องการ นอกจากนี้ ภาษาที่ตนใช้ยังมีประโยชน์มาก ในการค้นหาความจริงและแก้ปัญหา เพราะเด็กสามารถนำประสบการณ์อดีตมาใช้ในปัจจุบันได้

อุบล เวียงสมุทร (2540: 32) ได้กล่าวไว้ว่า ภาษาที่เด็กในระดับปฐมวัยใช้กันมากที่สุดในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความคิด ความรู้สึกและความต้องการของตนเอง คือการพูดแบ่งเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือการพูดที่ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Ego Center Speech) และการพูดที่ยึดสังคมเป็นหลัก (Social Speech) ในระยะแรกๆ เด็กจะพูดกับตนเองโดยไม่สนใจว่าใครจะฟัง เมื่อเด็กเข้าสังคม กลุ่มเพื่อนสถานการณ์ต่างๆ เด็กจะชอบเรื่องจินตนาการมากกว่าเรื่องจริงกิจกรรมการเล่าเรื่องเป็นประสบการณ์ทางภาษาที่ควรจัด โดยส่งเสริมให้เด็กพูด เล่าประสบการณ์ตนเอง โดยฝึกอย่างสม่ำเสมอ เรื่องที่พูดควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจเช่น เรื่องในครอบครัว โรงเรียน อาหาร สัตว์เลี้ยง ของเล่น ซึ่งการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องมีความสำคัญเพราะ

1. ช่วยในการส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการทางภาษา การคิดและจินตนาการของเด็ก
2. ฝึกทักษะการฟังของเด็ก รู้จักเก็บความจากเรื่องที่คนอื่นเล่า
3. ทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน

ลักษณะเรื่องเล่าที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ในการเลือกรื่องที่จะเล่าให้นักเรียนฟังครูจะต้องเลือกรื่องที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีนักการศึกษาได้เสนอแนะไว้ดังนี้

สุภัทสร วัชรคุปต์ (2543: 37) ได้ให้แนวทางในการเลือกเรื่องเล่าที่เหมาะสมกับนักเรียนที่คล้ายคลึงกันดังนี้

1. เป็นเรื่องสั้น ง่ายแต่มีใจความสมบูรณ์ โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 15-20 นาที มีการดำเนินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว เน้นเหตุการณ์เดียวให้นักเรียนพอคาดคะเนชื่อได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้นักเรียนสงสัยว่าจะอะไรเกิดขึ้นต่อไป
2. เป็นเรื่องที่น่าสนใจ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตเด็ก ๆ ครอบครัวยุค สัตว์ หรือเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้
3. เป็นเรื่องที่ไม่มีการสนทนาบ่อยๆ เพราะนักเรียนส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่อง รวาทที่เป็นความเรียงได้ดีพอและภาษาที่ใช้ต้องสละสลวย ควรใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้น ๆ มีการกล่าวซ้ำ คำสัมผัสซึ่งจะช่วยให้นักเรียนจดจำเรื่องได้ง่ายและรวดเร็ว
4. เป็นเรื่องที่มีตัวละครน้อย ซึ่งประกอบด้วยตัวละครเอก และตัวประกอบ และชื่อของตัวละครเป็นชื่อง่ายๆ เพื่อให้เด็กจดจำเรื่องได้ง่าย
5. เป็นเนื้อหาที่จบง่าย ๆ และน่าฟังพอใจ เมื่อนักเรียนฟังจบนักเรียนมีความสุขหรือถ้ามีความทุกข์ก็ต้องมีคติสอนใจ ซึ่งเนื้อเรื่องควรสอดแทรก คติธรรมสอนใจ และส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดี

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเล่าเรื่อง มีความสำคัญมากในการถ่ายทอดความคิดความรู้สึก ความต้องการอีกทั้งยังช่วยให้เด็กสามารถคิดเกี่ยวกับเรื่องราวและสถานการณ์ต่างๆ การจัดกิจกรรมทางภาษาที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่าเรื่องความคิดของตนเอง จึงน่าจะเป็นการส่งเสริมพัฒนา การทางด้านภาษา ด้านการฟังและการพูดควรเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับนักเรียน เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องง่ายๆ แต่มีความสมบูรณ์ โดยเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน ตัวละครมีไม่มากนัก แต่มีลักษณะเด่นที่นักเรียนสามารถเห็นและจดจำได้ง่าย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

กิลเมอร์ (Gilmore. 1997: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของความสามารถการเล่านิทานและความเข้าใจในภาษาของเด็กเกรด 3 เนื่องจากความสามารถในด้านนี้มีความจำเป็นต่อความเข้าใจความหมายของคำ เข้าใจเนื้อหา และจะทำให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่อง ซึ่งทำให้เด็กรู้จักการใช้ภาษาประเมินความเข้าใจภาษา โดยดูจากความสามารถการเล่าเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจภาษาไม่จำเป็นต้องมีพัฒนาการทางด้านภาษาที่ดีก็ได้

เซเดล (Seidel. 2002: บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้การเล่าเรื่องเพื่อพัฒนาความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนอนุบาลจำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการสังเกตพร้อมจดบันทึกพฤติกรรมก่อนและหลังการฟังของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูง นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนสามารถนำเรื่องที่ฟังจากโรงเรียนไปเล่าให้ผู้ปกครองฟังได้ อีกด้วย

เคอทอย (จูไรรัตน์ ธนทอง. 2548; อ้างอิงจาก Kertoy. 1994: 58-67) ได้ศึกษาทฤษฎีปฏิสัมพันธ์กับการแสดงความคิดเห็นอย่างธรรมชาติของเด็กก่อนวัยเรียนช่วงการอ่านในหนังสือ จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของ ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์บางอย่างของพ่อแม่และครูที่มีต่อความซับซ้อนและการแสดงความคิดเห็นของเด็กที่ได้ฟังเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 10 เดือน ถึง 6 ปี 5 เดือน จำนวน 24 คน โดยให้ฟังนิทาน 5 เรื่องในช่วงเวลา 3 สัปดาห์ สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม พ่อแม่และครูเล่าเรื่องแล้วตั้งคำถาม ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมพ่อแม่ ใช้การอ่านปกติ ผลการศึกษาพบว่า เด็กในกลุ่มที่ 1 มีการกล่าวคำพูดออกมาโดยธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนและแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆของเรื่องที่อ่านสูงกว่าทุกกลุ่ม ในขณะที่กลุ่มที่ 2 เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างและภาพของเรื่องมากกว่ากลุ่มอื่นๆ จากผลการศึกษาี้ยังแนะนำพ่อแม่และครูเล่านิทานให้เด็กฟัง โดยใช้ 2 วิธี คือการแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถาม เพราะจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษา และประสบการณ์ที่หลากหลายอันจะเป็นการเพิ่มความสนใจในการที่จะติดตามการอ่านเรื่องต่อไป

งานวิจัยในประเทศ

สมคิด ชนแดง (2540: 53) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน อนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 -6 ปี จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กลุ่มที่ 2 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพและกลุ่มที่ 3 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพ และกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรมประกอบการวาดภาพแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องคำรูปธรรม และกิจกรรมการเล่าเรื่องปกติ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เนื่อน้อง สันนิษบุญ (2541: 131) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครูผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากเพื่อน และเด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจะ คำมะสอน (2544: 51) ได้ศึกษาความสามารถด้านการฟังและพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พูดเล่าเรื่องต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบและการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ทั้งสองแบบมีความสามารถด้านการฟังและการพูดสูงขึ้น

อุไรวรรณ โชติชูชนะ (2547: 58) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบการเล่นเรื่องที่มีต่อพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กวัยเตาะแตะ ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กวัยเตาะแตะที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบการเล่าเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองและแตกต่างจากกลุ่มเด็กวัยเตาะแตะที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เจนจิรา สืบศรี (2553: บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถพูดเป็นประโยคของนักเรียนปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องที่ใช้สื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวของอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนกาญจนาภิเษกสมโภชในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าความสามารถพูดเป็นประโยคของนักเรียนปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องที่ใช้สื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวอยู่ในระดับดี

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวนสุภาษิตและคำพังเพย

3.1 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสำนวนสุภาษิต และคำพังเพย

3.1.1 ความหมายของสำนวน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของสำนวน ไว้ดังนี้

พจนานุกรมไทย (2520: 975) สำนวน หมายถึง โวหาร คารม ทำนองพูดถ้อยคำที่เรียบเรียงมีความหมาย ไม่ตายตัว แต่เข้าใจกัน

ราชบัณฑิตสถาน (2530: 535) สำนวน หมายถึง ถ้อยคำ หรือวลี หรือประโยคที่มีความหมายไม่ตรงตัวเป็นคำกล่าวที่คมคาย ให้คิดสอใจ เป็นที่เข้าใจกันอย่างกว้างขวางในหมู่ผู้ใช้ภาษาเดียวกันอาจมีการเปลี่ยนแปลงคำและความหมายตามกาลเวลา

นิคม เขาลาด (2537: 3) กล่าวว่า สำนวน คือ คำเล่นโวหารหรือตีฝีปาก ส่วนมากเป็นถ้อยคำที่แสดงความหมายหรือภาพพจน์เฉพาะตัว อาจมีมาแต่โบราณ หรือเกิดขึ้นใหม่จากกลุ่มคนหนึ่งๆ

เอกฉันท จารุเมธีชน (2537: 113) ได้ให้คำจำกัดความที่ต่างออกไปว่า สำนวนไทยมีความหมายคลุมไปถึงภาษิต สุภาษิตและคำพังเพย รวมทั้งคำกล่าวเป็นโวหาร คำคม คำขวัญ และคติพจน์ด้วยเพราะคำต่างๆ เหล่านี้ใช้ปนกันไปจนแยกออกลำบากว่าอะไร เป็นคำประเภทใดตั้งคำปรารภของราชบัณฑิตยสถานว่า “ภาษาไทย เป็นภาษาที่มีความไพเราะเพราะพริ้ง และมีสำนวนโวหารในแบบต่างๆ มากมาย รวมทั้งสุภาษิตและคำพังเพยที่มีลักษณะเป็นคำสั้นๆ กะทัดรัดบางทีก็มีสัมผัสสระและพยัญชนะทำให้ง่ายแก่การจดจำ บางทีก็มีลักษณะเป็นคำคล้องจองบ้าง คำคำบ้าง และมีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบบ้าง”

บุญสิริ สุวรรณเพ็ชร (2538: 10) ให้ความหมายว่า สำนวน คือ คำพูดที่นำมาใช้ เพื่อให้มีความหมายเฉพาะถึงการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ปอด ฝอย เลี้ยว เก็บ หมู เป็นต้น หรือ คำพูดที่นำมาเรียบเรียงเข้าด้วยกัน ให้ความหมายเฉพาะถึงการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น คอเป็น เอ็น จับเป็นตัวต่อตัว ไม่ใกล้ฝั่งอ้อยเหี่ยว เป็นต้น นอกจากนี้สำนวนยังหมายถึง โวหารหรือการกล่าวโดยใช้ถ้อยคำที่กินใจลึกซึ้งหรือให้เกิดความไพเราะทางภาษาในการพูดการแต่งหนังสือหรือ การประพันธ์ใดๆ อีกด้วย

ประภาศรี สีหอำไพ (2538: 385) กล่าวว่า สำนวน คือโวหาร ถ้อยคำที่เป็นข้อความพิเศษคือมีชั้นเชิงของความหมายให้ขบคิด เช่น เคาะกะลามากเกิด เปรียบได้กับสุนัขออกมาเมื่อได้ ยินเสียงเคาะกะลา

สง่า กาญจนาคพันธุ์ (2538: 1-2) ได้กล่าวถึงมูลเหตุต่างๆที่เป็นที่มาของสำนวนว่า เกิดจากธรรมชาติ เกิดจากการกระทำ เกิดจากเครื่องแวดล้อม เกิดจากอุบัติเหตุ เกิดจากแบบแผน ประเพณี เกิดจากลัทธิศาสนา เกิดจากความประพฤติ เกิดจากการเล่น เกิดจากเรื่องแปลกๆที่ปรากฏขึ้น เกิดนิยายนิทานตำนาน ตลอดจนพงศาวดารหรือประวัติศาสตร์ และอะไรต่ออะไรอีกมาก แล้วแต่สมัยเวลา มูลเหตุต่างๆดังกล่าว ใครช่างคิดช่างนึกช่างสังเกตและเป็นคนมีโวหารก็นำเอาแต่ใจความมาพูดสั้นๆ เป็นการเปรียบบ้างเทียบบ้าง กระทบบ้างประชดประชันบ้าง พูดเล่นสนุกๆ ก็มี พูดเตือนสติให้คิดก็มีต่างๆกัน เช่น

1. เกิดจากธรรมชาติ เช่น ตื่นแต่ไก่โห่ คือธรรมชาติของไก่ ย่อมขันในเวลาเช้ามีดเสมอ ตื่นแต่ไก่โห่ก็คือตื่นแต่ไก่ขัน หมายถึงตื่นแต่เช้ามีด
2. เกิดจากการกระทำ เช่น ไกลปืนเที่ยง เมื่อปี 2430 ในรัชกาลที่ 5 เริ่มยิงปืนใหญ่ เวลา 12.00 นาฬิกา ในพระนครรู้ว่าเป็นเวลาเที่ยงวัน คนในพระนครได้ยิน คนอยู่ไกลออกไปก็ไม่ได้ยิน จึงเกิดเป็นสำนวนพูดหมายถึงไปถึงข่าวคราวต่างๆ ที่เกิดในพระนคร คนอยู่ไกลไม่ได้ยินได้ฟัง ไม่รู้เลยว่า “อยู่ไกลปืนเที่ยง” และหมายเลย ไปถึงว่าเป็นคนบ้านนอกคอกนาด้วย
3. เกิดจากเครื่องแวดล้อม เช่น กันหม้อไม่ทันดำ คือการหุงข้าว กวากันหม้อจะติด เขม่าดำก็กินเวลานาน โบราณผ้าเม็ยอยู่ด้วยกันก็ต้องมีคร้ว มีเครื่องคร้วใหม่ เช่น หม้อสำหรับหุงข้าวกิน บางคู่ หุงข้าวกินกันหม้อยังมีเขม่าจับดำก็เลิกกัน จึงเกิดเป็นสำนวนพูดหมายถึงว่าเลิกกันง่าย คืออยู่ด้วยกันไม่ทันกันหม้อดำก็เลิกกันแล้ว
4. เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น ตกกระไดพลอยโจน คือคนหนึ่งตกกระได คนที่อยู่ทีนั้น ด้วยก็มักจะกระโจนเข้าไปช่วย หรือเมื่อรู้ว่าจะตกกระได แต่มีสติอยู่ก็รีบโจนไปให้มีท่าทาง จึงเรียกว่า ตกกระไดพลอยโจน
5. เกิดจากระเบียบแบบแผนประเพณี เช่น ฝั่งรกฝั่งราก มาจากพิธีทำขวัญทารก เกิดได้สามวัน เอรากับมะพร้าวแทงหน่อไปฝังดิน
6. เกิดจากลัทธิศาสนา เช่น ขนทรายเข้าวัด มาจากทำบุญก่อพระทรายที่วัดเกิดจากความประพฤติ เช่น กินข้าวร้อนนอนสลาย หมายถึง มีชีวิตอยู่สบาย

7. เกิดจากการเล่น เช่น สู้จนเย็บตา มาจากการชนไก่ สายป่านสั้น มาจากว่า
8. เกิดจากเรื่องแปลกๆ เช่น กุ หมายถึง พุดไม่เป็นความจริง
9. เกิดจากนิยายนิทาน เช่น มาก่อนไก่ และเอาไก่ผูกตุตมาหรือป่าว มาจากนิทานเรื่อง ศรีธนชัย

สุจริต เพียรชอบ (2539: 149) ได้ให้คำจำกัดความของสำนวนว่า สำนวน หมายถึง ถ้อยคำในภาษาไทยที่ใช้พูดจาสื่อสารกันโดยมีความหมายเป็นนัยเกินความกว้างลึกซึ้งซึ่งมีได้แปลความหมายตรงตัวแต่เป็นความหมายในเชิงอุปมาเปรียบเทียบ หมายรวมไปถึงคำคม คำพังเพย สุภาษิตและอาชรวมถึงโวหารต่าง ๆ ด้วยก็ได้

दनัย เมธิตานนท์ (2541: 96) ได้กล่าวถึงบ่อเกิดสำนวนไทยหรือต้นกำเนิดของสำนวนชนิดต่างๆว่ามาจากการสังเกตจดจำเอาจากธรรมชาติ หรือเป็นสิ่งที่ใช้ประพจน์ปฏิบัติในกิจศาสนา หรือมีรากเหง้ามาจากจารีตประเพณีจนกลายเป็นกฎหมายแล ส่วนไม่น้อยที่เดี่ยวนมาจากการดำรงชีวิตหรือจากสิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการมีชีวิตอยู่ ส่วนหนึ่งก็เกิดจากการกระทำบ่มเพาะกลายเป็นนิสัยหรือความประพฤติ นอกเหนือจากนี้ก็ได้มาจากการละเล่นของคนไทยเราเอง เช่น

1. เกิดจากธรรมชาติ เช่น คีบก็ทะเลศอกก็ทะเล คลื่นกระทบฝั่ง ชี้โพรงให้กระรอก
2. เกิดจากศาสนา เช่น แก้ววัด ขนทรายเข้าวัด เจ้าไม่มีศาล สมภารไม่มีวัด
3. เกิดจากจารีตประเพณี เช่น คลุมถุงชน โคมลอย ได้เสีย
4. เกิดจากตำนาน เช่น กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี กว่าถั่วจะสุกงาก็ไหม้ กระต่าย

หมายจันทร์

5. เกิดจากการดำรงชีวิต เช่น ก้นหม้อไม่ทันดำ เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน ชักใบให้เรือเสีย
6. เกิดจากการกระทำ เช่น ชีข้างจับตักแตน คาหนังคาเขา ตำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ
7. เกิดจากความประพฤติ เช่น ชี้เกียดสันหลังยาว เข้าตามตรอกออกตามประตู

เข้าเมืองตาหลิว ต้องหลิวตาตาม

8. เกิดจากการละเล่น เช่น คาบลูกคาบดอก งงเป็นไก่ตาแตก โจ่งครีมี

ชัยวัฒน์ สีแก้ว (2542: 46) สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือคำพูดที่เป็นชั้นเชิงไม่ตรงไปตรงมาตามตัวอักษร แต่มีความหมายในคำพูดนั้นๆ ใช้กันจนแพร่หลาย ผู้ฟังอาจเข้าใจทันที ถ้าคำพูดนั้นยังไม่แพร่หลาย ผู้ฟังอาจไม่เข้าใจทันที ต้องคิดก่อนจึงจะเข้าใจ

ศิวโรจน์ ต่านสมสถิต (2544: 1) สำนวน สุภาษิต คำพังเพย เป็นคำไทยโบราณที่มีเอกลักษณ์ทางภาษา ใช้กล่าวสั่งสอนโดยพูดเป็นเชิงเปรียบเทียบ เปรียบเปรยให้ผู้ฟังตีความเข้ากับเรื่องที่ใช้สอน คำต่างๆ เหล่านี้ล้วนให้คติสอนใจ สอนให้ รู้จักวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ให้ประพฤติตนเป็นคนดี และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิมล กุณราชา (2545: 46) สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่ผูกไว้ตายตัวต้องมีการตีความจึงจะเข้าใจความหมายของสำนวนนั้น

ศิวรี วรณินันท์ (ม.ป.ป.: 1) สำนวน หมายถึง เป็นคำกล่าวที่คมคาย กะทัดรัด งดงาม ฟังดูไพเราะจับใจ

นลินี คุ (2548: 5) สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกัน มานานแล้ว แต่มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายแอบแฝงอยู่และถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรง ความหมายมีความหมายไปในเชิงเปรียบเทียบ เช่น

ก้างขวางคอ	หมายถึง ผู้ขัดขวางมิให้ผู้อื่นทำการสะดวก
พะเนิ่นเทินถึก	หมายถึง เยอะมาก
ไกล้แคคียบ	หมายถึง ไกล้มาก
กาฝาก	หมายถึง ผู้ที่เกาะผู้อื่นกิน
กาคาบพริก	หมายถึง สีที่ตัดกัน
กล้วยจันทวน	หมายถึง กล้วยมาก
ไก่อ่อน	หมายถึง คนที่ยังไม่ชำนาญในชั้นเชิง
กิ่งทองใบหยก	หมายถึง เหมาะสมกัน
เกลือจิ้มเกลือ	หมายถึง ไม่ยอมเสียเปรียบกัน
น้ำผึ้งเรือเสือฟังป่า	หมายถึง การฟังพาอาศัยกัน

คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล หมายถึง การเลือกคบคนต้องดูดี ๆ เพราะหากคบคนชั่วหรือคนไม่ดีเป็นมิตร ก็มักชักพาเราจูงเราไปในทางไม่ดี แต่ถ้ารู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดี มีความรู้ ก็จะพากันชักจูงให้เรา มีความรู้และสิ่งดี ๆ ตาม เป็นต้น

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า สำนวน หมายถึง คำพูดที่เป็นชั้นเชิงมีความหมายพิเศษแสดงถึงภาพพจน์เฉพาะตัว และมีความหมายไม่ตรงกับรากศัพท์ แต่มีความหมายเป็นอย่างอื่น ขึ้นอยู่กับ เรื่องที่กล่าวถึง มีลักษณะเป็นถ้อยคำสั้น ๆ กะทัดรัด มีสัมผัสคล้องจองโดยคนฟังอาจเข้าใจความหมายทันที ถ้าคำพูดนั้นใช้กันแพร่หลายทั่วไปจนอยู่ตัวแล้ว แต่ถ้าไม่แพร่หลายคนฟังก็ไม่อาจเข้าใจได้ทันที ต้องคิดจึงจะเข้าใจหรือบางครั้งคิดแล้วก็ยังไม่เข้าใจเป็นอย่างไรหรือไม่เข้าใจก็ได้ ต้องใกล้ชิดกับเจ้าของภาษาจึงจะเข้าใจและใช้ได้ถูกต้อง

3.1.2 ความหมายของสุภาษิต

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของสุภาษิต ไว้ดังนี้

พจนานุกรมไทย (2520: 987) สุภาษิต หมายถึง ข้อความที่เป็นคติสอนใจ เป็นคำกล่าวดี คำสอนถ้อยคำที่กล่าวแล้วดี

ราชบัณฑิตสถาน (2530: 541) กล่าวว่า สุภาษิต หมายถึง คำพูดที่เป็นคติสอนใจ

ชัยวัฒน์ สีแก้ว (2542: 64) กล่าวว่า สุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นคติสั้น ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้งกินใจ สอนให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม มักจะกล่าวถึงในสิ่งที่มีความจริงหรือสัจธรรม สุภาษิตส่วนใหญ่มีมาจากหลักธรรมทางศาสนา นิทาน ชาดก นิทานธรรม หรือคำสอนของบุคคลสำคัญของชาติ

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2543: 236) สุภาสิต คือ คำกล่าวที่ดีที่เป็นจริงทุกสมัย มีคติชวนให้คิด เป็นคำเตือน คำสอนหรือคำสั่งสอนให้ประพฤติดี มีกิริยามารยาทดี เป็นคติสอนใจให้ทำในสิ่งที่ดีงามเป็นคำกล่าวที่เป็นหลักของความจริง และกล่าวถึงเรื่องทั่วไป สอนให้เห็นสัจธรรมแห่งชีวิต เช่น “ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว” “อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง” “แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร”

ศิริ วรณิตินันท์ (ม.ป.ป.: 1) สุภาสิต หมายถึง คำกล่าวที่ดีงาม เป็นคติสอนใจที่เป็นความจริงทุกยุคทุกสมัย ซึ่งสอนให้ประพฤติแต่สิ่งดีงาม โดยมากมักเป็นคำสั้นๆ แต่มีความหมายลึกซึ้งน่าเลื่อมใสสุภาสิตที่คนไทยนิยม คือ พุทธภาสิต

นลิน คุ (2548: 5) สุภาสิต หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านาน มีความหมายเป็นคติสอนใจการศึกษาความหมายของสุภาสิตสรุปความหมายของสุภาสิตคือ ถ้อยคำที่เป็นคติสอนใจมีความหมายสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี เช่น

เข็นครกขึ้นภูเขา	หมายถึง	พยายามทำในสิ่งที่ยากลำบาก
ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน	หมายถึง	สอนให้มีพึ่งตนเองก่อนพึ่งผู้อื่น
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	หมายถึง	การกระทำทุกอย่างย่อมมีผลเสมอ
บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ขุ่น	หมายถึง	ไม่ให้เดือดร้อนทั้งสองฝ่าย
รักวัวให้ รักลูกให้ดี	หมายถึง	สอนในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูลูก
รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง	หมายถึง	ทำไม่ดีโทษสิ่งแวดล้อม
รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง	หมายถึง	รู้จักเอาตัวรอด
เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก	หมายถึง	เพื่อนที่ไม่หวังผลตอบแทนหายาก
พูดไปสองไพเบี้ยนึ่งเสียตำลึงทอง	หมายถึง	พูดไปไม่มีประโยชน์หนึ่งเสียจะเป็นประโยชน์มากกว่า
ช้าๆ ได้พร้าเล่มงาม	หมายถึง	สอนให้ทำด้วยการใช้เวลาไม่นาน ฝืนฝืนจะได้ผลดี
เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร	หมายถึง	เมื่อมีผู้คิดร้ายกับเราไม่ควรคิดร้ายตอบ

ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว หมายถึง ทำทุกข์ให้แก่ผู้ใด เคาระห์กรรมที่ทำกับเขา อาจตกตามมาถึงตัวเองบ้าง อย่างบางคนชอบล่าสัตว์ บางทีไปยิงลูกของตน โดยเข้าใจว่าเป็นสัตว์ป่าก็มี เป็นต้น

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า สุภาสิต หมายถึง คำกล่าวหรือข้อความสั้น ๆ ที่กล่าวสืบทอดกันมาอย่างช้านาน เป็นคติชวนให้คิด เป็นคำเตือน คำสอน หรือคำสั่งสอนให้ประพฤติปฏิบัติดีมีกิริยา มารยาทดี และควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตได้

3.1.3 ความหมายของคำพังเพย

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำพังเพย ไว้ดังนี้
พจนานุกรมไทย (2520: 662) คำพังเพย หมายถึง คำกลางที่กล่าวให้เข้ากับเรื่อง
ราชบัณฑิตสถาน (2530: 114) คำพังเพย หมายถึง ข้อความหรือถ้อยคำที่ต้อง
ตีความหมายเข้ากับเรื่อง

สุจริต เพียรชอบ (2539: 150) คำพังเพย คือ ถ้อยคำที่กล่าวแสดงความเป็นจริง
ความคิดเห็นหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งไว้เป็นกลางๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการพูดให้ได้
ความหมายดียิ่งขึ้น คำพังเพยส่วนมากจะเป็นข้อคิดและมีความหมายลึกซึ้ง เช่น “ต้ำน้ำพริกละลาย
แม่น้ำ” “งมเข็มในมหาสมุทร” “สุกเอาเผากิน”

ชัยวัฒน์ สีแก้ว (2542: 61) คำพังเพย หมายถึง ถ้อยคำกล่าวขึ้นมอลอยๆ เป็นคำ
กลางๆ กล่าวขึ้น เพื่อตีความให้เข้ากับเรื่องเพื่อให้การสื่อความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คำพังเพยอาจ
มีลักษณะติชมหรือแสดงความคิดเห็น มีความหมายลึกซึ้งกว่าสำนวนแต่ยังไม่เป็นคติสอนใจอย่าง
สุภาษิต

ศิวรี วรณิตินันท์ (ม.ป.ป.: 1) คำพังเพย เป็นคำกลางเพื่อตีความให้เข้ากับเรื่อง เป็น
คำที่มีความหมายระหว่างคำสำนวนและสุภาษิต บางคำก็มีลักษณะค่อนข้างเป็นสุภาษิต คำพังเพย
เป็นคำที่ใช้แสดงความคิดเห็นหรือติชม

นลินี คุ (2548: 5) คำพังเพย หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าว สืบทอดต่อกัน
มาช้านานโดยกล่าวเป็นกลางๆ เพื่อให้ตีความเข้ากับเรื่อง การศึกษาความหมายของคำพังเพยที่
กล่าวมาพอจะสรุปความหมายได้ว่า คำพังเพย หมายถึงถ้อยคำที่กล่าวขึ้นมาเพื่อให้เข้ากับเรื่องราว
เพื่อสื่อความหมายให้ชัดเจน เช่น

เกลือเป็นหนอน	หมายถึง	คนในพวกเดียวกันคิดทรยศกัน
กิ้งก่าได้ทอง	หมายถึง	ได้ยศศักดิ์เล็กน้อยก็หยิ่งจองหองจนลืมตัว
ใกล้เกลือกินต่าง	หมายถึง	ไม่รู้คุณค่าของสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว
กำปั้นทุบดิน	หมายถึง	การพูดแบบขอไปที
แกว่งเท้าหาเสี้ยน	หมายถึง	หาเรื่องเดือดร้อนใส่ตัว
กบเลือกนาย	หมายถึง	ต้องการเปลี่ยนเจ้านายเรื่อยๆ
ซิงสุกก่อนหาม	หมายถึง	ด่วนทำในสิ่งที่ไม่สมควรแกวัว
ปิดทองหลังพระ	หมายถึง	ทำความดีโดยไม่ใครรู้เห็น
ขี่ช้างจับตั๊กแตน	หมายถึง	การลงทุนมาก แต่ได้ผลน้อย
ดินพอกหางหมู	หมายถึง	การงานคั่งค้างพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ
เด็กเลี้ยงแกะ	หมายถึง	คนชอบพูดปดจนไม่มีใครเชื่อถือ
ไก่ได้พลอย	หมายถึง	ได้ของดีแล้วไม่เห็นคุณค่า
ต้ำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	หมายถึง	เสียของโดยไม่เกิดประโยชน์ตอบแทน

เป็นต้น

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า คำพังเพย คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดต่อกันมาช้านาน แสดงความเป็นจริง ความคิดเห็นหรือคำติชม เปรียบเปรย หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งไว้เป็นกลางๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการพูดให้ได้ความหมายดียิ่งขึ้นคำพังเพยส่วนมากจะเป็นข้อคิดและมีความหมายลึกซึ้ง

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย

งานวิจัยในต่างประเทศ

มาลิซเซวสกา (ศุภมาส ทิพย์ลือพร. 2528: 19; อ้างอิงจาก Maliszewska. 1972) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบโครงสร้างสุภาษิตอังกฤษและสุภาษิตโปแลนด์ในการศึกษาระดับ บปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยมาเรียคูรี สโคลโดสกา (Maria Curie Sklodowska University) แต่เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถค้นหาเอกสารดังกล่าวได้ในประเทศไทย จึงไม่สามารถสรุปออกมาได้ว่า ผลการวิจัยนั้น เป็นอย่างไรบ้าง จากเอกสารที่งานวิจัยทั้งหมดที่ได้หยิบยกมาอ้างอิงนั้น สรุปได้ว่า การศึกษาสุภาษิตเป็นเรื่องของการศึกษาความคิดเห็นของมนุษย์แต่ละชาติแต่ละภาษาแม้จะต่างกันด้วยชาติภาษาหรือศาสนาก็ตาม แต่อารมณ์และความต้องการพื้นฐานมีความคล้ายคลึงกัน การศึกษาสุภาษิตของทุกชาติเท่ากับได้ศึกษาความคิดเห็นของคนทั่วโลก และจะช่วยให้เข้าใจชีวิต วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาตินั้นๆ ที่สำคัญที่สุดก็คือ ทำให้เราเข้าใจของชนชาติ

งานวิจัยในประเทศ

สกุลรัตน์ นามน้อย (2549: 64-65) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สำนวนสุภาษิตและคำพังเพย กลุ่มที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่อง สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย กลุ่มที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 84.19/81.16 2) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยแผนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สำนวนสุภาษิตและคำพังเพย กลุ่มที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.6508 แสดงว่านักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 65.08 3) ผลการจัดกิจกรรมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สำนวน สุภาษิตและคำพังเพย กลุ่มที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ศิริลักษณ์ ธรรมสุจริต (2551: 18) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาเรื่อง คำสุภาษิต สำนวนไทย นั้นได้มีอยู่ในบทเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 นั้นไม่ได้เน้นหลักเกณฑ์ทางภาษามากนั้น ยังเน้นท่องจำ ซึ่งครูเป็นผู้ถ่ายทอดให้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาเรื่องคำพังเพย สุภาษิต สำนวนไทย เป็นเรื่องที่ แทรกในบทเรียนเท่านั้น ไม่ได้จัดอยู่เป็นเรื่องโดยเฉพาะ ผู้เรียนส่วนใหญ่จึงเรียนรู้ด้วยการท่องจำโดยไม่เข้าใจความหมายอย่างลึกซึ้งซึ่งว่า คำพังเพย สุภาษิต สำนวนไทย มีลักษณะอย่างไร แตกต่างกันอย่างไร

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ

4.1 ความหมายของภาพประกอบ

มีนักการศึกษาหลายท่าน กล่าวถึงความหมายของภาพประกอบเอาไว้ดังนี้

ปิยพันธ์ วิชิตะกุล (1996: 107) กล่าวถึง ภาพประกอบถูกจัดอยู่ในประเภทประยุกต์ ศิลปะอาจมีคุณค่าไม่เท่าเทียมกับงานศิลปะบริสุทธิ์ประเภทอื่นๆ แต่ถ้าหากสร้างสรรค์อย่างประณีต บรรจง และแสดงออกถึงอารมณ์อันสอดคล้องกับเนื้อหาของงานประพันธ์แล้ว ภาพประกอบเหล่านั้น ก็จะกลายเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าในทันที

จินตนา ไบกาซูยี (2534: 64-65) ให้ความหมายของภาพประกอบว่า หมายถึง การ นำเอาความรู้หรือประสบการณ์ที่ผู้เขียนมีอยู่เขียนออกมาเป็นเรื่องราวให้เหมาะสมกับวัยข องผู้อ่าน โดยคำนึงถึงการใช้คำประโยค สำนวนและภาษาที่แจ่มแจ้ง

สมพร จารุณี (2539: 78) กล่าวถึง ภาพประกอบจะต้องมีคุณภาพทั้งแง่ความงาม ความถูกต้อง ความชัดเจนและมีรายละเอียดของภาพ หรือมีเนื้อหาในภาพสอดคล้อง และส่งเสริม เนื้อหาสาระและเรื่องราว

มานพ ถนอมศรี (2540: 65) กล่าวถึง ภาพประกอบคือ ภาพที่นำมาใช้ให้เรื่องนั้นมี รสชาติในการอ่านสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผดุง พรหมมูล (2547: 73-74) ภาพประกอบหนังสือ คือ ภาพที่จัดทำด้วยเทคนิคการ สร้างสรรค์ทางศิลปะ หรือ กระบวนการทางเทคโนโลยีอื่นๆ อาจสร้างสรรค์ด้วยวิธีการเขียนภาพ ระบายสี การพิมพ์ การถ่ายภาพ หรือสร้างสรรค์ด้วยภาพสามมิติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประกอบ เรื่องราวที่เขียน ช่วยอธิบายสิ่งที่ยากแก่การเข้าใจให้เข้าใจง่ายขึ้น และบางครั้งก็ช่วยนำเสนอ เรื่องราวที่เป็นเรื่องจินตนาการ นิยาย นิทาน ปรากฏออกมาเป็นภาพวาดหรืองานรูปแบบอื่นๆ

อารยะ ศรีกัลป์ยาณบุตร (2550: 108) ได้กล่าวว่า ภาพประกอบ หมายถึง ภาพที่ได้รับ การสร้างสรรค์ขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ นวิธีการดั้งเดิม เช่น การวาดภาพ ด้วยสีน้ำ สีน้ำมัน สี โปสเตอร์ หรือประเภทอื่นๆ หรือวิธีการสมัยใหม่ที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยภาพที่สร้างขึ้นนี้ ไม่ได้มีจุดประสงค์เพียงเพื่อสนองจินตนาการของผู้ที่สร้างสรรค์เท่านั้น แต่มีจุดประสงค์หลัก คือ เพื่อสร้างภาพที่ช่วยสนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเรื่องราวที่นำเสนอ

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า ภาพประกอบ คือ รูปภาพที่เป็นภาพนิ่งหรือภาพวาด ที่แสดงเหตุการณ์ประกอบเนื้อหาเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้นเกี่ยวกับการเนื้อเรื่องของนิทาน

4.2 คุณค่าและประโยชน์ภาพประกอบ

มีนักการศึกษาหลายท่าน กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของภาพประกอบเอาไว้ต่อดังนี้

เริงลักษณะ มหาวิจิตรฉัยมนตรี (2517: 18) กล่าวถึง ภาพเป็นวัสดุที่กล่าวได้ว่าราคาไม่แพงวิธีใช้ก็ง่ายใครๆ สามารถใช้ได้ ภาพยังเป็นวัสดุพื้นฐานที่มีอิสระในตัวของมันเอง สามารถใช้ได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยสิ่งอื่นช่วยใช้ได้ทุกสภาพทุกสถานที่ และทุกเวลา ภาพนับว่าเป็นส่วนประกอบพื้นฐานส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีทางการศึกษา จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การเตรียมและการใช้ภาพซึ่งเป็นทัศนวัสดุ โดยสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชา ช่วยให้เด็กประสบผลดีในการเรียน ถึงแม้ว่า ภาพจะให้ประสบการณ์ได้น้อยกว่าสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือของจริง แต่ก็มีข้อดีที่สามารถนำผู้เข้ามาใกล้ชิดความจริงช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นนามธรรมให้แก่ผู้เรียนโดยตรง ซึ่งนับว่ามีอัตราในการรับรู้มากที่สุด เมื่อเทียบกับประสาทสัมผัสส่วนอื่นๆ กล่าวคือ

1. การได้เห็นโดยทางตา	75	เปอร์เซ็นต์
2. การได้ยินโดยทางหู	13	เปอร์เซ็นต์
3. การได้รู้สึกโดยทางผิวหนัง	6	เปอร์เซ็นต์
4. การได้รับรสโดยทางลิ้น	3	เปอร์เซ็นต์
5. การได้กลิ่นทางจมูก	3	เปอร์เซ็นต์

สโปลดิง (เริงลักษณะ มหาวิจิตรฉัยมนตรี . 2517: 23; อ้างอิงจาก Spaulding. n.d.) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ภาพประกอบ แล้วสรุปผลและเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. รูปภาพนั้น เป็นเครื่องมือที่ใช้ดึงความสนใจอย่างได้ผล
 2. รูปภาพช่วยให้ผู้อ่านตีความหมาย และจดจำเนื้อหาได้ดี
 3. ผู้อ่านจะตีความหมายของภาพ ตามประสบการณ์เดิมของเขา ดังนั้นผู้อ่านจะต้องพิจารณาภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้อ่าน ก่อนที่จะเลือกภาพมาใช้ในการสอนเสมอ
 4. เพื่อให้เกิดผลดี เนื้อหาของรูปภาพควรจะสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันและความสนใจของผู้อ่านด้วย
 5. ควรจัดลำดับของภาพเสียก่อน เพื่อที่จะไม่ให้ผู้อ่านเกิดความขัดแย้งขณะที่อ่าน
- จากนักการศึกษา กล่าวสรุปได้ว่า ภาพนับว่าสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญจำเป็นเป็นส่วนประกอบพื้นฐานส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยให้เด็กประสบผลดีในการเรียนช่วยเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้

4.3 ชนิดและลักษณะของภาพประกอบ

มีนักการศึกษาหลายท่าน กล่าวถึง ชนิดและลักษณะของภาพประกอบเอาไว้ดังนี้นับถือ พฤกษะวัน (2534: 73) แบ่งชนิดของภาพที่ใช้ประกอบหนังสือสำหรับเด็กประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. ภาพเขียน อันได้แก่ ผลงานของช่างฝีมือ หรือผู้ใดคนหนึ่งเขียนขึ้น

1.1 ภาพสเก็ตช์ (Sketch) ภาพลายเส้นหยาบๆ แสดงให้เห็นเค้าโครงสร้างของสิ่งนั้นๆ เมื่อระบายสีลงไปย่อมช่วยให้ภาพเหล่านั้น เป็นภาพที่เด่นชัดช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้ง่ายขึ้นภาพประเภทนี้นอกจากจะช่วยการอ่านแล้วยังทำให้เด็กผู้อ่านเข้าใจอาการนั้นๆ ได้ดี ทั้งยังช่วยสร้างเสริมจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี

1.2 ภาพการ์ตูน เป็นภาพที่คงลักษณะจุดเด่นของตัวละครไว้ส่วนหนึ่งและการแสดงออกในรูปแบบของความรู้สึกนึกคิด ความมีชีวิตชีวาช่วยให้เด็กผู้อ่านเข้าใจอาการนั้นๆ ได้ดี ทั้งยังช่วยสร้างเสริมจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี

2. ภาพถ่าย ใช้เทคนิคการถ่ายภาพจากสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง เพื่อต้องการให้เด็กผู้อ่านได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ได้ถูกต้องสอดคล้องสภาพความเป็นจริง (Authentic) เช่น สถานที่ คน สัตว์ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเล็กมากๆ เด็กไม่เคยพบเห็นภาพเหล่านี้ การถ่ายภาพ หรือให้ภาพถ่ายในหนังสือย่อมให้ประสบการณ์ที่เสมือนความจริง ทั้งยังสามารถที่จะแสดงให้เห็นภาพทิวทัศน์สภาพแวดล้อมจริงได้ดีแต่โดยมากภาพ ถ่ายมักใช้ในหนังสือแบบเรียนมากที่สุด หนังสืออื่นๆ มักใช้น้อยในเมื่อไม่สามารถจะหานักเขียนที่ดีได้ก็มักจะทำภาพประเภทนี้

3. ภาพไดอะแกรมหรือแผนผัง (Diagram) เป็นภาพแสดงให้เห็นสิ่งที่กล่าวถึงอย่างย่อสามารถช่วยสร้างความเข้าใจในการอ่านได้ดี ใช้แสดงการเดินทาง สถานที่ ตำแหน่ง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ได้ดี เช่น แผนที่แสดงการเดินทางของมาร์โคโพลไปเมืองจีน แผนผังแสดงพระราชวังโบราณ และอื่นๆ ช่วยในการเรียนภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ได้ดี ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการเขียนแบบแปลน การวางผังงานและอื่นๆ ได้ดี ไดอะแกรมดังกล่าวมักจะเน้นในเรื่องของทิศและความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่กล่าวถึง

ธวัช ตราชู (2532: 52-53) แบ่งลักษณะของภาพประกอบตามวิธีการผลิตได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ภาพถ่าย คือ ภาพที่ได้จากการถ่ายรูปด้วยกล้อง ภาพถ่ายที่จะนำมาลงพิมพ์ประกอบตัวเรียงพิมพ์ ควรจะมีการจัดองค์ประกอบที่ดี การให้แสงเงา ตลอดจนการจัดกรอบอันจะทำให้ได้ภาพถ่ายที่มีทั้งคุณลักษณะที่อธิบายเรื่องราว และช่วยตกแต่งสิ่งพิมพ์ให้สวยงามชวนดูยิ่งขึ้น

2. ภาพเขียน คือ ภาพที่เขียนขึ้นด้วยหมึกและสีต่างๆ มีรูปร่างลักษณะต่างๆ ตามที่ออกแบบอาจเป็นภาพเหมือน ภาพจินตนาการที่เกิดจากการสเก็ตช์ ภาพการ์ตูนเป็นแผนภาพ แผนผังสถิติหรือกราฟ ฯลฯ ซึ่งใช้สำหรับนำลงพิมพ์ประกอบตัวเรียงพิมพ์ที่เหมาะสม จำเป็นต้องใช้เพื่อบรรยายหรืออธิบายเรื่องราวและช่วยตกแต่งสิ่งพิมพ์ให้สวยงามซึ่งการเขียนภาพ ประกอบโดยทั่วไปทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ภาพวาดเส้น (Drawing) คือภาพที่เขียนด้วย ดินสอ ปากกา พู่กัน

วิธีที่ 2 ภาพระบายสี (Painting) คือภาพที่สร้างขึ้นโดยใช้สีโปสเตอร์ สีน้ำ สีฝุ่น สีน้ำมัน

3. ภาพปะติด (Collage) คือภาพที่ได้จากการนำภาพหรือวัสดุสำเร็จรูป เช่น กระดาษ สีเศษผ้า วัสดุเหลือใช้ ฯลฯ มาประกอบเข้าด้วยกันหรืออาจเขียนตกแต่งเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดภาพที่ต้องการ

4. ภาพพิมพ์ คือ ภาพที่เกิดขึ้นจากการทำแบบพิมพ์ แล้วนำไปพิมพ์เป็นภาพออกมาด้วยวิธีต่างๆ กัน เช่น ภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์อื่นๆ เพื่อสร้างสรรค์เป็นแบบต่างๆ เหมือนกับภาพเขียน

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า ชนิดและลักษณะของภาพ มีลักษณะแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้ภาพเขียน ภาพการ์ตูน ภาพถ่าย ภาพไดอะแกรม ภาพปะติด และภาพพิมพ์ที่มีลักษณะของภาพแตกต่างกันออกไปในแต่ละประเภทรวมถึงการนำไปใช้งาน

4.4 หลักการเลือกและใช้ภาพประกอบการสอน

มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงการเลือกและใช้ภาพประกอบการสอน ดังนี้

วิททิช และชัลเลอร์ (จันท์เพ็ญ สุภาพล. 2535: 43; อ้างอิงจาก Wittich; & Schuller. 1957. Audio-Visual Materials. Harper and Brothers Pubishe. pp. 75-79) กล่าวถึงคุณค่าของรูปภาพต่อการสอนไว้ดังต่อไปนี้

1. ถึงแม้ภาพจะเป็นวัสดุ 2 มิติ แต่ก็สามารถทำให้ผู้ดูเข้าใจในลักษณะของมิติที่ 3 ได้โดยใช้เทคนิคของแสง สี และเงาเข้ามาช่วยทำให้ภาพมองดูลึกตื้นไกลและใกล้ได้

2. สามารถแสดงสิ่งที่ไม่มีการเคลื่อนไหวให้พิจารณารายละเอียดได้อย่างชัดเจน เช่น ภาพทิวทัศน์ ภูเขา ป่าไม้ ต้นไม้ คน สัตว์ วัตถุที่อยู่ในอิริยาบถต่างๆ นักเรียนสามารถนำมาดูซ้ำหรือดูนานเท่าไรก็ได้ภาพนั้นจะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

3. สามารถทำให้รู้สึกในเรื่องการเคลื่อนไหวได้ เช่น ภาพคนเดิน ม้าวิ่ง กิ่งไม้กำลังแกว่งไปมาด้วยลมแรง

4. สามารถเน้นความรู้สึกนึกคิดของผู้ผลิตภาพได้ เช่น ความโกรธ ความกลัว ความตื่นเต้น

5. สามารถใช้เพื่อการเรียนเป็นรายบุคคลได้โดยนักเรียนสามารถจะนำไปศึกษา รายละเอียดเท่าไรหรือบ่อยครั้งก็ตามที่ต้องการ

6. สามารถใช้ประกอบการสอนได้หลายวิชา และใช้ได้กับเด็กทุกชั้นทุกวัย

เริงลักษณะ มหาวินิฉนัยมนตรี (2517: 44) กล่าวถึง การเลือกรูปภาพในการสอนจะต้องเลือกให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอนให้ตรงกับเนื้อหาที่สอน เพื่อจะให้ภาพนั้นมีคุณค่าและสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของการสอน ในการใช้รูปภาพจะพบว่า สามารถใช้ได้ในทุกช่วงเวลาระหว่างทำการสอน เช่น ชั้นนำ มาสู่บทเรียน ชั้นสอน ชั้นสรุป และชั้นประเมินผลครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเรื่องของเวลาด้วย เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนพัฒนาขึ้น

รัถพร ชังชาติ (2531: 44-45) กล่าวถึง ภาพประกอบที่ดีในหนังสือสำหรับเด็กควรมีลักษณะดังนี้ ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กควรเป็นภาพ เขียนมากกว่าภาพถ่ายเพราะภาพเขียน ภาพประกอบเรื่องได้อย่างกว้างขวาง เก็บรายละเอียด และเน้นบางส่วนที่ต้องการได้ดีกว่าภาพถ่าย อีกทั้งภาพเขียนมีความสวยงามน่าสนใจให้จินตนาการ และอารมณ์ได้ดีกว่าภาพถ่าย

1. ภาพประกอบจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา
 2. ภาพประกอบที่ดีเมื่อเด็กดูแล้วสามารถที่จะเข้าใจเนื้อหาได้ดี
 3. ภาพประกอบที่ดีสามารถเล่าเรื่องในตัวของมันเอง
 4. ภาพประกอบมีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหวอยู่ในภาพที่ดีดูแล้วต้องให้ความรู้สึกก่อให้เกิดจินตนาการที่แปลกใหม่เป็นภาพที่ให้อารมณ์ขัน
 5. ควรมีภาพประกอบทุกหน้าในหนังสือสำหรับเด็กเล็ก
 6. ขนาดของภาพสำหรับเด็กเล็กควรใช้ภาพขนาด 3/4 ของหน้ากระดาษ ตัวอักษร 1/4 ของหน้ากระดาษ และลดขนาดของภาพให้เล็กลงเมื่อเด็กโตขึ้นตามลำดับ เช่น เด็กระดับ ป.3-4 อาจใช้ภาพขนาด 1/2 ของหน้ากระดาษ
 7. การให้สีภาพ ควรให้สีสดใสสวยงาม เพราะเด็กชอบภาพสีมากกว่าภาพขาวดำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็กชอบภาพที่ใช้สีสดใสประเภทแม่สี โดยไม่คำนึงถึงรายละเอียดและความเป็นจริง เช่น ชอบภาพวาดสีแดง สีเขียว เป็นต้น เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะชอบสีที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติ และความเป็นจริงมากขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ
 8. เป็นภาพง่ายๆ ขนาดใหญ่และชัดเจน ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดในภาพมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเด็กเล็ก
 9. ภาพจะต้องถูกต้องตรงตามความเป็นจริง โดยเฉพาะสำหรับเด็กเล็กภาพไม่ควรให้ขาดหาย เช่น ภาพคนไม่ควรใช้ครึ่งตัว เพราะเด็กเล็กไม่สามารถที่จะเข้าใจภาพที่ขาดหายครึ่งตัวได้
- จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า ภาพประกอบมีความสำคัญต่อเด็กอย่างยิ่งสัดส่วนของภาพและเนื้อเรื่องขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก ยิ่งเด็กอายุน้อยต้องใช้ภาพมาก หากเด็กอายุมากภาพที่ใช้จะน้อยหนังสือนิทานประกอบภาพที่ดีจะช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างดีและ รวดเร็วการเลือกใช้ภาพประกอบเรื่องผู้สอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมของรูปภาพที่นำมาใช้ในการสอนให้ตรงกับวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนภาพที่นำมาใช้สามารถตอบสนองต่อการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้มีพัฒนาการยิ่งขึ้น

4.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิกสัน จอห์นสันและซอลท์ (จันทร์เพ็ญ สุภาพล . 2535: 34; อ้างอิงจากDixson, D.J.; others. 1977. Training Disadvantage Preschools on Various Fantasy Activities and Impulse Control, Child Development. pp. 367-379) ศึกษาเด็ก 4 กลุ่ม ในจำนวน 3 กลุ่ม ที่ได้รับการเล่า

นิทานประกอบภาพให้ฟังโดยแต่ละกลุ่มหลังจากที่ได้ฟังนิทานประกอบภาพแล้วมีการสนทนา หรือพาไปศึกษานอกสถานที่ หรือแสดงเลียนแบบ ผลการทดลองพบว่า ในการฟังนิทานประกอบภาพนั้นถ้าเด็กได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่างๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่า เมื่อเด็กได้ฟังนิทานประกอบภาพแล้วเด็กย่อมมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบหรือตัวละครที่ประสบผลสำเร็จ และยังพบว่าเนื้อเรื่องในนิทานถ้าเป็นเรื่องใกล้ความจริงจะได้ผลดีต่อความคิดของเด็กได้ดีกว่านิทานประกอบภาพที่มีเนื้อเรื่องไกลชีวิตของเด็ก

วิปเปิล (นฤมล จิวแพ. 2549: 21; อ้างอิงจาก Whipple,G. 1953. Appraisal of the letterset Appeal for illustration.in Elementary School Journal. pp.262-269) ศึกษาความสนใจภาพของเด็กสรุปได้ดังนี้

1. ภาพที่แสดงการเคลื่อนไหว ได้รับความสนใจสูง
2. ภาพที่ได้รับความสนใจ ล้วนเป็นภาพที่ไม่ละเอียดซับซ้อน มีจุดสนใจ
3. ภาพสี ได้รับความสนใจมากกว่าขาว-ดำ
4. ภาพขนาดใหญ่ ได้รับความสนใจมากกว่าภาพขนาดเล็ก
5. หนังสือที่มีภาพประกอบมาก ได้รับความสนใจมากกว่าหนังสือที่มีภาพประกอบน้อย
6. ภาพที่มีเนื้อหาตรงกับหัวเรื่อง ได้รับความสนใจมากกว่าภาพที่มีเนื้อหาไม่ตรงเรื่อง
7. ภาพที่แสดงการผจญภัย น่าตื่นเต้น ได้รับความสนใจสูง

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเล่าเรื่องประกอบภาพนั้นมีความสำคัญต่อเด็กมากเนื่องจากช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจเพิ่มพูนความคิด จินตนาการ เราให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย

งานวิจัยในประเทศ

รัญจวน ประโมจันย์ (2544: 65) ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลสามแสนฯ โดยทดลองกับเด็กกลุ่มเดียว จำนวน 10 คน พบว่าสามารถด้านการเรียนของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นความสามารถด้านการเขียนสูงขึ้นทุกคน

พรรณพิศ แหวนเงิน (2556: ออนไลน์) ศึกษาหนังสือนิทานประกอบภาพชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 8 เรื่อง ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.83 / 91.12 สูงกว่าเกณฑ์กำหนดที่ตั้งไว้ผลการพัฒนาการ ด้านพฤติกรรมคือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านภาษา เด็กมีพัฒนาการมากขึ้นหลังจากใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ ดังนั้นครูผู้สอนสามารถนำสื่อที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างและพัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในระดับปฐมวัยเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการไปในทางที่สูงขึ้นได้

ชิวัน สวนดอกไม้ (2556: ออนไลน์) ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของนิทานประกอบภาพ และเกม ฝึกทักษะทางภาษา เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาด้านการฟังและการพูดของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ด้านการฟังมีค่า 81.10/86.60 ด้านการพูดมีค่า 82.90 / 91.40

2. ค่าเฉลี่ยของพัฒนาการความสามารถทางภาษาด้านการฟัง และการพูดของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 เพิ่มสูงขึ้นทุกด้านได้แก่ ด้านความเข้าใจคำสั่งและ ปฏิบัติตาม ด้านความเข้าใจเรื่องราวในการฟังและการเล่าเรื่องสัมพันธ์กับภาพ

อัมพรพรณ์ สุขจรณี (2556: ออนไลน์) ศึกษาการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังด้านการพูดของเด็กอนุบาลชั้นปีที่2 ทั้ง 12 เรื่อง เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 ทุกเรื่อง และในภาพรวมของหนังสือนิทานประกอบภาพทั้ง 12 เรื่อง มีประสิทธิภาพเฉลี่ยเท่ากับ 84.38/90.51 การพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ด้านการพูด ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือนิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟัง ด้านการพูด หลังจากการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ณัฐธยาน์ ยิ่งยงค์ (2556: บทคัดย่อ) การศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัยประกอบภาพ ที่มีต่อพัฒนาการ ด้านการพูดของเด็กปฐมวัยของเด็กชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเทศบาลแบ่นจันทร์กระจ่าง สังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัยประกอบภาพมีพัฒนาการด้านการพูดสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเล่าเรื่องประกอบภาพ นั้นมีความสำคัญกับเด็กมากเนื่องจากช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจเพิ่มพูนความคิด จินตนาการ เราให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการทดลอง
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน 29 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 15 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้คะแนนจากแบบวัดความสามารถทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว เลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำสุด 15 คนสุดท้าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ
2. แบบวัดความสามารถทางด้านการพูด

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

1. ขั้นตอนการสร้างแผน การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยจากเอกสารและงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2556 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี และตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2556 ศึกษาพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ปรัชญาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการทำแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

1.2 ศึกษาหนังสือ เอกสารและงานวิจัย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพได้แก่ ก ารศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ของวรวัลย์ เพิ่มผล (2549), การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การ์ตูนประกอบกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือ แบบ STAD ของนิรมล สมด้ว (2552), ผลการเล่านิทานพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัยประกอบภาพที่มีต่อพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ของณัฐธยาน์ ยิงยงค์ (2553), การศึกษาความสามารถพูดเป็นประโยคของนักเรียนปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องที่ใช้สื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ของเจนจิรา สืบศรี (2553) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผน การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ

1.3 ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ

1.3.1 การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำพังเพยประกอบภาพ มีจำนวน 24 แผน ซึ่งประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนและการประเมินผล ซึ่งมีวิธีดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำเด็กเข้าสู่เรื่องราว เช่น ร้องเพลง การสนทนา การใช้ปริศนาคำทาย การใช้คำถาม โดยเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจและเกิดความพร้อมก่อนนำเข้าสู่กิจกรรม จากนั้นร่วมกันสร้างข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างครูกับเด็กนักเรียนในการปฏิบัติตัวระหว่างการทำกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ

ขั้นดำเนินจัดกิจกรรม

เด็กและครูทบทวนข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน ครูแนะนำเนื้อเรื่องที่จะใช้ในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเนื้อเรื่องในการเล่าให้เด็กฟังเป็นเนื้อเรื่องที่ครูแต่งขึ้นเองโดยมีภาพประกอบอย่างสวยงามตามเนื้อหา ครูเล่าเรื่องให้เด็กฟัง ในขณะที่เล่าเรื่องนั้น ครูกระตุ้นเด็กด้วยคำถาม เพื่อให้เด็กได้สนทนาพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นในภาพประกอบ และเรื่องราวที่ได้ฟัง ครูบันทึกสิ่งที่นักเรียนพูด หลังจากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละเท่าๆ กันเพื่อออกมาเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพที่ละกลุ่มจนครบทุกกลุ่ม

ขั้นสรุปกิจกรรม

เด็กและครูสนทนาถึงเรื่องเล่าที่ได้ฟังโดยลำดับเนื้อเรื่องจากต้นจนจบมีใคร ที่ไหนอย่างไร สิ่งที่เป็นข้อคิดที่ได้จากเรื่อง ให้การเสริมแรงสำหรับเด็กที่สามารถพูดเป็นคำศัพท์พูดเป็นประโยคการพูดสื่อสารเข้าใจเรื่องราว กล้าแสดงออกและมีความสามารถทางการพูดมากขึ้น

1.4 การสร้างเนื้อเรื่องและภาพประกอบจากคำพังเพย มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.4.1 การคัดเลือกเรื่องคำพังเพย โดยได้รับ คำแนะนำใน การคัดเลือก เรื่องจาก ผู้เชี่ยวชาญ จากคำพังเพยจำนวน 10 เรื่อง คัดเลือกเหลือคำพังเพย 8 เรื่อง ประกอบด้วยเรื่อง ดินพอกหางหมู,เด็กเลี้ยงแกะ,น้ำผึ้งเรือ เสือพืงป่า,กระต่ายตื่นตูม,ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว,ให้ทุกข์แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว,ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น ,คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล ซึ่งคำพังเพยดังกล่าวสามารถ ถนอมมาพัฒนาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้

1.4.2 จากนั้นนำมโนทัศน์หรือเค้าโครงของเรื่องจากคำพังเพยที่ได้รับ การคัดเลือก จำนวน 8 เรื่อง มาแต่งเป็นเรื่องราวที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน ให้ข้อคิด โดยเนื้อเรื่องไม่ซับซ้อนยากแก่การเข้าใจ สามารถทำให้เด็กได้เข้าใจคำศัพท์และประโยคจนสามารถสื่อสารเป็นเรื่องราวพัฒนาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้นได้

1.4.3 หลังจากแต่งเนื้อเรื่องครบทั้ง 8 เรื่องแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือการภาพวาดประกอบเรื่อง จำนวน 8 ภาพ โดยใช้กระดาษ 100 ปอนด์ ขนาด (84.1 x 42.0 ซม.) วาดรูปตามตัวละครจากเนื้อเรื่อง จาก ข้อ 1.4.2 แล้วระบายด้วยสีน้ำอย่างสวยงาม ตามองค์ประกอบของภาพ โทนสีและลายเส้นเหมาะสมและช่วงวัยของเด็กปฐมวัย

1.4.4 นำภาพประกอบจากคำพังเพย ไปใช้จัดกิจกรรมตาม แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ ต่อไป

1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำพังเพยประกอบภาพ ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการทางการศึกษาปฐมวัย 1 ท่าน ครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัย 2 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อ และการประเมินผล มีรายนาม ดังต่อไปนี้

1. ดร. ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์ ศึกษานิเทศก์ เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 จังหวัดราชบุรี
2. อาจารย์นลินทิพย์ บุญเฉลยมรรค อาจารย์ ระดับ 7
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายประถม) กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์กณิการ์ พงศ์พันธ์สถาพร ครูผู้สอนระดับปฐมวัย
โรงเรียนสาธิตพัฒนา กรุงเทพมหานคร

ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เสนอแนะให้ปรับปรุง ทบทวนจุดประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรม การระบุจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมให้ชัดเจน และกำหนดรายละเอียดของคำศัพท์เกี่ยวกับความสามารถทางด้าน การพูดว่าต้องการสอนเนื้อหาอะไร รวมทั้งให้พิจารณาเนื้อเรื่องย่อจากมโนทัศน์ของคำพังเพยที่แต่งขึ้น ให้มีความกระชับ ตรวจสอบคำถูกผิด ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายถูกต้องตามหลักภาษา และปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับแผน

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้จริง (Try-out) กับประชากรของเด็กระดับชั้นปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน เพื่อหาความบกพร่องของแผนการจัด กิจกรรมการเล่าเรื่องจาก คำฟังเพย ประกอบภาพ แล้วปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ก่อนจัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมอย่างสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในงานทดสอบกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

2. ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความสามารถทางการพูด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความสามารถด้านการพูดสำหรับเด็กปฐมวัยโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูด ได้แก่ ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา ของสมศรี ปาณะโตชะ (2551), ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย ของนงลักษณ์ งามขำ (2551), ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสานของรติรัตน์ คล่องแคล่ว (2551), ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้คำคล้องจองประกอบภาพ ของณภัทรสร จจรเจริญ (2551), ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ของจันทนา ชูชื่น (2553), พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทาน ของกณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร (2553), การศึกษาความสามารถพูดเป็นประโยคของนักเรียนป รฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องที่ใช้สื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว ของเจนจิรา สืบศรี (2553), ผลการเล่านิทานพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัยประกอบภาพที่มีต่อพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ของณัฐธยาน์ ยั่งยืน (2553), ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ ของจิรวรรณ นนทะชัย (2555) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย

2.2 สร้างแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ด้าน ด้านละ 15 ข้อ รวมทั้งหมด 45 ข้อ ประกอบด้วย

- ด้านที่ 1 แบบวัดความสามารถทางการพูดคำศัพท์
- ด้านที่ 2 แบบวัดความสามารถทางการพูดเป็นประโยค
- ด้านที่ 3 แบบวัดความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราว

ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดกับ จุดประสงค์ (IOC: Index of Consistency) (บุญเชิด ภิญโญอนันต พงษ์. 2526: 89) แล้วคัดเลือกข้อที่ได้คะแนนตั้งแต่ 0.67-1.0 จำนวน 45 ข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เสนอให้ปรับปรุงข้อคำถาม คำตอบและรูปภาพให้มีความถูกต้อง ในแบบวัดตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ ข้อที่ 6 ให้เพิ่มคำให้สมบูรณ์ จากเดิมฝึกภาค เปลี่ยนเป็น ฝึกภาคขาว และแบบวัดตอนที่ 1 ข้อที่ 14 เปลี่ยนภาพขันตักน้ำใหม่ เนื่องจากภาพไม่ชัดเจน

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถทางการพูดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นตรงกัน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่าน ให้เหมาะสม

2.7 นำแบบทดสอบที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบกับเด็กระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 29 คน เพื่อหาคุณภาพแบบวัดความสามารถทางการพูด แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) โดยหาค่าความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆที่เหลือ คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปได้ 16 ข้อดังนี้

ด้านที่ 1 แบบวัดความสามารถทางการพูดคำศัพท์ จำนวน 7 ข้อ มีค่า $r = .22 - .36$

ด้านที่ 2 แบบวัดความสามารถทางการพูดเป็นประโยคจำนวน 5 ข้อ มีค่า $r = .20 - .33$

ด้านที่ 3 แบบวัดความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราวจำนวน 4 ข้อ มีค่า $r = .24 - .36$

2.8 นำแบบวัดที่คัดเลือกไว้ในข้อ 2.7 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าดังนี้

ด้านที่ 1 แบบวัดความสามารถทางการพูดคำศัพท์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าแอลฟา .64

ด้านที่ 2 แบบวัดความสามารถทางการพูดเป็นประโยค จำนวน 5 ข้อ มีค่าแอลฟา .60

ด้านที่ 3 แบบวัดความสามารถทางการพูดเป็นเรื่องราว จำนวน 4 ข้อ มีค่าแอลฟา .51

ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูงเพียงพอที่นำมาใช้ในการวิจัย

2.9 จัดทำคู่มือการใช้และแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยฉบับสมบูรณ์ พร้อมทั้งนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มประชากรตัวอย่างในลำดับต่อไป

วิธีการดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยการวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลองตามแบบ แผนการวิจัยแบบ One - Group Pretest - Posttest Design (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2550: 15) ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

ก่อนการทดลอง (Pretest)	การทดลอง (Treatment)	หลังการทดลอง (Posttest)
T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

เมื่อ T ₁	แทน การทดสอบความสามารถทางการพูด ก่อนการทดลอง
X	แทน การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ
T ₂	แทน การทดสอบความสามารถทางการพูด หลังการทดลอง

วิธีการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ วันละ 40 นาที เวลา 09.30-10.10 น. รวม 24 ครั้ง ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์
2. นำแบบวัดความสามารถทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาทดสอบ(Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง ให้คะแนนตามเกณฑ์และเก็บคะแนนไว้เป็นหลักฐาน
3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงหรือทบทวนข้อตกลงในการทำกิจกรรม ครูแนะนำเนื้อเรื่องที่จะใช้ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเนื้อเรื่องที่ครูเล่าให้เด็กฟังจะเป็นเนื้อเรื่องที่ครูแต่งขึ้นเองให้สอดคล้องกับคำฟังเพยโดยมีภาพประกอบตามเนื้อหาในเรื่อง โดยครูจะเล่าเรื่องให้เด็กฟังโดยมีภาพประกอบ ในขณะที่ครูเล่าเรื่อง ครูก็กระตุ้นเด็กด้วยคำถาม เพื่อให้เด็กได้สนทนาพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบเห็นในภาพประกอบคำฟังเพยที่ครูสร้างขึ้นซึ่งมีตัวละครที่คล้ายคลึงกับเนื้อเรื่องที่ครูเล่า โดยครูก็เปิดโอกาสให้เด็กได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพคำฟังเพย ครูเชื่อมโยงให้เด็กคิดเกี่ยวเรื่องและภาพประกอบที่เห็น ครูบันทึกสิ่งที่เด็กพูด หลังจากนั้นครูให้เด็กเล่าเรื่องที่ละกลุ่มจนครบทุกกลุ่ม เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 ครั้ง ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 วันและกิจกรรมที่ดำเนินการทดลอง

สัปดาห์ ที่	เนื้อเรื่อง/ภาพประกอบ	วันที่ทำการทดลอง		
		วันจันทร์	วันอังคาร	วันพุธ
1	ดินพอกหางหมู	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน
2	เด็กเลี้ยงแกะ	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน
3	น้ำผึ้งเรื่อ เสือฟิ่งป่า	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน
4	กระต่ายตื่นตูม	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน
5	ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน
6	ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน
7	ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน
8	คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล	ครูแนะนำเรื่องเล่าประกอบภาพ	เด็กร่วมกันเล่าเรื่องประกอบภาพ	เด็กสรุปเรื่องร่วมกัน

4. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดความสามารถทางด้านการพูดฉบับเดียวกันกับแบบวัดที่ใช้ก่อนการทดลองอีกครั้ง
5. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 คำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนน (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521: 36) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัย

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521: 55)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติการหาคุณภาพของแบบวัดความสามารถทางการพูด

2.1 การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถทางด้านการพูด (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545: 179) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนข้อข้ออื่นๆ ที่เหลือจากสูตร (บุญเชิด ภิญญโณนนตพงษ์. 2546: 258) ดังนี้

$$r_{\text{item-total}} = \frac{n \sum it - (\sum i)(\sum t)}{\sqrt{[n \sum i^2 - (\sum i)^2][n \sum t - (\sum t)^2]}}$$

เมื่อ	$r_{\text{item-total}}$	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	i	แทน	คะแนนรายข้อ
	t	แทน	คะแนนรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือ

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถทางการพูด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha) (บุญเชิด ภิญญโณนนตพงษ์. 2521: 291) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถทางการพูด
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบวัดความสามารถทางการพูดทั้งหมด
	S_i	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบวัดรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบวัดความสามารถทางการพูด

2.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์

2.4.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

2.4.2 เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง

โดยใช้สถิติ Paired t - test

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบคะแนนความต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ โดยใช้ สูตร t - test for Dependent Samples (บุญเชิด ภิญญโณนนตพงษ์. 2526: 99)

$$t = \frac{\bar{D}}{S_{\bar{D}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t-distribution
	D	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนน
	\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
	$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง

3.2 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ของการเรียนรู้จากการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2556: 2)

$$EI = \frac{P_{\text{post}} - P_{\text{pre}}}{1 - P_{\text{pre}}}$$

เมื่อ	EI	แทน	ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index)
	P_{pre}	แทน	ค่าสัดส่วนของคะแนนวัดก่อน
	P_{post}	แทน	ค่าสัดส่วนของคะแนนวัดหลัง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความแตกต่าง
$S_{\bar{D}}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
df	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของคะแนนความแตกต่าง
EI	แทน	ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index)
P_{pre}	แทน	ค่าสัดส่วนของคะแนนวัดก่อน
P_{post}	แทน	ค่าสัดส่วนของคะแนนวัดหลัง
P	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t. distribution
**	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาระดับความสามารถทางการพูด ของเด็กปฐมวัยก่อนและ หลัง
การได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางการพูด ของเด็กปฐมวัยก่อน
และหลังการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาระดับความสามารถทางการพูด ของเด็กปฐมวัยก่อนและ หลัง
การได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบ วัดความสามารถทางการ
พูดก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อข้อ ดังแสดง
ในตาราง 3 และแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนตามเกณฑ์แบ่งเป็นสี่ช่วงคะแนน ดังนี้

ตาราง 3 การแปลความหมายและการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อข้อ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความสามารถ	แปลความหมาย		
		พูดคำศัพท์	พูดเป็นประโยค	พูดเป็นเรื่องราว
2.26-3.00	ระดับสูง	บอกชื่อภาพถูกและบอกรายละเอียดภาพได้ถูกต้องครบถ้วน	พูดเป็นประโยคสอดคล้องกับภาพได้ถูกต้องทั้งหมด	พูดเป็นเรื่องราวมีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพได้ถูกต้องทั้งหมด
1.51-2.25	ระดับปานกลาง	บอกชื่อภาพถูกแต่บอกรายละเอียดภาพได้บางส่วน	พูดเป็นประโยคสอดคล้องกับภาพได้ถูกบางส่วน	พูดเป็นเรื่องราวมีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพได้ถูกบางส่วน
0.76-1.50	ระดับต่ำ	บอกชื่อภาพผิดบางส่วนและบอกรายละเอียดไม่ได้บางส่วน	พูดเป็นประโยค/บางส่วนเป็นวลีสอดคล้องกับภาพได้ถูกบางส่วน	พูดเป็นเรื่องราวได้แต่รายละเอียดไม่สอดคล้องกับภาพ
0.00-0.75	ระดับต้องปรับปรุง	บอกชื่อภาพผิดเป็นส่วนใหญ่และบอกรายละเอียดไม่ได้เลย	พูดเป็นประโยค / เป็นวลีไม่สอดคล้องกับภาพ	พูดเป็นเรื่องราวไม่ได้ ไม่มีเนื้อหาสาระจากภาพ

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบวัดความสามารถทางด้านการพูด ก่อนการจัดกิจกรรม

ความสามารถทางด้านการพูด	ก่อน		
	\bar{X}	SEM	SD
ด้านที่ 1 การพูดคำศัพท์	1.35	.16	.04
ด้านที่ 2 การพูดเป็นประโยค	1.13	.24	.06
ด้านที่ 3 การพูดเป็นเรื่องราว	1.12	.16	.04
โดยรวม	1.20	.11	.03

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 พบว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจาก คำพังเพยประกอบภาพ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบวัดความสามารถทาง ด้านการพูด มีค่าเฉลี่ยต่อข้อโดยรวม เท่ากับ 1.20 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูด คำศัพท์มีค่าเฉลี่ยต่อข้อเท่ากับ 1.35 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ด้านที่ 2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็น ประโยค มีค่าเฉลี่ยต่อข้อเท่ากับ 1.13 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ด้านที่ 3 ความสามารถทางด้านการพูด เป็นเรื่องราว มีค่าเฉลี่ยต่อข้อเท่ากับ 1.12 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ แสดงว่า ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่า เรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางด้านการพูดรายด้านทุกด้าน อยู่ใน ระดับต่ำ คือด้านการพูดคำศัพท์สามารถพูดบอกชื่อภาพผิดบางส่วนและบอกรายละเอียดไม่ได้ บางส่วน ด้านการพูดเป็นประโยคสามารถพูดเป็นประโยค /บางส่วนเป็นวลีสอดคล้องกับภาพได้ถูก บางส่วนและและด้านการพูดเป็นเรื่องราวสามารถพูดเป็นเรื่องราวได้แต่รายละเอียดไม่สอดคล้องกับ ภาพ และ โดยรวมสามารถพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค พูดเป็นเรื่องราวได้ บางส่วน

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบวัดความสามารถทางด้านการพูด หลังการจัดกิจกรรม

ความสามารถทางด้านการพูด	หลัง		
	\bar{X}	SEM	SD
ด้านที่ 1 การพูดคำศัพท์	2.95	.09	.02
ด้านที่ 2 การพูดเป็นประโยค	2.84	.23	.06
ด้านที่ 3 การพูดเป็นเรื่องราว	2.82	.17	.05
โดยรวม	2.87	.11	.03

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนแบบวัดความสามารถทางด้านการพูดมีค่าเฉลี่ยต่อข้อโดยรวม เท่ากับ 2.87 ซึ่งอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูด คำศัพท์มีค่าเฉลี่ยต่อข้อเท่ากับ 2.95 ซึ่งอยู่ในระดับสูง ด้านที่ 2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค มีค่าเฉลี่ยต่อข้อเท่ากับ 2.84 ซึ่งอยู่ในระดับสูง ด้านที่ 3 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว มีค่าเฉลี่ยต่อข้อเท่ากับ 2.82 ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำฟังเพยประกอบภาพ เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางด้านการพูดรายด้านทุกด้าน อยู่ใน ระดับสูง คือด้านการพูดคำศัพท์สามารถบอกชื่อภาพถูกและบอกรายละเอียดภาพได้ถูกครบถ้วน ด้านการพูดเป็นประโยคสามารถพูดเป็นประโยคส อดคล้องกับภาพได้ถูกทั้งหมด และด้านการพูด เป็นเรื่องราวสามารถพูดเป็นเรื่องราวมีรายละเอียดสอดคล้องกับภาพได้ถูกทั้งหมด และโดยรวม อยู่ใน ระดับสูงคือสามารถพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค พูดเป็นเรื่องราวได้ถูกทั้งหมด

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

2.1 ผลการทดสอบนัยสำคัญของการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอน นี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบวัดความสามารถทางด้านการพูดโดยรวมและรายด้าน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวัดความแตกต่าง โดยใช้ t - test ทดสอบค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่าง ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยคะแนนผลต่าง \bar{D} และค่าสถิติทดสอบ t - test

ความสามารถทาง ด้านการพูด	\bar{D}	$S_{\bar{D}}$	t	df	p	แปลผล
ด้านที่ 1 พูดคำศัพท์	1.60	.03	49.23**	14	.00	มีนัยสำคัญ
ด้านที่ 2 พูดเป็นประโยค	1.71	.05	37.54**	14	.00	มีนัยสำคัญ
ด้านที่ 3 พูดเป็นเรื่องราว	1.70	.04	38.95**	14	.00	มีนัยสำคัญ
โดยรวม	1.67	.02	97.80**	14	.00	มีนัยสำคัญ

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 6 พบว่า หลังการได้รับการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านการพูดโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการได้รับการจัดกิจกรรม เท่ากับ 1.67 และจากการทดสอบได้ค่า $t = 97.80$, $p = 0.00$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรม เด็กปฐมวัยมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดโดยรวมเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านที่ 1 ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ หลังการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำฟังเพยประกอบภาพ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านการพูดคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการได้รับการจัดกิจกรรม เท่ากับ 1.71 และจากการทดสอบได้ค่า $t = 49.23$, $p = 0.00$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังได้รับการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์เฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านที่ 2 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค หลังการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำฟังเพยประกอบภาพ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านการพูดเป็นประโยค มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการได้รับการจัดกิจกรรม เท่ากับ 1.60 และจากการทดสอบได้ค่า $t = 37.54$, $p = 0.00$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังได้รับการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคเฉลี่ย สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านที่ 3 ความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว หลังการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำฟังเพยประกอบภาพ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านการพูดเป็นเรื่อง ราว มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากก่อนการได้รับการจัดกิจกรรม เท่ากับ 1.70 และจากการทดสอบได้ค่า 38.95, $p = 0.00$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังได้รับการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยมีคะแนนความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวเฉลี่ย สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ผลการหาประสิทธิผลของการเรียนรู้จากการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบวัดความสามารถทางด้านการพูดโดยรวมและรายด้าน ของเด็กปฐมวัย ที่วัดก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำฟังเพยประกอบภาพ มาหาประสิทธิผลการเรียนรู้ โดยคำนวณจากอัตราร้อยละของคะแนนผลต่างกับคะแนนผลต่ำสุด ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ความสามารถทางการพูดโดยรวมและรายด้าน ของเด็กปฐมวัย ที่วัดก่อนและหลังได้รับการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

ความสามารถทางด้านการพูด	จำนวนข้อ	คะแนนสูงสุดแต่ละข้อ	อัตราร้อยละคะแนนแตกต่างที่เพิ่มขึ้น	แปลผล
ด้านที่ 1 พูดคำศัพท์	7	4	97.12	ผ่านเกณฑ์ 80%
ด้านที่ 2 พูดเป็นประโยค	5	4	91.46	ผ่านเกณฑ์ 80%
ด้านที่ 3 พูดเป็นเรื่องราว	4	4	90.27	ผ่านเกณฑ์ 80%
โดยรวม	16	4	97.12	ผ่านเกณฑ์ 80%

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยหลังได้รับการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากสำนวน สุภาษิตและคำฟังเพยประกอบภาพ มีประสิทธิภาพการเรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถทางการพูด ด้านการพูดคำศัพท์ ด้านการพูดเป็นประโยค ด้านการพูดเป็นเรื่องราว และโดยรวมคิดเป็นอัตราส่วนเฉลี่ยร้อยละ สูงขึ้นเป็น 97.12, 91.46, 90.27, และ 97.12 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งหมด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับ บปฐมวัย ได้เห็นถึงความสำคัญของการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลของการวิจัยโดยสรุปดังนี้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 จำนวน 29 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้คะแนนจากแบบวัดความสามารถทางการพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว คัดเลือกเด็กที่มีคะแนนต่ำสุด 15 คนสุดท้าย เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรต้น ได้แก่ การ จัดกิจกรรมการ เล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ และตัวแปรตามได้แก่ ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งทำการศึกษากับกลุ่มที่เป็นเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 1 สัปดาห์ก่อนการทดลอง จากนั้นทำการทดสอบเพื่อวัดความสามารถทางด้านการพูดก่อนการจัดกิจกรรม โดยใช้แบบวัดความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการทดลองด้วยตนเองจำนวน 8 สัปดาห์ เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมครบ 8 สัปดาห์ นำแบบวัดความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยมาทดสอบอีกครั้ง และนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็ก ปฐมวัย หลังได้รับการจัด กิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ซึ่งมีความสามารถทางด้านการพูด ดังนี้

1. ระดับ ความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการ จัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ พบว่า ความสามารถทางด้านการพูดมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงขึ้น $\bar{X} = 2.87$ ซึ่งก่อนการทดลองมีค่า $\bar{X} = 1.20$ และในรายด้านคือ ความสามารถทางด้านการพูดเป็น

คำศัพท์สูงขึ้น $\bar{X} = 2.95$ และก่อนการทดลองมีค่า $\bar{X} = 1.35$ และในด้านความสามารถ ทางด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้น $\bar{X} = 2.84$ และก่อนการทดลองมีค่า $\bar{X} = 1.13$ และความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงขึ้นเช่นเดียวกันโดยมีค่า $\bar{X} = 2.82$ และก่อนการทดลอง มีค่า $\bar{X} = 1.12$ ค่าคะแนน \bar{X} ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ นั้นจะเห็นว่ามี ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้านสูงขึ้นทั้งหมด ส่งผลให้ความสามารถ ทางด้านการพูดโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลัง การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่อง จากคำฟังเพยประกอบภาพ พบว่า หลังการได้รับการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านการพูดโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เท่ากับ 1.67 และจากการทดสอบได้ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรม เด็กปฐมวัยมีความสามารถ ทางด้านการพูดคำศัพท์ ความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค และความสามารถด้านการพูดเป็น เรื่องราว สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1.60 , 1.71 และ 1.70 ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านสูงกว่าก่อน การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดของ เด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัด กิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

เด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัด กิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ มี ความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค การพูดเป็นเรื่องราว โดยรวมสูงขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัด กิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพย ประกอบภาพ มีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การจัดกิจกรรมการเล่า เรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาความสามารถทางด้านการ พูด ทั้งในด้านการพูดคำศัพท์ จากการเล่าเรื่อง การพูด เป็นประโยคและการพูดเป็นเรื่องราว โดยใช้ กิจกรรมการเล่าเรื่องจาก คำฟังเพยประกอบภาพ เป็นตัวสร้างความสนใจและส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการ ทางการพูดสูงขึ้น สอดคล้องกับ ฮอลลาแฮม และคูฟแมน (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2548; อ้างอิงจาก Hallaham; & Kauffan, 1994) กล่าวถึงกระบวนการเรียนภาษาของเด็กเกิดจากการตอบสนองหลาย อย่างต่อสิ่งเร้าหลายตัว พฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้า คือ ความพยายามลงไข้อยู่จะเครื่องเปล่งเสียง ต่างๆ ทำงานสัมพันธ์กันหลายส่วนพร้อมกัน ได้แก่ ส่วนสมอง ทำหน้าที่ในการมองเห็น ได้ยินสะสม ความจำ จำได้ว่าแม่แบบ(คือตัวเร้า) นั้นทำริมฝีปากอย่างไร มีสีหน้าท่าที่ สายตา คิ้ว และสัมผัสด้วย อาการอย่างไร เด็กก็จะทำพฤติกรรมตอบสนองเช่นเดียวกัน เช่นเมื่อพูดก็ยกมือ ขยับตัว ฯลฯ พฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าใน การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ คือ เรื่องที่ครูนำมาเล่าให้ เด็กฟังในแต่ละครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรม สิ่งเร้าตัวต่อมาคือ ภาพประกอบการเล่าเรื่อง ซึ่งทำให้เด็ก

เกิดความสนใจและอาสาออกมาเล่าเรื่องราวให้เพื่อนและครูฟัง เพื่อนในห้องเรียนจึงเป็นสิ่งเร้าถัดมา ด้วยการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหลายอย่างพร้อมๆกัน กิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพียบประ กอบภาพ ส่งเสริมทำให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ เกิดมโนทัศน์เป็นมโนภาพเมื่อเด็กเห็นรูปวาด ที่ครูนำมาประกอบการเล่าเรื่อง ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม

หลังจากการเล่าเรื่อง จากนั้นเด็กจะได้ร่วมกันทำกิจกรรมการวาดภาพตามเรื่องราวใน ภาพประกอบ หรือตามจินตนาการที่เด็กคิดหรือพบเจอในเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เล่ามา เด็ก จะเกิดการพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้น เช่น ทำไมกระต่ายวิ่งเร็วกว่าเต่า แต่เข้าเส้นชัยช้ากว่าเต่า (เหตุการณ์ในเรื่องความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น) ทำไมเด็กชอบเลี้ยง แกะ และแกะ ชอบกินอะไรเป็นอาหาร(เหตุการณ์ในเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ) เป็นต้น เด็กจะมีโอกาสได้พูดในสิ่งที่ตนพบ เห็น ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษากับเพื่อน ส่งผลให้เด็กมี ความสามารถทางด้านการพูด สูงขึ้น ทำให้เด็กมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง สอดคล้องกับปรัชญาของ จอห์น ดิว อี ที่กล่าวว่า เด็ก จะเรียนรู้ด้วยการกระทำ (Learning by doing) และเด็กเรียนรู้ด้วยดีจากประสบการณ์ตรง (พัฒนา ชัยพงศ์. 2540: 15) ในระยะเวลาตลอด 8 สัปดาห์ของการทดลอง เด็กมีโอกาสได้ฝึกพูดตลอดทุกๆ วัน ที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้ฝึกพูดซ้ำๆทั้งการพูดคำศัพท์ การพูดเป็น เป็นประโยคและการพูดเป็น เรื่องราว เมื่อครูกระตุ้นให้เด็กพูด สอดคล้องกับกฎการฝึกหัด (Laws of Exercise) ของธอนไดค์ (Thorndike) ที่กล่าวว่า เมื่อต้องการให้เด็กมีทักษะจะต้องให้เด็กเกิดความเข้าใจและหมั่นฝึกฝน บ่อยๆ เด็กจะได้เรียนรู้จากการสังเกต โดยการฟังในสิ่งที่ครูพูด อ่านริมฝีปากของครูและพูดตาม ซึ่ง สอดคล้องกับเพียเจต์ (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545: 39; อ้างอิงจาก Piaget. 1896-1982) ได้ กล่าวไว้ว่าเด็กช่วงอายุ 2- 6 ปี ถือเอาตนเองเป็นสำคัญ (Self Centered) การเรียนรู้สัมผัสและใช้ ทุกส่วนของร่างกายในการทำกิจกรรม นอกจากการที่เด็กได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางภาษากับ เพื่อนและครู ซึ่งทำให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านการพูดสูงขึ้นแล้ว บรรยากาศในขณะที่ทำกิจกรรมก็ เป็นส่วนหนึ่งที่กระตุ้นให้เด็กได้มีโอกาสฝึกพูด เพื่อให้มีพัฒนาการทางการพูดสูงขึ้น สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 115) และ Bruner (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2550; อ้างอิงจาก Bruner. 1960: 60) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมและการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เป็นสิ่งจำเป็น ในการเป็นแรงเสริม ให้เกิดการเรียนรู้สำหรับเด็ก เนื่องจากเด็กเริ่มเรี ยนรู้ภาษาจากการเรียนเลียน เสียงมาเป็นภาษาพูดและสอดคล้องกับ นภเนตร ธรรมบวร (2544 : 130; อ้างอิงจาก Robbins Well. 1985) ที่กล่าวว่า ถ้าเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีการพูดคุย สนทนากันมาก เด็กก็จะได้พูด และเรียนรู้ คำศัพท์ต่างๆ มากขึ้นการฝึกให้เด็กได้พูดคุยเกี่ยวกับ กิจกรรมประจำวันของตนเอง หรือเรื่องราวที่ ตนเองพบเห็น ถือเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของภาษา จากเรื่อง ง่ายไปสู่เรื่องยากและสลับซับซ้อนได้เป็นอย่างดี

นอกจากการนำรูปภาพมาประกอบในการเล่าเรื่อง และการนำภาพวาดจากผลงานของ เด็กๆมาเป็นสื่อ ทำให้เด็กเข้าใจความหมายของคำชัดเจนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งในขณะที่วาดภาพหลังการ เล่าเรื่องจบ ครูตั้งคำถามโดยเลือกคำถามที่ง่าย เด็กสามารถเข้าใจ เพื่อให้เด็กตอบเป็นการเรียนรู้

คำศัพท์และการพูดเป็นประโยคต่างๆ ให้เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการพูดสนทนาโต้ตอบเรื่องราว เกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้สนุกสนาน สอดคล้องกับกรวิภา สรรพกิจจานง (2547: 63) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กในรูปแบบการบูรณาการให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลายได้รับการฝึกฝนการใช้ภาษา มีโอกาสได้ยินได้ฟังภาษาที่เหมาะสมกับวัย สามารถแสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และการใช้ภาษาขนาดใหญ่ที่มีสีสันสวยงามหลากหลาย ทำให้เกิดแรงจูงใจสำหรับเด็กในการเข้าร่วมกิจกรรม

เปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ปรากฏว่าหลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์สูงกว่าก่อนการทดลองที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ สามารถพัฒนาความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ได้ดี ซึ่งก่อนการทดลองเด็กได้ดูภาพเพียงอย่างเดียวอาจเคยรู้จักบ้างไม่รู้จักและสามารถพูดได้อย่างถูกต้อง แต่เด็กบางคนยังไม่รู้จักและไม่สามารถพูดคำศัพท์ที่ในขณะที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยได้นำสื่อที่เป็นของจริงมาให้เด็กได้เรียนรู้และนำไปประกอบการเล่าเรื่อง ทำให้เด็กพูดคำศัพท์จากสื่อให้เพื่อนฟังและเด็กเกิดภาคภูมิใจที่มีคนสนใจฟังในสิ่งที่ตนพูดทำให้พูดคำศัพท์ได้มากขึ้นรวมถึงกล้าที่จะพูดคำศัพท์ที่ได้ได้อย่างมั่นใจ

เปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ปรากฏว่าหลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคสูงกว่าก่อนการทดลอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะขณะจัดกิจกรรมมีการพูดคุยถามคำถามตอบคำถามระหว่างทำกิจกรรมและหลังทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง ทำให้เด็กได้คำตอบชัดเจน ซึ่งครูจะกระตุ้นด้วยคำถามที่เป็นประโยคเพื่อให้เด็กตอบได้อย่างชัดเจน หากเด็กคนใดเพียงพยักหน้าส่ายหน้าหรือตอบสั้นๆ ก็จะมีการแนะนำแก้ไขให้ เด็กมีการตอบให้ชัดเจนเด็กก็จะเรียนรู้การพูดให้เป็นประโยคหรือหากเด็กทราบแล้วแต่ยังไม่ค่อยพูดก็นับเป็นการช่วยให้เด็กได้โอกาสฝึกพูดจนชิน ไม่ตอบไม่ถามเพียงสั้นๆ แบบเดิมซึ่งส่งผลให้หลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยคสูงขึ้น

เปรียบเทียบความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ปรากฏว่าหลังการทดลองเด็กมีความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราวสูงกว่าก่อนการทดลองที่ซึ่งจะเห็นได้ว่ากิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ระหว่างที่เด็กเล่าเรื่อง ครูจะดูแลอย่างใกล้ชิด ให้เด็กเล่าเรื่องราวจากภาพประกอบให้ครูฟัง จากนั้นครูจะให้เด็กวาดภาพเรื่องราวที่เล่าไปนั้น เป็นผลงานของตนเอง เด็กจะเกิดมโนภาพจากเรื่องและสามารถสื่อสารเป็นเรื่องราวให้ผู้ฟังได้เข้าใจมากขึ้น ทำให้เด็กได้ฝึกฝนการพูดเป็นเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. ในระยะแรกของการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ พบว่าเด็กไม่ค่อยกล้าแสดงออกและสนทนาซักถามมากนัก เนื่องจากเด็กขาดทักษะในการพูดการฟังและตอบคำถาม เด็กยังไม่รู้จักควบคุมตนเองในและปฏิบัติตามคำสั่ง แต่เมื่อครูสร้างความคุ้นเคยและแนะนำให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ

2. เมื่อผ่านสัปดาห์ที่ 3 เด็กเริ่มคุ้นเคยกับการร่วมกิจกรรมในการพูดคำ เล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ เด็กเริ่มสนใจกล้าพูดออกเสียง เลียนแบบท่าทาง กล้าพูดสื่อสาร เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เคยพบเห็นภาพในสถานที่ต่างๆ ตามภาพประกอบ มีสมาธิฟังผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น เด็กเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ ได้อย่างสนุกสนาน และมีคำพูดคำศัพท์ที่แปลกใหม่ หลากหลาย นอกจากนี้ยังฝึกจิตใจเด็กให้เด็กอ่อนโยนผ่อนคลายความตึงเครียดมีอารมณ์ร่าเริง

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยมุ่งเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กได้กระทำตามแบบที่ตนเองชอบเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเด็กในขณะทำกิจกรรม ซึ่งในระหว่างทำกิจกรรมควรปฏิบัติดังนี้

1. ในการนำเรื่องมาเล่าหรือคำฟังเพย มาจัดกิจกรรมควรเลือกรื่องที่เด็กสนใจและใกล้ตัวเด็กในชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรม
2. ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ครูควรจัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการทำกิจกรรมให้เรียบร้อย จากนั้นควรอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจตรงกัน
3. การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เล่าเรื่องและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องและผลงานอย่างอิสระ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยการทำกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ แบ่งเป็นหมวดหมู่ชัดเจน คำฟังเพยที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม คำฟังเพยที่เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน และคำฟังเพยที่เกี่ยวกับความเพียรพยายาม เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด เล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ กับระดับชั้นอื่นๆ เช่น ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เป็นต้น
3. ควรมีการจัดกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ศึกษาตัวแปรอื่นนอกเหนือจากความสามารถทางด้านการพูด เช่น ความสามารถทางด้านการฟัง ทักษะทางสังคม ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540ก). *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2540ข). *แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนก่อนประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2541). *ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์ระดับเด็กก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรวิภา สรรพกิจจำนง. (2548, เมษายน). "การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบฮาร์ทที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย," *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 9(4): 63.
- กณิการ์ พงศ์พันธ์สุธาพร. (2553). *พัฒนาการทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงประกอบการเล่านิทาน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2540). *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เบรน-เบสบุกส์.
- เกษตรกรรม ภัคดิวงค์. (2556). *การเล่าเรื่อง*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2556, จาก [http:// www.advisor.anamai.moph.go.th / conference / KM48 / Story Telling.doc](http://www.advisor.anamai.moph.go.th / conference / KM48 / Story Telling.doc)
- จินตนา ไบกาชุกี. (2534ก). *แนวทางการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- (2534ข). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิรวรรณ นนทะชัย. (2555). *ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑา สุกใส. (2545). *ผลของการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายที่มีต่อพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จุไรรัตน์ ธนุทอง. (2548). การศึกษาความสามารถทางการเขียนเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ จากการสอนเขียนเรื่อง โดยใช้สื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจนจิรา สืบศรี. (2553). การศึกษาความสามารถพูดเป็นประโยคของนักเรียนปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องที่ใช้สื่อภาพการ์ตูนเคลื่อนไหว. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์เพ็ญ สุภาพล. (2535). การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังนิทานประกอบดนตรีและนิทานประกอบภาพควบคู่กับกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมช่วยเหลือ. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). การสร้างชุดฝึกอบรมพ่อแม่เพื่อการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยา เปรมภักดิ์. (2543). การเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติในด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานและการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยวัฒน์ สีแก้ว. (2542). หนังสือหมวดวิชาภาษาไทยการศึกษานอกโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานมิตร.
- ณภัทรสร จจรัญญ. (2551). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ใช้คำคล้องจองประกอบภาพ. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐชยาน์ ยิงยงค์. (2553). ผลการเล่านิทานพื้นบ้านจังหวัดสุโขทัยประกอบภาพที่มีต่อพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- दनัย เมธิตานนท์. (2541). บ่อเกิดสำนวนไทย เล่ม 1. กรุงเทพฯ: ไทยทรรณ.
- ดวงเดือน ศาสตราภักท. (2535). การเปรียบเทียบพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2550). ทักษะการเขียนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดุขฎฐฎ อษษษษษษ. (2553). ผลการสงัเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัจัดประสขการณั้ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ. การศึศึกษาคั้ควั้อิสรระ กศ.ม. (หลั้กสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บั้ณชัิตวิทยาลั้ย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัช ตรีษษ. (2532). การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์งานออกแบบกราฟฟิีกในตำราศึลประระหว่างอาจารย์และนักศึศึกษา ภาควิชาศึลประสขวิทยาลั้ยอีสานใต้. วิชยานิพนษั ค.ม. (ศึลปศึศึกษา). กรุงเทพฯ: บั้ณชัิตวิทยาลั้ย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ คลิีกคลาย. (2543). ความสามารถด้านการฟังและการพูด ของเด็กปฐมวัยที่จัได้รับการจัจัดกิจกรรมเสริมประสขการณั้โดยการใช้เพลงประกอบ. ปริญญานิพนษั กศ.ม. (การศึศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บั้ณชัิตวิทยาลั้ย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นถมล จั้วแพ. (2549). ผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย. ปริญญานิพนษั กศ.ม. (การศึศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บั้ณชัิตวิทยาลั้ย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล สมตัว. (2552). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ชั้นประถมศึศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การ์ตูนประกอบกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD. การศึศึกษาคั้ควั้อิสรระ กศ.ม. (หลั้กสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บั้ณชัิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- นลินี คู. (2548). สุภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย. กรุงเทพฯ: แสงแดด.
- นงลั้กษณั้ งามข่า. (2551). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่จัได้รับการจัจัดกิจกรรมเสริมประสขการณั้โดยใช้ปริศนาคำทาย ปริญญานิพนษั กศ.ม. (การศึศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บั้ณชัิตวิทยาลั้ย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนษั ทิพย์ศรีนิมิต. (2542). หลั้กการพูด. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิภา ศรีไฟโรจน์. (2533). สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิกม เขาลาด. (2537). สนุกกับสุภาษิตคำพังเพย: รวมข้อเขียนยอดนิยมและทรงค่าจากเดลิมีเรอ์ร์ กรุงเทพฯ: ฒ คม.
- เนื้อน่อง สนับบุญ. (2541). ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่จัได้รับการจัจัดประสขการณั้เล่านิทาน. ปริญญานิพนษั กศ.ม. (การศึศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บั้ณชัิตวิทยาลั้ย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พฤกษวััน. (2536). วรรณกรรมกับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2548ข). เอกสารประกอบการเรียนวิชาวิธีวิจัยทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- . (2545). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการวัดและประเมินการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2526). การสอนแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐาน
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2521). การวัดประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจจะ คำมะสอน. (2544). ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ภาพประกอบ.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญสิริ สุวรรณเพ็ชร. (2538). อธิบายสำนวนสุภาษิตและคำพังเพยไทย. ชุดอนุรักษวัฒนธรรมไทย.
กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ เค บুকส์.
- ปิยะพันธ์ วิชิตะกุล. (2539, พฤศจิกายน) ภาพประกอบชั้นครูของเหม เวชกร. กิณี. 13(11):
106-110.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2538). วัฒนธรรมทางภาษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยธิดา สังฆะโณ. (2550). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนเรื่องสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมหาวิทราชูช จ.สงขลา. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- มุสดี ภูฏอินทร์. (2536). “การพัฒนาทักษะและประสบการณ์ทางภาษา,” ใน เอกสารการสอนชุด
วิชาทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กปฐมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรทิพย์ วินโกมินทร์. (2542). นิทานละครและหุ่นสำหรับเด็ก. ปทุมธานี: ฝ่ายเอกสารตำรา
วิทยาลัยครูเพชรบุรีลงกรณ์.
- พัชรี ผลโยธิน. (2537). “การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในระดับปฐมวัยศึกษา,” ใน เอกสารการ
สัมมนาการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 4-7 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ:
สหมิตร.
- พัฒนา ชัชพงศ์. (2530). “การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย,” เอกสารการบรรยายชุด
ที่ 8 แผนการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2535). “การเตรียมเด็กให้สงบ. เอกสารประกอบการอบรมหน้า 8-12. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.”

- มานพ ถนอมศรี. (2540, 6 มีนาคม). สัมภาษณ์โดย วสันต์ เกรียงโกมล ที่ บริษัท MAC ครั้งที่ 1. มาตรฐาน แก้วทอง. (2551). การสอนทักษะการช่วยเหลือตนเองสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรง โดยการวิเคราะห์งานร่วมกับการใช้ภาพประกอบ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชคุปต์. (2528). กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- (2536). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2520). พจนานุกรมไทยฉบับ พ.ศ.2520. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภา.
- (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- (2546). พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2546. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- รัถพร ชังชาติ. (2531). หนังสือสำหรับเด็ก. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- รัฐจวน ประโมจน์ย์. (2544). ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เริงลักษณ์ มหาวิณิชฉัยมนตรี. (2517). การใช้ภาพในการสอนคำศัพท์ภาษาไทยในโรงเรียนชนบท ประถมศึกษาตอนต้นนิพนธ์ค.ม. กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- รติรัตน์ คล่องแคล่ว. (2551). ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบธรรมชาติ ที่มีต่อทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสาน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2542). การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. สกลนคร: โปรแกรมหาวิชาการวัดผล การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- วราภรณ์ รัถวิชัย. (2533). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- (2539). การสอนภาษาไทยระดับก่อนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิมล กุณราช. (2545). พจนานุกรมภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- ศรียา นิยมธรรม; และประภัสสร นิยมธรรม. (2541). พัฒนาการทางภาษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศิริลักษณ์ ธรรมสุจริต. (2551). การพัฒนาทักษะการเขียนด้วยการใช้สำนวนไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. รายงานการศึกษานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริ วีรณิธินันท์. (ม.ป.ป.). สำนวนโวหารสุภาพและคำพังเพย. กรุงเทพฯ: เฉลิมชัย.
- ศิโรจน์ ด้านสมสถิต. (2544). สำนวน โวหาร สุภาพ คำพังเพย. กรุงเทพฯ: ห้องเรียน.
- ศุภมาศ ทิพย์ล้อมพร. (2528). การวิเคราะห์สุภาษิตอังกฤษและสุภาษิตไทย. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
(ภาษาศาสตรศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). คู่มือการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2543). การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย: ตามแนวการเรียนรู้ภาษาธรรมชาติแบบองค์รวม
กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางบ้าน
กับความสามารถด้านสติปัญญาของเด็กอายุ 4-7 ปี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- (2543). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียนและ
ท้องถิ่นตามวิถีไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญาของเด็กปฐมวัยในชนบท. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2545). การวัดและการประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอนสาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2547). การพัฒนาโครงการเด็กนักวิจัยและการประเมินเน้นเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ
(ปีที่ 1). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2550). หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์
สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2550). เอกสารชุดวิชา ECED901 การวิจัยการศึกษาด้านปฐมวัย. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สกุลรัตน์ นามน้อย. (2549). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสำนวน สุภาษิตและ
คำพังเพยกลุ่มที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สง่า กาญจนาคพันธุ์. (2538). สำนวนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น).
- สมพร จารุณี. (2539). คู่มือการเขียนเรื่องบันทึงคิดและสารคดีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ศูนย์
พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.

- สมศรี ปาณะโตชะ. (2551). ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการประดิษฐ์หุ่นร่วมกับผู้ปกครองอาสา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด ชนแดง. (2540). ผลของการจัดกิจกรรมเล่าเรื่องที่มีต่อความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ ปริบุรณะ. (2542). นิทานสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏราชบุรี.
----- (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2556, จาก [http:// www. archs .bsru.ac. th / Pdf_files/ b mayjun 44. pdf](http://www.archs.bsru.ac.th/Pdf_files/b%20mayjun%2044.pdf)
- สังคม ภูมิพันธ์. (2556). การเล่าเรื่อง. สืบค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2556, จาก [http:// www. slideshare.net/sangkom/teaching-4-presentation - 67k -](http://www.slideshare.net/sangkom/teaching-4-presentation-67k)
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2540, มกราคม). การจัดการศึกษาแบบแรกจีโอ เอมีเลีย. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1(1): 54.
- สุจิต เพียรชอบ. (2539). สอนให้สนุก เป็นสุขกับการเรียน. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ.
- สุภาวดี ศรีวรรณ. (2542). พัฒนาการภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม. นครสวรรค์: เจ.กรุปแอดเวอร์ไทซิ่ง / อินทนนท์การพิมพ์.
- สุภัทสร วัชรคุปต์. (2543). ชุดการสอนการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อารีญา เขียวจอหอ. (2551). การใช้การเล่าเรื่องเพิ่มความสามารถด้านการฟังภาษา อังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีสม. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อริษฐาน พุ่มพวง. (2551). การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำจากหนังสือภาพป๊อปอัปปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เอกฉัท จารุเมธีชน. (2537). ภาษาไทยธุรกิจ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

- อุบล เวียงสมุทร. (2540). ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่ภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุไรวรรณ โชติชูขณะ. (2547). ผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบการเล่นเรื่องที่มีผลต่อการพัฒนาการกล่อมเนื้อมัดใหญ่ของเด็กวัยเตาะแตะ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Aiex ,Nola Kortner. (2006). *Storytelling by Children*. Retrieved March 12, 2006, from [http://www.Vtaide.Com/png1ERIC/S_torytelling . htm](http://www.Vtaide.Com/png1ERIC/S_torytelling.htm)
- Gilmore, Susan Elizabeth. (1997). The Relation of Oral Storytelling Ability to Certain Aspects of Language Comprehension in Third Grade Children Who are Achieving Normally. *Dissertation Abstracts International–B.(CD– ROM)*. 58(7): 1998, January. Available : UMI ; Dissertation Abstracts (1999).
- Johnston, C.B. (1995, May). Interactive Storybook Software and kindergarten Children : The Effect on Verbal Ability and Emergent Storybook Behaviors. *Dissertation Abstracts International –A (CD-ROM Available : Umi; Dissertation Abstracts)*. 56 (11): 1996.
- Lees, E.A. (1991, January). "A Cognitive Analysis of Reading and its Development in Poor and Good Reader : A Longitudinal Study," *Dissertation Abstracts International*. 51(7): 2330-A.
- Malkina, Natasha. (1995). *January - March. story telling in Early Language Teaching*. Russia Retrieved August 30, 2006, from [www // exchange . stage.gov / forum / vois / voloo/ no, /P 38. Htm](http://www.exchange.stage.gov/forum/vois/voloo/no/IP38.Htm). Maliszewska, E. Aspects of syntax in English and Polish Proverbs.Unpublished M.A.Thesis, Maria Curie – Sklodowska University Lublin,1972.
- Phillips , Sarah. (2545). *กิจกรรมภาษาอังกฤษกับเด็ก*. แปลโดย เตือนใจ เฉลิมกิจ.กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- Seidel, Debbie. (2002). *nhancing The Kindergarten Language Experience Using Storytelling Props*. Retrieved April 22, 2007, from [http://www . fcps .edu / DeerPark ES / Teacher / 2001 – 2003 / storylling props . pdf](http://www.fcps.edu/DeerParkES/Teacher/2001-2003/storyllingprops.pdf)
- Simpson, T. (1988). *Characteristic of Oral Language used by selected for-years old in story Retellings*. (Ph.D.), University of Missouri-Columbia.

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากคำพังเพยประกอบภาพ
ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากคำพังเพยประกอบภาพ

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมทักษะทางการพูดของเด็กปฐมวัย สามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะได้หลายวิธีอีกวิธีหนึ่งที่สามารถจัดให้เด็กได้คือ การเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเด็ก เนื่องจากเรื่องเล่าจะเป็นตัวเชื่อมทำให้เด็กเกิดพัฒนาการและกระบวนการทางภาษา ถือได้ว่าเป็นการแสดงถึงการให้ความรัก การดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กอีกวิธีหนึ่งซึ่งส่งผลทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ที่เด็กปฐมวัยควรรู้จัก และเข้าใจความหมายมากขึ้นกว่าเดิม เด็กสามารถพูดสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น การพูดของเด็กจะสามารถพัฒนาได้นั้นต้องอาศัยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้พูดอย่างเหมาะสม กิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ฝึกให้เด็กได้พูด การทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ครูมีบทบาทสำคัญในการ สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ในการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนให้เหมาะสมเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้พูด ได้เล่าเรื่อง เข้าใจความหมาย ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาสมวัย

กิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านกา รพูดดีขึ้น เด็กสามารถพูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยคเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น พูดเป็นเรื่องราวให้ผู้อื่นฟังได้ เข้าใจ เกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง เด็กมีความมั่นใจในขณะที่พูด อีกทั้งเป็นการวางรากฐานด้านการใช้ภาษาที่ดีในอนาคต

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถด้านการพูดในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การพูดคำศัพท์
2. การพูดเป็นประโยค
3. การพูดเป็นเรื่องราว

เนื้อหา

การจัดกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟัง เพยประกอบภาพ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความ สามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ในด้านการพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค การพูดเป็นเรื่องราว โดยผู้วิจัยได้แต่งเรื่องขึ้นเองโดยนำแก่นหลักจากคำฟังเพย มาเป็นกรอบในการสร้างเนื้อเรื่อง โดยมีภาพประกอบให้สอดคล้องกับการเล่าเรื่อง

หลักการจัดกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที

2. ลักษณะของการเล่าเรื่องเป็น การเล่าเรื่องจากเนื้อเรื่องที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น โดยใช้มโนทัศน์จากคำฟังเพยในภาษาไทยมาเป็นแกนหลักในการแต่งเนื้อเรื่อง มีภาพประกอบที่สอดคล้องกับการเล่าเรื่อง มีทั้งหมด 8 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 ดินพอกหางหมู

เรื่องที่ 2 เด็กเลี้ยงแกะ

เรื่องที่ 3 น้ำผึ้งเรือ เสือฟังป่า

เรื่องที่ 4 กระจาดตีนตุ่ม

เรื่องที่ 5 ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

เรื่องที่ 6 ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

เรื่องที่ 7 ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

เรื่องที่ 8 คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล

3. ลักษณะของกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่เด็กมีส่วนร่วมในการพูดเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ได้ฝึกพูดตามเนื้อหาในเนื้อเรื่องหรือการพูดจากจินตนาการตามความรู้ความเข้าใจหรือจากกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น

วิธีดำเนินกิจกรรม

การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพมีลักษณะการจัดกิจกรรม ดังนี้

วันที่ 1 ครูเล่าเรื่องประกอบภาพให้เด็กรู้จักกับ คำฟังเพย เรื่องที่จะจัดกิจกรรม โดยให้นักเรียนรู้จักเนื้อหาภายในเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในเรื่องและเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาซักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องอย่างอิสระ

วันที่ 2 ครูให้เด็กเล่าเรื่องประกอบภาพ จากคำฟังเพยที่สอนในวันแรก หรือเล่าเรื่องตามจินตนาการ ความรู้เดิมและมโนทัศน์ของตัวเอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กสนทนาพูดคุยและจินตนาการตามเนื้อเรื่อง ให้เด็กได้ซักถามข้อสงสัยอย่างอิสระ

วันที่ 3 ครูให้เด็กแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน โดยครูให้เด็กแต่ละกลุ่มแต่งเรื่องจากจินตนาการความรู้ความเข้าใจโดยอาศัยประสบการณ์เดิม โดยยึดเรื่องตามคำฟังเพยเป็นแนวแกนหลัก และร่วมกันวาดภาพประกอบเรื่อง อย่างอิสระตามความสามารถของตนเอง

ลักษณะการจัดกิจกรรม

ครูจัดกิจกรรมในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้

ขั้นนำ

ครูนำโดยการร้องเพลง และท่องคำคล้องจอง ปริศนาคำทาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิด ความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่การทำกิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

สร้างข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. ก่อนดำเนินการเล่าเรื่องแต่ละครั้ง ให้ผู้เล่าเรื่องกล่าวทักทาย “สวัสดี” กับผู้ฟัง
2. ครูแนะนำสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่าเรื่อง ซึ่งแต่ละสัปดาห์ก็จะสลับสับเปลี่ยน นกนัไป ตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง เช่น ภาพประกอบ แก้ว มุมเล่าเรื่องและอุปกรณ์อื่นๆประกอบ
3. เด็กและครูร่วมกันสร้างหรือทบทวนข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อความถูกต้องและเป็นระเบียบ
 - 3.1 เด็กสามารถเลือกกลุ่มทำกิจกรรมได้ตามความต้องการ แต่ต้องไม่เกิน กลุ่มละ 5 คน
 - 3.2 ไม่แย่งสื่ออุปกรณ์ประกอบการเล่าเรื่อง ในขณะที่เพื่อนๆกำลังทำกิจกรรมอยู่
 - 3.3 เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้ว แต่ละกลุ่มให้เก็บสื่ออุปกรณ์ต่างๆเข้าที่เดิมให้เพื่อนกลุ่มต่อไปจะสามารถเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพต่อได้ทันที
4. เด็กเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพตามความคิดและจินตนาการของตนเอง
5. เมื่อเด็กทำการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพแล้วให้ดูและความสะอาด เก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกันเรื่องเล่าที่ได้ฟัง ให้ แรงเสริม เด็กที่มีส่วนร่วมและเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและกล้าแสดงออกในการใช้ภาษา ทางการพูด

แบบประเมินผล

สังเกตความสามารถด้านก การพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค การพูดเป็นเรื่องราว การ ตอบคำถาม การสนทนาและความสนใจในขณะที่ทำกิจกรรม

บทบาทครู

1. ศึกษาแผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ
2. จัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ
3. เปิดโอกาสให้เด็กสร้างข้อตกลงร่วมกัน
4. ใช้คำถามเชื่อมโยงความรู้ ฝึกทักษะด้านการพูดโดยใช้คำถามกระตุ้นและให้การเสริมแรง
5. บันทึกสิ่งที่เด็กพูด

บทบาทเด็ก

1. สร้างและปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกัน
2. เข้าร่วมกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ
3. สามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเองและเข้าร่วมกับผู้อื่นได้ดี
4. มีความกล้าแสดงออก พูดคำศัพท์ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราวได้

แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ
ชั้นอนุบาล 2 กิจกรรม ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ เรื่อง ดินพอกหางหมู
สัปดาห์ที่.....1.....วันที่.....1..... ปีการศึกษา 2556

วันจันทร์ที่.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา 09.30-10.10 น.

1. จุดประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการพูด ดังต่อไปนี้

1. การพูดคำศัพท์
2. การพูดเป็นประโยค
3. การพูดเป็นเรื่องราว

2. เนื้อหา/ประสบการณ์สำคัญ

เนื้อหา

การ ทำสิ่งใดก็ตาม ถ้ามีวแต่ผัดวันประกันพรุ่ง เพราะความเกียจคร้าน ไม่ทำให้สำเร็จ โดยเร็ว ปล่อยให้ค้างค้ำทับถมมากเข้า งานจะเพิ่มพูนมากขึ้นทุกที ทำเท่าไรไม่มีเสร็จ หรือหมายถึง หนีสินไปก่อนขึ้นไว้ทีละเล็กละน้อยจนมากมาย ดังคำพังเพยไทยที่ว่า “ดินพอกหางหมู”

ประสบการณ์สำคัญ

- เด็กได้เห็นต้นแบบการเล่าเรื่องหรือเล่านิทาน ผ่านรูปภาพประกอบ ทำให้เด็กเกิดความสนใจกับเรื่องที่จะเล่า การเคารพกติกา และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
- เด็กได้ออกมาเล่าเรื่องประกอบภาพหน้าชั้นเรียนเป็นการพูดสรุปเรื่องราวจากเรื่องที่ ได้ ฟังและได้พบเจอมา โดยการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ผ่านกิจกรรมการเล่าเรื่องจาก ภาพจำนวน สุภาพษิตและคำพังเพยประกอบภาพ อย่างอิสระ
- เด็กได้เรียนรู้การอ่านทั้งภาพ ข้อความ สัญลักษณ์ และให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่าง ภาพกับข้อความ

เนื้อเรื่องย่อ

แจ๊คมีนิสัยขี้เกียจไม่ชอบทำการบ้าน คุณครูสั่งการบ้าน แจ๊คที่ไร ก็ไม่สนใจจะทำเลย เขามี แต่เล่นสนุกอย่างเดียว เขาบอกว่าทำเมื่อไหร่ก็ได้หรอก ง่ายนิดเดียว ยิ่งนานวันเข้างานเริ่มพอกพูน ขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่รู้ว่าอะไรมาก่อนมาหลังเรียงลำดับ ไม่ถูก แจ๊คก็ชอบบ่นว่างานเยอะ เวลาที่เพื่อน ๆ ชวนไปทำการบ้านด้วย เขาก็มักจะปฏิเสธ พอถึงวันใกล้ส่งงาน เขารีบมาทำการบ้านแต่ เขาก็ทำไม่ เสร็จสักอย่างเพราะว่างานตั้งแต่เริ่มแรกเขาก็ยังไม่ได้ทำเลย จึงทำการบ้านส่งครูไม่ทันเวลา เพราะ ความขี้เกียจและมักง่ายของเขาเอง

3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ในการจัดการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นนำ (5 นาที)

1.1 ครูแนะนำเนื้อเรื่อง ดินพอกหางหมู แก่เด็ก ๆ ฟัง พร้อมทั้งครูแนะนำภาพประกอบจากการเล่าเรื่องให้เด็ก ๆ ดูและจินตนาการตามภาพ

ครู : วันนี้คุณครูมีเรื่องเล่าจะมาเล่าให้เด็ก ๆ ฟัง 1 เรื่อง แต่จะเป็นเรื่องอะไร เด็ก ๆ ลองทายจากภาพที่เห็นนะครับว่าจะเป็นเรื่องอะไร

หลังจากนั้น ครูใช้คำถามกระตุ้นว่า ภาพนี้คือภาพอะไร ให้เด็กร่วมสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็นในภาพ

1.2 ครูอ่านชื่อเรื่อง ดินพอกหางหมู ให้เด็ก ๆ ฟัง

1.3 ครูและเด็กอ่านชื่อเรื่อง เรื่อง ดินพอกหางหมู พร้อมกัน

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

2.1 ครูเล่าเรื่อง ดินพอกหางหมู ให้เด็ก ๆ ฟัง

2.2 ครูและเด็กสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง ตัวละครในเรื่อง และเชื่อมโยงสู่ประสบการณ์ของเด็กที่เคยมีเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเรื่อง โดยครูใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิด และตอบ โดยให้เด็กยกมือขึ้น และครูจะเรียกชื่อทีละคนก่อนตอบ

ครู : เรื่องนี้ชื่อว่าอะไรครับ

ตัวละครในเรื่องมีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บ้างครับ

เด็ก ๆ คิดว่าเรื่องนี้กล่าวถึงอะไรครับ

เด็ก ๆ คิดว่าตัวเองชอบเรื่องนี้หรือไม่ ถ้าไม่ชอบเพราะอะไร

เด็ก ๆ ได้ข้อคิดหรือประโยชน์อะไรจากเรื่องนี้บ้าง

จากนั้นครูและเด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาโดยครูเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้ซักถามข้อสงสัยจากเรื่อง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นจากประสบการณ์ของเด็กเองอย่างอิสระ

3. ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูชักชวนให้เด็กทบทวนเนื้อ เรื่อง ดินพอกหางหมู ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้างเรียงตามลำดับ ก่อน-หลัง โดยครูให้เด็กดูภาพประกอบการพูดสรุปเรื่องราว และครูกล่าวแสดงคำชมเชยเด็กที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกคน

4. สื่อการสอน/อุปกรณ์

4.1 แผนภูมิเนื้อเรื่องดินพอกหางหมู

4.2 ภาพวาดประกอบเรื่องดินพอกหางหมู จำนวน 1 ภาพ โดยใช้กระดาษ 100 ปอนด์

ขนาด (84.1 x 42.0 ซม.)

4.3 นาฬิกาจับเวลาการทำกิจกรรม

4.4 สื่อ/อุปกรณ์อื่นๆ ตามความจำเป็น

5. การประเมินผล

ลำดับ	เนื้อหาการประเมิน	วิธีการประเมิน	สื่อการประเมิน
1	ความสนใจเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง	สังเกตพฤติกรรมเด็ก	แบบสังเกตพฤติกรรมทาง
2	การพูดเนื้อเรื่องประกอบภาพ อย่างถูกต้อง	ขณะดำเนินการทดลอง และขณะเด็กทำกิจกรรม	ด้านการพูดของเด็กปฐมวัย -การพูดคำศัพท์
3	การพูดสรุปเรื่องราวจากเรื่องที่ เล่า การพูดโต้ตอบ การตอบ คำถาม	การเล่าเรื่องประกอบ ภาพ โดยการจดบันทึก ลงแบบสังเกตแล้วนำมา วิเคราะห์ ซึ่งมีผู้ช่วยวิจัย 1 ท่านช่วยสังเกต และ บันทึกพฤติกรรมด้วย	-การพูดเป็นประโยค -การพูดเป็นเรื่องราว

แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำพังเพยประกอบภาพ
ชั้นอนุบาล 2 กิจกรรม เด็กเล่าเรื่องประกอบภาพ เรื่อง ดินพอกหางหมู
สัปดาห์ที่.....1.....วันที่.....2..... ปีการศึกษา 2556

วันพุธที่.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา 09.30-10.10 น.

1. จุดประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการพูด ดังต่อไปนี้

1. การพูดคำศัพท์
2. การพูดเป็นประโยค
3. การพูดเป็นเรื่องราว

2. เนื้อหา/ประสบการณ์สำคัญ

เนื้อหา

การกระทำสิ่งใดก็ตาม ถ้ามีแต่ผัดวันประกันพรุ่ง เพราะความเกียจคร้าน ไม่ทำให้สำเร็จ โดยเร็ว ปล่อยให้ตั้งค้ำทับถมมากเข้า งานจะเพิ่มพูนมากขึ้นทุก ที ทำเท่าไรไม่มีเสร็จ หรือหมายถึงหนี้สินไปก่อขึ้นไว้ทีละเล็กทีละน้อยจนมากมาย ดังคำพังเพยไทยที่ว่า “ดินพอกหางหมู”

ประสบการณ์สำคัญ

- เด็กได้เห็นต้นแบบการเล่าเรื่องหรือเล่านิทานผ่านรูปภาพประกอบ ทำให้เด็กเกิดความสนใจกับเรื่องที่จะเล่า การเคารพกติกา และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
- เด็กได้ออกมาเล่าเรื่องประกอบภาพหน้าชั้นเรียนเป็นการพูดสรุปเรื่องราวจากเรื่องที่ฟังและได้พบเจอมา โดยการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ผ่านกิจกรรมการเล่าเรื่องจากสำนวน สุภาษิตและคำพังเพยประกอบภาพ อย่างอิสระ
- เด็กได้เรียนรู้การอ่านทั้งภาพ ข้อความ สัญลักษณ์ และให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างภาพกับข้อความ

เนื้อเรื่องย่อ

แจ๊คมีนิสัยขี้เกียจไม่ชอบทำการบ้าน คุณครูสั่งการบ้านแจ๊คที่ไร ก็ไม่สนใจจะทำเลย เขามีแต่เล่นสนุกอย่างเดียว เขาบอกว่าทำเมื่อไหร่ก็ได้หรอก ง่าย นิดเดียว ยิ่งนานวันเข้างานเริ่มพอกพูนขึ้นเรื่อย ๆ จนไม่รู้ว่าอะไรมาก่อนมาหลังเรียงลำดับไม่ถูก แจ๊คก็ชอบบ่นว่างานเยอะ เวลาที่เพื่อนๆ ชวนไปทำการบ้านด้วย เขาก็มักจะปฏิเสธ พอถึงวันใกล้ส่งงาน เขารีบมาทำการบ้านแต่เขาก็ทำไม่เสร็จสักอย่างเพราะวางงานตั้งแต่เริ่มแรกเข ก็ยังไม่ได้ทำเลย จึงทำการบ้านส่งครูไม่ทันเวลา เพราะความขี้เกียจและมักง่ายของเขาเอง

3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ในการจัดการจัดกิจกรรม การเล่าเรื่องจากคำฟังเพียบประกอบภาพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ในการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ (5 นาที)

1.1 ครูทบทวนนิทาน เรื่อง ดินพอกหางหมู ที่ได้เด็กๆ ได้ฟังไปเมื่อวันจันทร์ที่แล้ว

ครู : เมื่อวันจันทร์ที่แล้ว เราฟังนิทานเรื่องอะไรไปครับ
มีตัวละครใครบ้างครับ
เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้างครับ

1.2 ครูให้เด็กๆดูภาพประกอบและให้ นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจากแผนภูมิเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาแก่เด็กๆ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

2.1 ครูชักชวนให้เด็กๆ ที่ละกลุ่ม ออกมาเล่าเรื่องประกอบภาพให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียน

ครู : กลุ่มไหนอยากออกมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังบ้างครับ เด็ก ๆ ในแต่ละกลุ่มต้องยกมือขึ้นและรอให้ครูเรียกชื่อจึงออกมาเล่าเรื่องได้นะครับ

เชิญกลุ่มที่ 1,2,3 ตามลำดับ ออกมาเล่าเรื่องประกอบภาพให้เพื่อนฟังนะครับ เพื่อนๆ ปรบมือให้กลุ่ม 1,2,3 นี้ด้วยครับ

พวกเราเล่าเรื่องได้นำฟังมากครับ/เก่งมากครับ ปรบมือให้กลุ่มนี้หน่อยครับ

3. ขั้นสรุป (5 นาที)

3.1 เด็กและครูพูดสรุปทบทวนใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง ดินพอกหางหมู ว่ามีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และผลที่เกิดขึ้นและข้อคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถามข้อสงสัยอย่างอิสระ

3.2 ครูเขียนสรุปเป็น Mind Mapping จากคำพูดเด็ก

3.3 ครูชักชวนให้เด็กๆ ทำแผนผังความคิด (Mind Mapping) ของตนเอง วาดภาพระบายสีและออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

3.4 ครูกล่าวแสดงคำชมเชยเด็กๆนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกคน

4. สื่อการสอน/อุปกรณ์

4.1 แผนภูมิเนื้อเรื่อง ดินพอกหางหมู

4.2 ภาพวาดประกอบเรื่องดินพอกหางหมู จำนวน 1 ภาพ โดยใช้กระดาษ 100 ปอนด์

ขนาด (84.1 x 42.0 ซม.)

4.3 กระดาษรูป

4.4 สีเทียน/ดินสอสี

4.5 ดินสอ

4.6 ยางลบ

4.7 สื่อ/อุปกรณ์อื่นๆตามความจำเป็น

5. การประเมินผล

ลำดับ	เนื้อหาการประเมิน	วิธีการประเมิน	สื่อการประเมิน
1	ความสนใจเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง	สังเกตพฤติกรรมเด็ก	แบบสังเกตพฤติกรรมทาง
2	การพูดเนื้อเรื่องประกอบภาพ อย่างถูกต้อง	ขณะดำเนินการทดลอง และขณะเด็กทำกิจกรรม	ด้านการพูดของเด็กปฐมวัย -การพูดคำศัพท์
3	การพูดสรุปเรื่องราวจากเรื่องที่ เล่า การพูดโต้ตอบ การตอบ คำถาม	การเล่าเรื่องประกอบ ภาพ โดยการจดบันทึก ลงแบบสังเกตแล้วนำมา วิเคราะห์ ซึ่งมีผู้ช่วยวิจัย 1 ท่านช่วยสังเกต และ บันทึกพฤติกรรมด้วย	-การพูดเป็นประโยค -การพูดเป็นเรื่องราว

แผนการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ
ชั้นอนุบาล 2 กิจกรรม เด็กวาดภาพประกอบเรื่องร่วมกัน
สัปดาห์ที่.....1.....วันที่.....3..... ปีการศึกษา 2556

วันศุกร์ที่.....เดือน..... พ.ศ.....เวลา 09.30-10.10 น..

1. จุดประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการพูด ดังต่อไปนี้

1. การพูดคำศัพท์
2. การพูดเป็นประโยค
3. การพูดเป็นเรื่องราว

2. เนื้อหา/ประสบการณ์สำคัญ

เนื้อหา

การทำสิ่งใดก็ตาม ถ้ามีแต่ผู้เดียวจะประสบผลสำเร็จ เพราะความเกียจคร้าน ไม่ทำให้สำเร็จ โดยเร็ว ปล่อยให้ค้างค้ำทับถมมากเข้า งานจะเพิ่มพูนมากขึ้นทุกที ทำเท่าไรไม่มีเสร็จ หรือหมายถึงหนี้สินไปก่อขึ้นไว้ทีละเล็กละน้อยจนมากมาย ดังคำพังเพยไทยที่ว่า “ดินพอกหางหมู”

ประสบการณ์สำคัญ

- เด็กได้เห็นต้นแบบการเล่าเรื่องหรือเล่านิทานผ่านรูปภาพประกอบ ทำให้เด็กเกิดความสนใจกับเรื่องที่จะเล่า การเคารพกติกา และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
- เด็กได้ออกมาเล่าเรื่องประกอบภาพหน้าชั้นเรียนเป็นการพูดสรุปเรื่องราวจากเรื่องที่ได้ฟังและได้พบเจอมา โดยการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ผ่านกิจกรรมการเล่าเรื่องจากสำนวน สุภาษิตและคำพังเพยประกอบภาพ อย่างอิสระ
- เด็กได้เรียนรู้การอ่านทั้งภาพ ข้อความ สัญลักษณ์ และได้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างภาพกับข้อความ

เนื้อเรื่องย่อ

แจ๊คมีนิสัยขี้เกียจไม่ชอบทำการบ้าน คุณครูสั่งการบ้านแจ๊คที่ไร ก็ไม่สนใจจะทำเลย เขามีแต่เล่นสนุกอย่างเดียว เขาบอกว่าทำเมื่อไหร่ก็ได้หรอก ง่ายนิดเดียว ยิ่งนานวันเข้างานเริ่มพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ จนไม่รู้ว่าอะไรมาก่อนมาหลังเรียงลำดับไม่ถูก แจ๊คก็ชอบบ่นว่างานเยอะ เวลาที่เพื่อนๆ ชวนไปทำการบ้านด้วย เขาก็มักจะปฏิเสธ พอถึงวันใกล้ส่งงาน เขารีบมาทำการบ้านแต่เขาก็ทำไม่เสร็จสักอย่างเพราะว่างาน ตั้งแต่เริ่มแรกเขาก็ยังไม่ได้ทำเลย จึงทำการบ้านส่งครูไม่ทันเวลา เพราะความขี้เกียจและมักง่ายของเขาเอง

3. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ในการจัดการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นนำ (5 นาที)

1.1 ครูทบทวนนิทาน เรื่อง ดินพอกหางหมู ที่ได้เด็กๆ ได้ฟังไปเมื่อวันพุธที่แล้ว

ครู : เมื่อวันพุธที่แล้ว เราฟังนิทานเรื่องอะไรไปครับ

มีตัวละครใครบ้างครับ

เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้างครับ

1.2 ครูให้เด็กๆ ดูภาพประกอบและให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจากแผนภูมิเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาแก่เด็กๆ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม (30 นาที)

2.1 ครูแนะนำ/ชักชวนเด็กๆ ให้แต่งเรื่อง ดินพอกหางหมู ต่อจากที่ได้ฟังไปหรือแต่งเรื่องจากประสบการณ์ที่เด็กเคยพบเห็น นมาตามจินตนาการและความสามารถ อย่างอิสระ โดยให้เด็กๆ นั่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน ร่วมกันคิดเนื้อเรื่องและร่วมแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน

ครู : พวกเรามาแต่งเรื่องต่อจากเรื่องเดิม เรื่องดินพอกหางหมู หรือ เรื่องจากประสบการณ์ที่เด็กเคยพบเห็นมากขึ้นเถอะ ยกตัวอย่างเช่น เรื่อง เกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยของเด็กนักเรียน

ครู : มีเด็กๆ กลุ่มไหนอยากลองแต่งเรื่องดูบ้างครับ

เมื่อเด็กทุกกลุ่มพร้อมแล้วครูอนุญาตให้แต่ละกลุ่มแต่งเรื่องได้ โดยให้เด็กๆ แต่ละคนในกลุ่มช่วยกันแต่งเนื้อหาในเรื่องและถ่ายทอดให้เพื่อนๆ ในกลุ่มตนเองฟังอย่างอิสระและคัดเลือกเนื้อหาที่คิดว่ามีความสมบูรณ์สมาชิกในกลุ่มเข้าใจร่วมกันแล้ว

2.2 ครูสุ่มให้ตัวแทนกลุ่มเล่าเรื่องให้เพื่อนในแต่ละกลุ่ม 1,2,3 ฟัง สลับกันจนครบทุกกลุ่ม และมีกติกาว่าเนื้อเรื่องของแต่ละกลุ่มที่ตัวแทนเด็ก ๆ เล่า ต้องไม่ซ้ำกลุ่มอื่นเพื่อนที่พูดไปแล้ว

2.3 เมื่อเด็กๆ แต่ละกลุ่มแต่งเรื่องครบสมบูรณ์แล้ว ครูจึงแจกกระดาษ 100 ปอนด์ ขนาด (84.1 x 42.0 ซม.) กลุ่มละ 1 แผ่น ให้เด็กวาดภาพประกอบ และระบายสีเรื่อง ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องของตนเองที่แต่งขึ้น

3. ขั้นสรุป (5 นาที)

3.1 ครูให้เด็กแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอเรื่องเล่าประกอบภาพวาดแก่เพื่อนๆ หน้าชั้นเรียนทีละกลุ่มจนครบทุกกลุ่ม ครูจดบันทึกคำพูดของเด็ก

3.2 ครูนำภาพวาดประกอบเรื่องของเด็กที่นำเสนอแล้ว มาจัดแสดงผลงานมาชั้นเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ศึกษาเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นต่อภาพวาดอย่างอิสระ

3.3 ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งชื่อเรื่องร่วมกัน โดยการเสนอชื่อที่ละคน ยกมือลงคะแนนเลือกเรื่องที่ตนเองชอบ 1 คน ยกมือได้ 1 ครั้ง

3.4 ครูสรุปชื่อเรื่อง และอ่านชื่อเรื่องพร้อมกัน

3.5 ครูกล่าวแสดงคำชมเชยเด็ก ๆ นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกคน

4. สื่อการสอน/อุปกรณ์

4.1 แผนภูมิเนื้อเรื่อง ดินพอกหางหมู

4.2 กระดาษ 100 ปอนด์ ขนาด (84.1 x 42.0 ซม.)

4.3 สีเทียน/ดินสอสี

4.4 ดินสอ

4.5 ยางลบ

4.6 สื่อ/อุปกรณ์อื่นๆ ตามความจำเป็น

5. การประเมินผล

ลำดับ	เนื้อหาการประเมิน	วิธีการประเมิน	สื่อการประเมิน
1	ความสนใจเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง	สังเกตพฤติกรรมเด็ก	แบบสังเกตพฤติกรรมทาง
2	การพูดเนื้อเรื่องประกอบภาพ อย่างถูกต้อง	ขณะดำเนินการทดลอง และขณะเด็กทำกิจกรรม	ด้านการพูดของเด็กปฐมวัย -การพูดคำศัพท์
3	การพูดสรุปเรื่องราวจากเรื่องที่ เล่า การพูดโต้ตอบ การตอบ คำถาม	การเล่าเรื่องประกอบ ภาพ โดยการจดบันทึก ลงแบบสังเกตแล้วนำมา วิเคราะห์ ซึ่งมีผู้ช่วยวิจัย 1 ท่านช่วยสังเกต และ บันทึกพฤติกรรมด้วย	-การพูดเป็นประโยค -การพูดเป็นเรื่องราว

ภาคผนวก ข

คู่มือการใช้แบบวัดความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
ตัวอย่างแบบวัดความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

คู่มือการใช้แบบวัดความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

คำชี้แจง

1. แบบวัดความสามารถชุดนี้ใช้เพื่อวัดความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยระดับอนุบาล ปีที่ 2 (อายุ 5 –6 ปี) โดยการทดสอบก่อนและหลังการใช้การจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากคำฟังเพยประกอบภาพ

2. ในการวัดความสามารถด้านการพูด ให้มีผู้ดำเนินการทดสอบ 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการทดสอบ 1 คน สำหรับดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับการวัดความสามารถสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบาย ของผู้ดำเนินการวัด

3. แบบวัดความสามารถด้านการพูดมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดความสามารถด้านการพูดคำศัพท์	จำนวน 7 ข้อ
ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค	จำนวน 5 ข้อ
ตอนที่ 3 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นเรื่องราว	จำนวน 4 ข้อ

4. ระยะเวลาในการทำแบบวัดความสามารถด้านการพูด

ตอนที่ 1 แบบวัดความสามารถด้านการพูดคำศัพท์	ใช้เวลาข้อละ 1 นาที
ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค	ใช้เวลาข้อละ 1 นาที
ตอนที่ 3 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นเรื่องราว	ใช้เวลาข้อละ 2 นาที

หมายเหตุ หากนักเรียนทำเสร็จก่อนเวลาให้ผ่านไปทำข้อต่อไปได้เลย

5. เกณฑ์การให้คะแนน ให้ข้อละ 3 คะแนน

<u>ตอนที่ 1</u> แบบวัดความสามารถด้านการพูดคำศัพท์	จำนวน 7 ข้อ
- ตอบไม่ได้ ไม่ตอบ หรือตอบผิดทุกภาพ	ให้ 0 คะแนน
- ตอบ ถูก 1 ภาพ	ให้ 1 คะแนน
- ตอบ ถูก 2 ภาพ	ให้ 2 คะแนน
- ตอบ ถูก 3 ภาพ	ให้ 3 คะแนน
<u>ตอนที่ 2</u> แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นประโยค	จำนวน 5 ข้อ
- ไม่พูดหรือพูดไม่เป็นประโยค	ให้ 0 คะแนน
- พูดเป็นวลีที่ไม่สอดคล้องกับภาพ	ให้ 1 คะแนน
- พูดเป็นวลีได้สอดคล้องกับภาพ	ให้ 2 คะแนน
- พูดเป็นประโยคได้สอดคล้องกับภาพ	ให้ 3 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเป็นเรื่องราว	จำนวน	ข้อ	
- พูดไม่ได้ หรือพูดโดยไม่มีเนื้อหาจากภาพ	ให้	0	คะแนน
- พูดเป็นเรื่องราวแต่ไม่สอดคล้องกับภาพ	ให้	1	คะแนน
- พูดเป็นเรื่องราวสอดคล้องกับภาพบางส่วน	ให้	2	คะแนน
- พูดเป็นเรื่องราวสอดคล้องกับภาพมีรายละเอียดครบ	ให้	3	คะแนน

วิธีดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูด

1. ผู้ดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูดเตรียมการดังนี้
 - 1.1 ตรวจจำแนกแบบวัดให้ครบถ้วน เขียนชื่อของผู้รับการวัดเตรียมไว้ให้พร้อม
 - 1.2 ศึกษาแบบวัดความสามารถด้านการพูดและคู่มือให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมดจนสามารถใช้คำอธิบายได้คล่องแคล่ว
 - 1.3 จัดสถานที่วัดความสามารถด้านการพูดในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมกับผู้รับการวัดความสามารถด้านการพูด
 - 1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการวัดความสามารถด้านการพูดดังนี้
 - 1.4.1 แบบวัดความสามารถด้านการพูดและคู่มือการวัดอย่างละ 1 ชุด
 - 1.4.2 นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน
 - 1.4.3 ปากกาหรือดินสอที่ใช้ในการจดบันทึกคำพูดและการให้คะแนนในการวัด
 - 1.5 ก่อนทำการวัดความสามารถ ให้ผู้ทำการวัด ดื่มน้ำ เข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย
 - 1.6 ผู้ดำเนินการวัดความสามารถต้องเป็นกันเอง ทำให้ผู้รับการวัดไม่กังวล มีความมั่นใจ และร่วมมือในการทำแบบวัดเป็นอย่างดี
2. ดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูดตามขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 ผู้ดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูด เขียนชื่อ นามสกุล ที่หน้าปกแบบทดสอบของผู้รับการวัดทุกคน ให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการวัด
 - 2.2 ดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูดทีละตอน และทีละคนจนครบทุกคน
 - 2.3 ผู้ดำเนินการวัดความสามารถทางการพูดอ่านคำสั่ง ข้อละ 2 ครั้ง
 - 2.4 เมื่อเสร็จสิ้นการวัดความสามารถด้านการพูด 1 ตอน ให้ผู้รับวัดความสามารถด้านการพูด พักประมาณ 5 นาที
3. เมื่อเสร็จสิ้นการวัดความสามารถด้านการพูด
 - 3.1 ตรวจดูชื่อ นามสกุล ของผู้ที่เข้ารับการวัดความสามารถด้านการพูดให้ถูกต้อง
 - 3.2 ตรวจและเก็บแบบวัด ความสามารถด้านการพูด และคู่มือดำเนินการวัด ความสามารถด้านการพูดให้เรียบร้อย

แบบวัดความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

ชุดที่ 1 การพูดคำศัพท์ (จำนวน 7 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน)

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอะไร

ข้อที่ 1 ให้นักเรียนบอกครุว่ารูปภาพต่อไปนี้เป็นภาพอะไรบ้าง

สรุปคะแนนที่ได้

ข้อที่ 2 ให้นักเรียนบอกครุว่ารูปภาพต่อไปนี้เป็นภาพอะไรบ้าง

สรุปคะแนนที่ได้

แบบวัดความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การพูดเป็นประโยค (จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน)

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้อง

ข้อที่ 1 นักเรียนดูภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปคะแนนที่ได้	
-----------------	--

ข้อที่ 2 นักเรียนดูภาพแล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้อง

.....

.....

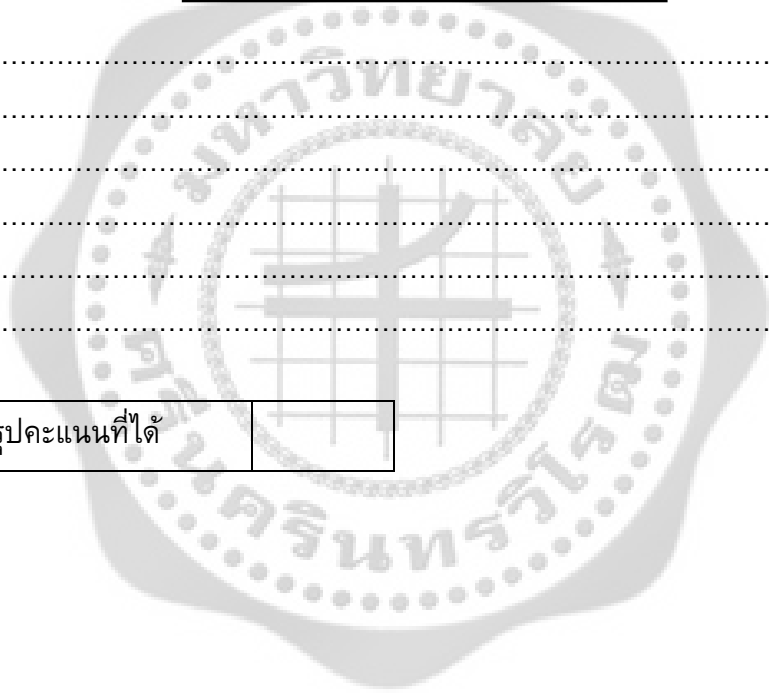
.....

.....

.....

.....

สรุปคะแนนที่ได้	
-----------------	--

แบบวัดความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
 ตอนที่ 3 การพูดเป็นเรื่องราว (จำนวน 4 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน)

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพแล้วพูดเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับภาพ

ข้อที่ 1 นักเรียนดูภาพแล้วพูดเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปคะแนนที่ได้	
-----------------	--

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายศักดิ์ชัย มหาอุตร
วันเดือนปีเกิด	27 พฤษภาคม 2529
สถานที่เกิด	อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	30/3 ตำบลหนองแวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45150
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	พนักงานราชการ (ครูผู้สอน)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลเมืองปราจีนบุรี ตำบลบ้านพระ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนหนองผึ้งวิทยาคาร จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2553	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) สาขา การศึกษาพิเศษ จาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2557	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาวิทยาการทาง การศึกษาและการจัดการเรียนรู้ (การศึกษาปฐมวัย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ